

NIFU SKRIFTSERIE 3/2004

Karl Erik Brofoss

Gunnar Sivertsen

De samfunnsvitenskapelige instituttene

© NIFU Norsk institutt for studier av forskning og utdanning
Hegdehaugsveien 31, 0352 Oslo
NIFU Skriftserie 3/2004
ISSN 0808-4572
For en presentasjon av NIFUs øvrige utgivelser, se www.nifu.no

Forord

Dette notatet er skrevet på oppdrag av de samfunnsvitenskapelige instituttene i instituttsektoren – både de regionale og de nasjonale instituttene. Oppdraget er finansiert av instituttene selv med bidrag fra Norges forskningsråd. Notatet er et bakgrunnsnotat som skal inngå som et grunnlagsdokument for instituttenes videre arbeid med å utarbeide et policydokument.

Arbeidet er utført av Karl Erik Brofoss og Gunnar Sivertsen ved NIFU

NIFU vil takke instituttene for det arbeidet instituttene har nedlagt i å skaffe tilveie nødvendig bakgrunnsinformasjon. Ikke minst vil NIFU takke de oppdragsgiverne som har tatt seg tid til å besvare spørreskjemaet som inngår i en brukerundersøkelse.

Oslo, januar 2004

Petter Aasen
Direktør

Innhold

1	Innledning	7
1.1	Sammendrag	11
2	Del I:	
	De samfunnsvitenskapelige instituttene – en beskrivelse	17
2.1	Innledning	17
2.2	Finansiering	19
2.2.1	Totale inntekter	20
2.2.2	FoU-driftsutgifter per FoU-årsverk	20
2.3	Basisbevilgningenes andel av totale inntekter	21
2.4	Forskningsrådets andel av de totale inntekter	22
2.5	Oppdragsinntekter	23
2.6	Prosjektene størrelse	24
2.7	Anbud versus direkte kjøp av oppdrag	25
3	Personale	27
3.1	Stillingsnivå	27
3.2	Ansettelses- og opprykksprosedyrer	28
3.3	Aldersfordeling	29
3.4	Fordeling på kjønn	30
3.5	Mobilitet	31
3.6	Samarbeid	33
3.7	Publisering	34
4	Del II: Bibliometrisk analyse	37
4.1	Formål	37
4.2	Vitenskapelig publisering i instituttsektoren	38
4.3	Begrensninger ved ISI-data	40
4.4	Institusjoner som er med i undersøkelsen	42
4.5	Hovedfunn	44
5	Publiseringsaktivitet	45
5.1	Fordeling	45
5.2	Endring over tid	46
5.3	Tverrinstitusjonelt og internasjonalt samarbeid	47
6	Siteringer	50
6.1	Indikatorer for siteringer	50
6.2	Gjennomsnittsberegninger	51
6.3	Mest siterte artikler	55

7	Del III: Brukerundersøkelse	60
7.1	Utvalg	60
7.2	Respondentenes profiler	60
8	Kjennetegn ved samhandlingen mellom instituttene og oppdragsgivere	62
8.1	Initiativ	62
8.2	Oppfølging av prosjektene	62
9	Vurdering av instituttens formidlingsvirksomhet	63
9.1	Samlet vurdering av instituttens formidlingsvirksomhet	64
10	Bruk av forskningsresultater	65
10.1	Bruk av forskningsresultater: omfang	65
10.2	Brukstyper	66
10.3	Nytte av forskningen	67
10.4	Forskningens innretning, kvalitet og relevans	68
10.5	Forskningens kvalitet	70
10.6	Vurdering av samarbeidets nytte	70
10.7	Fremtidig utvikling	71
10.8	Instituttens konkurrenter	72
10.9	Internasjonalisering av oppdragsmarkedet	75
11	Myter i norsk forskningspolitikk?	76
11.1	Ulikheter i påstandsprofiler?	78
11.2	Sammenlikning på tvers av sektorene	79
	Vedlegg A: Datagrunnlag for bibliometrisk analyse	83
	Vedlegg B: Inkluderte tidsskrifter	89

1 Innledning

Tilnærming

Prosjektet vil foreta en systematisk beskrivelse og analyse av de samfunnsvitenskapelige instituttene som muliggjør en sammenlikning med de samfunnsvitenskapelige instituttene i universitetssektoren. Prosjektet vil ta utgangspunkt i en sammenlikning mellom tre aktørgrupper: de «nasjonale» samfunnsvitenskapelige instituttene, de regionale forskningsinstituttene og de samfunnsvitenskapelige instituttene i universitetssektoren.

Hoveddimensjoner i analysen:

- Finansierings omfang og sammensetning
- Aktørens kompetansestruktur
- Samarbeidsrelasjoner
- Forskningsbidrag
- Bidrag til samfunnets kunnskapsgrunnlag

En utdypning av dimensjonene

Finansierings omfang og sammensetning:

- driftsutgifter til FoU
- driftsutgifter fordelt etter finansieringskilde: basis/grunnbudsjett, NFR, departementer, kommuner/fylkeskommuner, næringsliv og utlandet.

Kompetansestruktur:

- totale FoU-årsverk (vil bl.a. bli brukt til å korrigere for størrelse i sammenlikninger)
- FoU-årsverk utført av UoH-utdannet personale
- antall kvinnelige/mannlige forskere
- antall rekrutter
- antall ansatte med samfunnsvitenskapelig utdanning
- antall ansatte med doktorgrad
- antall ansatte med bistillinger
- antall ansatte etter stillingsstruktur (info instituttene)
- oversikt over rekrutteringsprosedyrer (info instituttene)

Samarbeidsrelasjoner:

- antall årsverk ved instituttene i samarbeidsprosjekter fordelt på andre institutter, UH-sektor og næringsliv
- antall dr.grader avlagt med veiledning fra institutt
- antall ansatte med arbeidsplass andre steder som universitet og næringsliv
- forsøksvis prøve en analyse av samforfatterskap med utgangspunkt ISI-data jf. forskningsbidrag.

Forskningsbidrag:

- analyse av publiseringsprofiler basert på egenrapportering etter kategoriene artikler i internasjonale tidsskrifter, artikler i nordiske/norske tidsskrifter, artikler i fagbøker, fagbøker, rapporter i egne serier, eksterne rapportserier, konferansebidrag, populærvitenskapelig artikler og kronikker. En sammenlikning mellom instituttene og universitetssektoren byr på enkelte problemer da data er selvrapporterte på institusjonsnivå for instituttene og på personnivå for universitetene i henholdsvis universitetsundersøkelsen og i nøkkeltallsbasen. Hvis eksempelvis to forskere ved universitetene har skrevet en artikkel sammen, vil dette registreres som to artikler i motsetning til ved en institusjonsregistrering der dette kun er en artikkel. Med andre ord er det en mulighet for inflatering på universitetsnivå. På den annen side er også publikasjonstallene fra instituttsektoren inflatert. Mange publikasjonslister inkluderer personer som ikke er formelt tilknyttet institusjonen eller bare arbeider der i en bistilling. Vi vil derfor ikke sammenlikne antall publikasjoner per person i de ulike sektorene, men beregne hvor stor prosentandel antall artikler, bøker etc utgjør av det totale antall publikasjoner i de tre institusjonsgruppene for å fange inn variasjoner i publiseringsprofiler. Her vil vi kunne sammenlikne med data NIFU har fra 1991 for å fange inn endring over tid.
- Bibliometrisk analyse av instituttens publisering i internasjonale tidsskrifter med referee med vekt på volum og siteringsfrekvenser (impactanalyse). Dette blir et spesialstudium – utdypning av foregående analyse hvor fokus er rettet mot internasjonale artikler fanget inn av ISI-databasen. Her er artikkel den informasjonsbærende enhet slik at dobbelttelling ikke utgjør et problem. Ved samforfatterskap kan vi benytte oss av en fraksjonering. Basen vil gjøre det mulig å sammenlikne publiserings- og siteringsfrekvenser for de tre gruppene samt samarbeid i form av samforfatterskap på institusjons- og gruppenivå.

Bidrag til samfunnets kunnskapsgrunnlag

Det er utvilsomt det punktet som det er vanskeligst å få et godt grep på. Vi kan skille mellom minst tre «målgrupper»: oppdragsgivere i det offentlige og næringslivet, universitets- og høyskolesektoren, og brukere av forskningsresultatene mer generelt.

Instituttene velger ut 10 oppdragsgivere for hvert institutt som grunnlag for en brukerundersøkelse. Det skal være personer som kan svare/vurdere instituttet ut fra de erfaringer vedkommende har gjort som oppdragsgiver. Det kan plukkes ut maksimalt to personer fra samme institusjon. Instituttene fremskaffer navn på personene samt deres e-mail adresse.

Dette notatet består av tre deler:

Del I: En beskrivelse av de samfunnsvitenskapelige instituttene med vekt på instituttens finansiering og instituttens personale. Vi har foretatt sammenlikninger mellom de to instituttgruppene hvor vi har de regionale forskningsstiftelsene som en gruppe og de nasjonale samfunnsvitenskapelige instituttene som den andre. Der det har vært mulig har vi sammenliknet med de samfunnsvitenskapelige instituttene ved de fire universitetene. Vi har holdt de psykologiske og de pedagogiske instituttene utenfor da disse fagene ikke er like godt institusjonelt forankret i instituttsektoren.

Beskrivelsen bygger på tallmateriale hentet fra NIFUs nøkkeltallsbase for instituttsektoren for 2001, FoU-statistikken for 2001, samt tilleggsinformasjon innhentet direkte fra instituttene selv.

Følgende institutter er med i beskrivelsen:

- Agderforskning
- Møreforskning
- Nordlandsforskning
- Nord-Trøndelagsforskning
- NORUT Finnmark AS
- NORUT Samfunnsforskning AS
- Rogalandsforskning – samfunn
- Telemarksforskning – Bø
- Telemarksforskning – Notodden
- Vestlandsforskning
- Østfoldforskning
- Østlandsforskning
- AFI
- ALLFORSK

CICERO
 FAFO
 FNI
 Inst. for forsvarsstudier
 ISF
 NIFU
 NOVA
 NUPI
 PRIO
 SIFO
 SIRUS
 SNF
 STEP-gruppen
 TØI
 NIBR
 CMI
 NILF
 Bygdeforskning
 SUM

Følgende universitetsinstitutter er med:

SOSIALANTROPOLOGISK INSTITUTT	NTNU
GEOGRAFISK INSTITUTT	NTNU
INSTITUTT FOR SAMFUNNSØKONOMI	NTNU
INSTITUTT FOR SOSIOLOGI OG STATSVIDENSskap	NTNU
INSTITUTT FOR SOSIALT ARBEID OG HELSEVIDENSskap	NTNU
INSTITUTT FOR INDUSTRIELL ØKONOMI OG TEKNOLOGILEDELSE	NTNU
NORSK SENTER FOR FORSKNING I LEDELSE, ORGANISASJON OG STYRING	UiB
SENTER FOR SAMFUNNSFORSKNING – UNIFOB (SEFOS)	UiB
SENTER FOR INTERNASJONAL FATTIGDOMSFORSKNING	UiB
INSTITUTT FOR GEOGRAFI	UiB
INSTITUTT FOR INFORMASJONSVITENSskap	UiB
INSTITUTT FOR MEDIEVIDENSskap	UiB
INSTITUTT FOR SOSIALANTROPOLOGI	UiB
INSTITUTT FOR ADMINISTRASJON OG ORGANISASJONSVITENSskap	UiB

INSTITUTT FOR SAMMENLIKNENDE POLITIKK	UiB
SOSIOLOGISK INSTITUTT	UiB
SENTER FOR UTVIKLINGSSTUDIER	UiB
INSTITUTT FOR ØKONOMI	UiB
SOSIALANTROPOLOGISK INSTITUTT	UiO
ØKONOMISK INSTITUTT	UiO
INSTITUTT FOR STATSVITENSKAP	UiO
INST. FOR SOSIOLOGI OG SAMFUNNSGEOGRAFI	UiO
TIK-SENTERET	UiO
INSTITUTT FOR SOSIALANTROPOLOGI	UiTø
INSTITUTT FOR STATSVITENSKAP	UiTø
INSTITUTT FOR PLANLEGGING	
OG LOKALSAMFUNNSFORSKNING	UiTø
INSTITUTT FOR SOSIOLOGI	UiTø
SUM	UiO

Del II er en bibliometrisk analyse av de samme instituttene basert på informasjon hentet fra NIFUs database for norske tidsskriftartikler registrert av Institute for Scientific Information i perioden 1991 til og med 2002. NIFU har lagt vekt på å få frem instituttenes publiseringsprofiler, hvor de publiserer og omfanget av publiseringen, omfanget av siteringer og hvem man samarbeider med. Vi har foretatt en systematisk sammenlikning mellom instituttene og universitetsinstituttene, og mellom de to instituttgruppene.

Del III er en brukerundersøkelse rettet til instituttenes oppdragsgivere. Instituttene har valgt ut de ti viktigste oppdragsgiverne. Disse har blitt tilsendt et spørreskjema hvor vi ber dem vurdere instituttenes formidlingsvirksomhet, omfang av bruk av forskningen, nytten oppdragsgiverne har av forskningen i deres virksomhet, forskningens relevans og kvalitet, forventet utvikling i finansieringen av FoU. Videre har vi bedt dem ta standpunkt til et sett med påstander som ofte går igjen i den forskningspolitiske debatten om instituttsektoren.

1.1 Sammendrag

Finansiering

I 2001 hadde den samfunnsvitenskapelige sektoren definert som de 12 regionale instituttene, de 19 nasjonale instituttene og de fire fakultetene inntekter på 1,3

milliarder kroner. De regionale instituttene sto for 235,3 millioner, de nasjonale instituttene for 729,5 millioner og universitetsinstituttene for 403,3 millioner.

Det er dyrest å drive forskningen i universitetsinstituttene hvor et forskerårsverk koster 736 000 kroner i 2001. Dette sammenliknet med de regionale instituttene hvor prisen er 655 000 kroner, og i de nasjonale instituttene 659 000 kroner per forskerårsverk. De regionale og de nasjonale instituttene ligger således om lag ti prosent lavere per forskerårsverk enn universitetsinstituttene.

Oppdragsinntekter utgjør en vesentlig del av instituttene inntekter hvor henholdsvis 84 % og 75 % av de regionale instituttene og de nasjonale instituttene inntekter er oppdrag. Oppdragene kjennetegnes ved at de er relativt små – et flertall er under 500 000 kroner i omfang.

Personale

Stillingsprofilene i de to instituttgruppene er relativt like, men det er en tendens til at flere av de ansatte i de nasjonale instituttene er forsker II og forsker I enn i de regionale instituttene.

Forskerpopulasjonen i instituttsektoren har en mye sunnere fordeling sammenliknet med universitetene i og med at over halvparten av forskerne befinner seg i alderskategorien 31 til 45 år og en tredjedel i kategorien 46 til 60 år. Konklusjonen er at for tiden har instituttene en «perfekt» aldersstruktur samlet sett, men det er viktig at man ikke går i samme felle som man gjorde ved universitetene hvor man fikk alderskohorter som «hindret» en jevn nyrekruttering.

Undersøkelsen gir liten støtte til et syn om at det er en for liten mobilitet i instituttsektoren. Når om lag femten prosent av de ansatte forskerne enten går eller kommer i forhold til de samfunnsvitenskapelige instituttene et gitt år (hvis 2001 er noenlunde representativt), er det et spørsmål om systemet har kapasitet til å håndtere et større bevegelsesvolum uten at dette går utover kvaliteten på virksomheten for øvrig.

Publisering

De regionale instituttene publiseringsprofil domineres av rapporter. I 1991 utgjør disse hele 85 % av deres totalproduksjon. Denne kategorien dominerer også i 2001, men har avtatt noe og utgjør nå tre fjerdedeler av produksjonen. Artikler og fagbøker ligger omtrent på samme nivå i de to årene mens vi kan registrere en viss økning i produksjonen av bokartikler fra 5 % i 1991 til 13 % i 2001.

De nasjonale instituttene har en mer jevn fordeling mellom oppdragsrapporter og mer akademisk orienterte publiseringsformer hvor de to hovedgruppene utgjør om lag 50 % hver. Det skjer imidlertid en viss forskyvning mellom de aka-

demisk rettede publiseringsformene. Artikkelproduksjonen avtar og går fra 25 % i 1991 til 16 % i 2001 samtidig som vi ser en relativt markant økning i andelen av bokartikler fra 14 % i 1991 til 28 % i 2001. Fagbokproduksjonen ligger stabilt på 3–4 %.

Som vi kunne forvente skiller universitetsinstituttene seg ut ved at tre fjerdedeler av deres produksjon er rettet inn mot de akademiskorienterte publikasjonskanalene. Om lag en tredjedel av deres produksjon kommer som artikler og omtrent den samme andelen utgjøres av bokartikler. Her skal vi også legge merke til at det er en relativt markant økning i den siste kategorien som øker fra 29 % i 1991 til 38 % i 2001.

Bibliometrisk analyse – hovedfunn:

De fire *fakultetene* har publisert vel halvparten og instituttene nær halvparten av artiklene i de ISI-tidsskriftene som er med i undersøkelsen. Instituttsektorens artikler kommer i hovedsak fra de *nasjonale instituttene*. De *regionale instituttene* er kun representert i 4 prosent av artiklene.

Fakultetene og de *regionale instituttene* har en høyere enn normal vekst i antall ISI-artikler mellom 1991–96 og 1997–2002. De *nasjonale instituttene* skiller seg ut med en stagnasjon som er unormal i forhold til norsk forskning generelt (i og utenfor samfunnsforskningen).

Det er lite samarbeid om publisering (samforfatterskap) innbyrdes mellom instituttene eller mellom de fire fakultetene. Det samarbeides betydelig mer *mellom sektorene*, dvs. mellom enkelte institutter på den ene siden og enkelte fakulteter på den andre siden. *Fakultetene* har noe mer internasjonalt samarbeid enn instituttene, men forskjellen er ikke stor.

Når artiklenes innflytelse på videre forskning måles med antall siteringer i ettertid, viser det seg at særlig de *regionale instituttene* skiller seg ut ved å motta et lavere antall siteringer pr. artikkel. Artiklene blir også publisert i mindre siterte tidsskrifter.

Fakultetenes artikler blir noe mer sitert enn de nasjonale instituttens artikler. De blir også publisert i tidsskrifter med noe høyere siteringshyppighet. Forskjellen er større i første halvdel av 1990-årene enn i siste halvdel.

Vel 40 prosent av de artiklene som utkommer hvert år og senere blir mest internasjonalt sitert, er fra instituttsektoren. Denne andelen er noe lavere enn forventet ut fra instituttsektorens andel av artikler.

Formidlingsvirksomhet:

Oppdragsgiverne er godt fornøyd med instituttene formidlingsvirksomhet. Nær 90 % er godt eller svært godt fornøyd med instituttene formidlingsvirksomhet.

Det er klare forskjeller i vurderingen av de ulike formidlingskanalene. Det er åpenbart at oppdragsgiverne vurderer rapporter og den muntlige formidlingen som klart nyttigst. De mer akademisk orienterte formidlingskanalene som artikler og seminarer finner en større gjenklang blant de nasjonale instituttene oppdragsgivere enn hos de regionale instituttene oppdragsgivere. Derimot er møter mellom oppdragsgivere og de regionale instituttene en nyttig formidlingskanal for denne gruppen institutter.

Bruk av forskningsresultater:

Drøyt tre fjerdedeler av respondentene hevder at de bruker forskningsresultatene ofte eller som regel. Dette tyder på at instituttene leverer de produkter oppdragsgiverne etterspør og at oppdragsgiverne er målrettet i de forskningsbestillingene de kommer med overfor instituttene. Det er helt tydelig at de regionale oppdragsgiverne bruker forskningsresultatene de får i noe større omfang enn brukerne av de nasjonale instituttene.

Oppdragsgiverne bruker primært forskningsresultatene til det vi har kalt en instrumentell bruk knyttet til konkrete saker. Selv om den instrumentelle bruken av forskningen inntar en sentral plass, er den ikke enerådende. Instituttene forskning brukes også i stor grad til å sette saker på dagsorden og gi nye ideer på et saksfelt. Forskningen bidrar således også med resultater som peker utover den konkrete sak i en vedtakssammenheng. Det er en viss tendens til at den instrumentelle bruken er noe mer fremtredende blant de regionale instituttene oppdragsgivere mens den konseptuelle bruken står noe sterkere blant de nasjonale instituttene oppdragsgivere.

Oppdragsgiverne for de nasjonale instituttene vurderer systematisk nytten av bruken av forskningsresultatene som høyere enn oppdragsgiverne for de regionale instituttene.

Forskningens relevans og kvalitet:

Oppdragsgiverne gir uttrykk for at instituttene har lyktes i å ha en passe blanding av utredninger og rene forskningsprosjekter i oppdragsporteføljene.

Hele 85 % av respondentene fremholder at forskningen er av god eller svært god relevans. Den eneste forskjellen vi finner mellom de to instituttgruppene er i respondentenes vektlegging av om forskningen er av god relevans eller svært

god relevans hvor det er noen flere blant oppdragsgiverne til de nasjonale instituttene som plasserer relevansen generelt i kategorien «svært god relevans».

Det er verdt å merke seg at ingen av oppdragsgiverne vurderer kvaliteten som dårlig eller svært dårlig. Derimot hevder nær 80 % at kvaliteten på forskningen er god eller svært god. Her fremkommer det imidlertid visse forskjeller mellom de to gruppene. De regionale instituttene har en overrepresentasjon i kategorien svært god kvalitet mens de nasjonale instituttene har et tyngdepunkt i kategorien god kvalitet. Samlet sett er det imidlertid klart at oppdragsgiverne vurderer kvaliteten i den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren som god og til dels svært god.

Over 80 % av respondentene sier at de finner samarbeidet nyttig eller av stor nytte. Dette bildet er helt entydig uavhengig av om respondentene svarer i forhold til de regionale eller de nasjonale samfunnsvitenskapelige instituttene.

Fremtidig utvikling:

Hovedinntrykket er at oppdragsgiverne forventer at markedet dvs. deres etterspørsel etter FoU-tjenester vil være relativt stabilt i den nærmeste tiden.

Det nye finansieringssystemet av UH-sektoren innebærer en mulighet for en større konkurranse i oppdragsmarkedet. Samtidig legger de forskningspolitiske myndigheter stadig større vekt på internasjonaliseringen av forskningen. Dette innebærer at instituttene vil kunne bli mer konkurranseutsatt. Hovedkonkurrentene finner vi blant andre institutter og blant UH-institutter i Norge. Til en viss grad vil også institutter i utlandet kunne bli reelle konkurrenter til de norske instituttene, men de oppfattes ikke som spesielt viktige. Det er interessant å registrere at om lag halvparten av oppdragsgiverne i begge gruppen ikke opplever UH-institutter i Norge som noen stor konkurrent. En mulig konsekvens kan bli at det ikke vil bli så enkelt å etablere seg i oppdragsmarkedet for UH-instituttene som det av og til gis uttrykk for. Det kan virke som om de samfunnsvitenskapelige instituttene har etablert sine oppdragsnisjer med tilhørende lojale kunder.

Myter i norsk forskningspolitikk:

Instituttene anklages av og til for at de er for dyre og at de har for liten kapasitet til å utføre prosjekter når oppdragsgiverne har behov for dette. Ingen av de to påstandene finner særlig stor støtte.

Det er interessant å registrere at så vidt mange som nær 30 % av oppdragsgiverne gir uttrykk for at sektoren mangler en langsiktig finansiering som kan sikre en videre kompetanseutvikling i instituttene. Flere av respondentene gir i kommentarer uttrykk for at det er et problem og kan utvikle seg i enda mer ne-

gativ retning at instituttene foretar et «kapitalslit» ved at de ikke har et tilstrekkelig finansielt grunnlag til å videreutvikle kompetansen. Man driver et høstningsbruk noe som vil få negative effekter på sikt.

Den klareste uttalte kritikken mot instituttsektoren generelt ble fremmet i Technopolis evaluering av Norges forskningsråd hvor de pekte på at instituttsektoren trekker til seg dyktige folk som andre deler av forsknings- og innovasjonssystemet kunne ha bedre bruk for. Videre understreket man i evalueringen sterkt at instituttene utgjorde en effektiv barriere for et bedre samspill mellom markedet og universitets- og høyskolesektoren. Det er derfor meget interessant å registrere at det kun er 2 % av oppdragsgiverne som sier seg nokså eller helt enig i de to påstandene hver seg. En tilsvarende undersøkelse av 460 bedrifter gir et tilsvarende bilde. Heller ikke her finner man en støtte for de to påstandene. Det er derfor grunn til å slutte at vi står overfor en mytedannelse.

2 Del I: De samfunnsvitenskapelige instituttene – en beskrivelse

2.1 Innledning

I del 1 vil vi gi en oversikt over de samfunnsvitenskapelige instituttene langs følgende dimensjoner:

- finansiering
- personale
- samarbeid med andre forskningsmiljøer
- publiseringsprofiler

I utgangspunktet vil vi legge vekt på å få frem forskjeller og likheter mellom de regionale og de nasjonale forskningsinstituttene. Der hvor det er mulig vil vi også foreta en sammenlikning med de samfunnsvitenskapelige instituttene ved de fire universitetene. I slike sammenlikninger vil vi holde de psykologiske og de pedagogiske fakultetene/instituttene utenfor da disse fagene ikke er like godt forankret i de samfunnsvitenskapelige instituttene i instituttsektoren. Vi er klar over at også psykologer og pedagoger er ansatt i instituttsektoren, men sammenlikningsgrunnlaget ville bli skjevt hvis universitetenes psykologiske og pedagogiske enheter skulle inkluderes.

Datagrunnlaget for presentasjonen er hentet fra FoU-statistikken og fra NIFUs nøkkeltallsdatabase for 2001 for instituttsektoren. 2001 er valgt fordi det er det siste året man har FoU-statistikk fra som muliggjør en utnyttelse av begge databasene for at de skal kunne supplere hverandre. I tillegg har vi brukt forskerpersonalregistret for å utfylle bildet av personalprofilene ved de ulike institusjonstypene. Her har vi også innhentet opplysninger direkte fra de samfunnsvitenskapelige instituttene i sektoren. Ved at vi kopler ulike databaser samtidig som vi benytter en annen kategorisering av instituttene i grupper enn man gjør i presentasjonen av den offisielle FoU-statistikken og av nøkkeltallsdatabasen, vil tallene som fremkommer ikke være i overensstemmelse med offisiell statistikk. Eksempelvis er flere av de instituttene som inngår i denne undersøkelsen av de samfunnsvitenskapelige instituttene, kategorisert som miljøinstitutter i de

«offisielle» presentasjonene og følgelig der holdt utenfor gruppen samfunnsvitenskap mens de her er inkludert. *Tallene er følgelig ikke sammenliknbare.*

Når det gjelder sammenlikningen av publiseringsprofilene, er tallmaterialet dels hentet fra NIFUs nøkkeltallsbase og dels er de hentet fra «universitetsundersøkelsene» som NIFU har foretatt i 1991 og 2000. I den utdypende publiseringsanalysen vi gjennomfører i del II, er datagrunnlaget hentet fra ISI-databasen. For en nærmere redegjørelse for denne, henviser vi til del II.

Generelt om instituttsektorens bakgrunn og formål¹

«Norge har en stor offentlig sektor. Denne er vokst fram som ledd i utviklingen av velferds- staten, der politiske mål om inntektsutjevning, offentlig ansvar for fellesgoder og store overføringer har stått sentralt. Forskning og utvikling har vært viktig i forhold til kunnskapsgrunnlaget for offentlig politikk, blant annet med nedslagsfelt innen områder som næringsoverføringer, regionalpolitikk, velferd, helse, sosialpolitikk og sysselsettingspolitikk.»

«Flere forhold kan forklare at myndighetene har ønsket å bygge opp en instituttsektor som virkemiddel til å ivareta de enkelte forvaltningssektorens behov for FoU, i tillegg til FoUaktivitetene i næringsliv og ved universiteter og høyskoler. For det første var det i gjenreisningsperioden sterkt behov for *anvendt* teknisk kunnskap. NTNFs analyse av FoU-behovene i de forskjellige bransjene avdekket nasjonale behov som raskt måtte dekkes. Bedriftene maktet ikke selv å gjøre dette.' Videre hadde universitetene og høyskolene etter krigen nok med å bygge opp egen virksomhet og kapasitet i forhold til forskningsbasert undervisning.»

«I forhold til universitetenes og høyskolenes grunnforskningspreg, har instituttene hatt en klart mer *anvendt karakter*. Etableringen av anvendte forskningsinstitutter var et redskap for å «oversette» resultatene fra grunnforskning til praktiske formål, som en brobygger mellom forskning og anvendelse.»

«For det andre er forskningsinstituttene *flerfaglig* sammensatt, og har derfor hatt en mer variert kompetanse til å utføre FoU basert på kompetanse fra flere fagområder enn de tradisjonelle disiplinbaserte universitets- og høyskolemiljøene. Instituttforskerne kan mer eller mindre bruke hele sin tid til FoU-prosjekter, mens universitetsforskere vanligvis har begrenset tid til rådighet for forskning, blant annet av hensyn til undervisning og veiledning. Brukerne har sett in-

---

¹ Teksten er hentet fra Norges forskningsråds publikasjon: Strategi for instituttsektoren. Mål, struktur, organisering ss 12-14

stituttene som mer effektive og tjenlige redskap for behovene i næringsliv og forvaltning enn universitetene og høyskolene.».

«En stor offentlig sektor og ærgjerrige politiske ambisjoner har dannet marked for såvel universiteter og høyskoler som frittstående forskningsinstitutter. Ikke minst har institutter innen inventd samfunnsforskning hatt en kraftig vekstperiode fra 1960-årene og utover. I de fleste tilfeller er det offentlige instanser selv som har etablert institutter. Disse virksomhetene har vært tilpasset departementenes FoU-behov. Styring har dels skjedd ved finansiering, dels ved instruks til instituttene.».

«Siden slutten av 1970-tallet er det, blant annet med Kommunal og arbeidsdepartementet som fadder, blitt etablert en rekke regionale forskningsinstitutter. Formålet med disse instituttene var opprinnelig å etablere kompetansesentra for regionalt næringsliv. Statlig, kommunal og fylkeskommunal forvaltning har blitt store kunder for disse instituttene.».

2.2 Finansiering

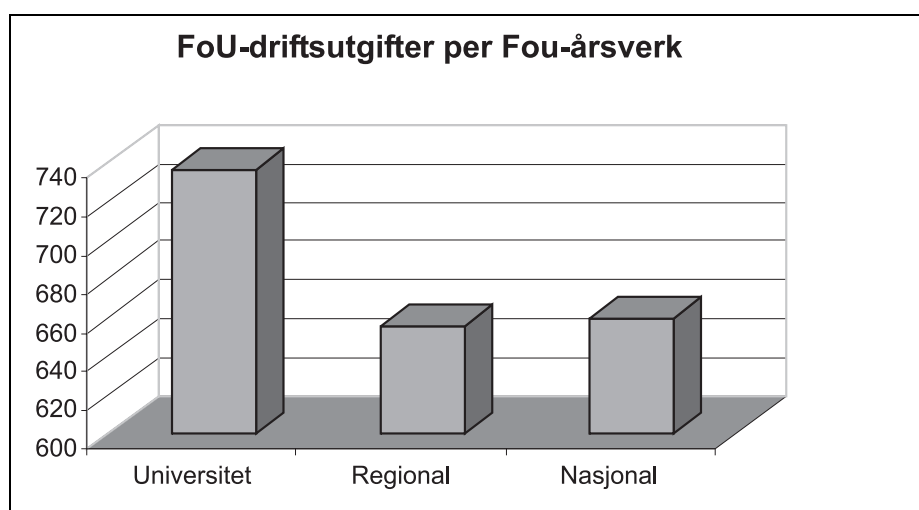
I dette avsnittet vil vi presentere instituttens inntektsgrunnlag ved først å fremstille instituttens totale inntekter splittet på basisbevilgninger og oppdragsinntekter. Deretter vil vi undersøke om det er variasjoner mellom institutttypene når det gjelder FoU-utgifter per FoU-årsverk – hvilke årsverk er dyrest? Norges forskningsråd har ansvaret for myndighetenes instituttpolitikk. Dette nedfeller seg blant annet i at rådet har et ansvar for å gi grunnbevilgninger til instituttene, samt å bevilge strategiske instituttprogrammer for å bygge opp kompetansen på nærmere angitte områder. I tillegg til dette kan instituttene søke på ordinære programmidler. Vi vil derfor presentere Forskningsrådets bevilgningsprofil overfor de regionale og de nasjonale instituttene samt foreta en sammenlikning med universitetsinstituttene. Instituttene er tiltenkt en sentral rolle som formidlere av kunnskap og kompetanse gjennom et oppdragsmarked. Vi vil derfor undersøke nærmer hvilke markeder de betjener og den relative andelen ulike aktører bidrar med til de totale oppdragsinntektene. I forlengelsen av dette vil vi også gå inn på omfanget av prosjektene målt som prosjektens finansielle størrelse samt andelen av prosjektene som kommer som direkte kjøp eller etter anbud.

2.2.1 Totale inntekter

I 2001 hadde den samfunnsvitenskapelige sektoren definert som de 12 regionale instituttene, de 19 nasjonale instituttene og de fire fakultetene inntekter på 1,3 milliarder kroner. De regionale instituttene sto for 235,3 millioner, de nasjonale instituttene for 729,5 millioner og universitetsinstituttene for 403,3 millioner. Dette tilsvarer henholdsvis 18 %, 53 % og 29 % av de totale inntektene. De nasjonale instituttene representerer således langt den tyngste gruppen. Et slikt tall sier imidlertid lite utover at det er en relativ stor omsetning i sektoren. Først når man korrigerer for antall FoU-årsverk blir tallene interessante.

2.2.2 FoU-driftsutgifter per FoU-årsverk

Inntektene i seg selv er ingen god indikator for hva de koster å drive forskningen innen sektoren. Et bedre mål er derfor å se FoU-driftsutgiftene i forhold til antall FoU-årsverk.

Figur 2.1 FoU-utgifter per FoU-årsverk målt i 1000 kr.

Kilde: NIFU FoU-statistikk¹

¹ De fleste enhetene som inngår i instituttsektoren, også forskningsinstitutter, vil ved siden av forskning og utviklingsarbeid være engasjert i andre aktiviteter, som i henhold til internasjonale retningslinjer skal holdes utenfor ved rapportering av FoU-statistikk. Instituttene blir ved rapportering bedt om å anslå hvor stor del av instituttets egenutførte virksomhet som var å regne som forskning og utviklingsarbeid. Den oppgitte andel til FoU anvendes deretter til å beregne FoU-delen av både instituttets totale driftsutgifter til lønn og annen drift og av instituttets totale utførte årsverk.

Figuren viser at det er dyrest å drive forskningen i universitetsinstituttene hvor et forskerårsverk koster 736 000 kroner i 2001. Dette sammenliknet med de regionale instituttene hvor prisen er 655 000 kroner, og i de nasjonale instituttene 659 000 kroner per forskerårsverk. De regionale og de nasjonale instituttene ligger således om lag ti prosent lavere per forskerårsverk enn universitetsinstituttene.

2.3 Basisbevilgningenes andel av totale inntekter

Basisbevilgningen fra Norges forskningsråd til instituttsektoren representerer et viktig bidrag til å sikre vedlikehold og utvikling av kompetanse. Basisbevilgningen består av to komponenter: Grunnbevilgningen og de strategiske instituttprogrammene. Tabell 2.1 viser andelen basisbevilgningen utgjør av de totale inntektene for de tre gruppene av institutter.

Tabell 2.1 Basisbevilgningenes andel av totale inntekter i millioner kroner

	Totale inntekter	Basisbevilgning	Prosent
Regionale institutter	235,3	32,6	14
Nasjonale institutter	729,5	181,8	25
Universitetsinstitutter	403,3	255,4	63

Kilde: NIFU FoU-statistikk

Av tabellen ser vi at det er store ulikheter mellom de tre instituttgruppene hvor de regionale instituttene basisbevilgninger utgjør kun 14 %. For de nasjonale instituttene utgjør de 25 % mens for universitetsinstituttene utgjør de hele 63 %. Dette er således en meget god indikator for instituttene ulike markedsavhengighet. Universitetene er ikke avhengig av oppdragsmarkedet for å bedrive sin virksomhet. Her er det å bemerke at slik er det også i utgangspunktet tenkt at det skal være. Men introduksjonen av det nye finansieringssystemet for universitets- og høyskolesektoren varsler nye signaler om at også disse instituttene skal bli mer oppdragsorientert. Med den ulikhet som nå eksisterer mellom instituttgruppene, blir det imperativt at man sikrer en mer lik basisfinansiering av instituttene, eller sikrer at basisbevilgningene ikke kan nyttes til å sikre konkurransemessige fortrinn i et oppdragsmarked ved at de nyttes til kryssubsidiering av *universitetsinstituttene* oppdragsvirksomhet. Vi er klar over at det er utarbeidet et regelverk som skal sikre at bruttofinansieringsprinsippet legges til grunn for universitetsinstituttene oppdragsvirksomhet. I prinsippet skulle således

dette ikke være et problem. Men i enkelte sammenhenger har vi registrert at dette prinsippet ikke har festnet seg like godt i alle situasjoner. Vi har registrert at man i enkelte tilfeller har foretatt en skjult krysssubsidiering ved at man har lagt til en egeninnsats i anbud/tilbud som gjør at man kan utføre mer for samme sum penger enn det instituttene i sektoren kan. Dette gjør selvsagt slike anbud attraktive for en oppdragsgiver som skal optimere egen bruk av knappe midler. I forlengelsen av dette er det også grunn til å peke på at man bør se nøyere på kalkylene av overheadkostnader som omfatter dekning av infrastrukturkostnader. Hovedpoenget er imidlertid at de ulikheter vi kan registrere i basisbevilgningsandelene fører i utgangspunktet til ulikheter i muligheten til også å skrive vitenskapelige publikasjoner rettet inn mot forskersamfunnet. Både de regionale og de nasjonale samfunnsvitenskapelige instituttene må i langt større grad skaffe selvgenererte overskudd av oppdragsvirksomheten for å kunne konkurrere med universitetsinstituttene på like fot i forhold til den vitenskapelige publiseringen.

2.4 Forskningsrådets andel av de totale inntekter

Forskningsrådets hovedoppgave er å bevilge midler til kvalitativt gode forskningsprosjekter. Basisbevilgningene utgjør derfor en del av dets totale virksomhet. Tabell 2.2 gir et inntrykk av den samlede betydningen av Forskningsrådets virksomhet for de regionale og de nasjonale instituttene.

Tabell 2.2 Forskningsrådets andel av de totale inntekter

	Basisbevilgning			
	Grunnbevilgning	Strategiske institutt-program	Basisbev andel av totale inntekter	Frådets andel av totale inntekter
Nasjonal	142,8	39,0	25 %	46 %
Regional	18,6	14,0	14 %	31 %

Kilde: NIFU FoU-statistikk

Når vi splitter opp basisbevilgningen i grunnbevilgning og de strategiske instituttprogrammer, viser det seg at den observerte ulikheten dem i mellom skyldes først og fremst at det gis en større andel av de totale inntektene til de nasjonale instituttene i form av grunnbevilgninger. 19 % av de 25 % skyldes grunnbevilgningen mens tilsvarende tall er 7 % av 14 % for de regionale instituttene. De strategiske programmene utgjør for begge gruppene 7 % av totalinntektene. Den

siste kolonnen i tabellen viser Forskningsrådets andel samlede andel av de totale inntektene hvor de to instituttgruppene kommer temmelig likt ut med henholdsvis 46 % for de nasjonale og 32 % for de regionale.

2.5 Oppdragsinntekter

Av tabell 2.1 fremgår det at 84 % av de regionale instituttene inntekter kommer fra oppdrag, 75 % av de nasjonale instituttene inntekter, og 36 % av universitetsinstituttene inntekter kommer fra oppdrag. I dette avsnittet skal vi se litt nærmere på hvor den relative andelen av oppdragene kommer fra for de tre instituttgruppene.

Tabell 2.3 Oppdragsinntekter i millioner kroner

	Oppdragsinntekter			
	Forskningsrådet	Offentlig forvaltning	Næringsliv	Utlandet
Regionale institutter	40,1	86,6	51,2	10,6
Nasjonale institutter	154,3	217,4	63,5	47
Universitetsinstitutter	103,7	25,5	7,3	7,3

Kilde: NIFU FoU-statistikk

Tabellen viser at drøyt 70 % av universitetsinstituttene oppdrag ikke genereres i et marked, men etter konkurranse/ søknad om prosjektmidler i Norges forskningsråd. Knappt en femtedel kommer fra oppdrag for det offentlige, og kun 5 % fra henholdsvis næringslivet og utlandet. Tilsvarende tall for de nasjonale instituttene er trettito prosent NFR, 45 % den offentlige forvaltning, 13 % fra næringslivet og 10 % fra utlandet. De regionale instituttene har en noe annerledes fordeling: om lag 20 % av oppdragene kommer fra Forskningsrådet, førtiseks prosent fra offentlig forvaltning, 27 % fra næringslivet og 6 % fra utlandet. Disse instituttene har klart den største andelen som kommer fra næringslivet og følger også er de som oftest opptrer i en ren markedssituasjon. Når det gjelder de nasjonale instituttene, er de relativt lite involvert i næringslivsprosjekter. De har mer en profil som trekker dem i retning av den offentlige forvaltning og forskningsrådet. Disse ulikhetene i oppdragsprofiler peker i retning av at det heller ikke vil bli lett å etablere en felles instituttpolitikk for de samfunnsvitenskapelige instituttene. Til det er deres oppdragsprofiler for ulike.

2.6 Prosjektene størrelse

Et hovedproblem de samfunnsvitenskapelige instituttene hevder de står overfor, er at mange av de oppdragsprosjektene de arbeider med er av begrenset økonomisk omfang. Dette medfører at det ofte er lite rom for å kunne skrive vitenskapelige publikasjoner i etterkant av prosjektene, og hva verre er, det fører til et kompetanseslit og gir ikke grunnlag for en kompetansevekst.

I figur 2.3 har vi delt opp prosjektporteføljen til de samfunnsvitenskapelige instituttene i to kategorier over og under 500 000 kroner.

Tabell 2.4 Prosjektstørrelse i prosent av totalt antall prosjekter

P-størrelse	0 – 500	> 501
Regionale	79,4 %	20,6 %
Nasjonale	57,0 %	43,0 %

Kilde: NIFU Nøkkeltalsbasen

Av tabellen fremgår det klart at hovedtyngden av prosjektene er på 500 000 kroner eller mindre. For de regionale instituttene utgjør disse prosjektene nesten 80 % av hele porteføljen. Situasjonen er ikke særlig bedre for de nasjonale instituttene hvor knapt 60 % faller i denne kategorien. Hvis det er riktig, som det blir hevdet, at dette begrenser instituttene muligheter til å skrive vitenskapelige publikasjoner, og at det fører til et kompetanseslit, så har man et alvorlig problem i sektoren og særlig for de regionale instituttene. De nasjonale instituttene har tross alt et betydelig innslag av prosjekter med et rimelig omfang. Selv om prosjektene skulle bli større er det ikke sikkert det ville føre til bedre muligheter til kunnskapsutvikling og kompetansebygging. Inntjeningskravet som følger av at instituttene er så oppdragsavhengige, vil ofte lede til en evig vandring fra det ene prosjektet til det andre uten muligheter til fordypning og vitenskapelig publisering. Man skal imidlertid huske at det er her grunnbevilgningene skal komme inn slik at det nettopp skal være muligheter til å utnytte blant annet det forskningsmessige potensialet som ligger i oppdragsprosjektene. Hvorvidt instituttene har utformet en bevisst politikk på dette område, vites ikke.

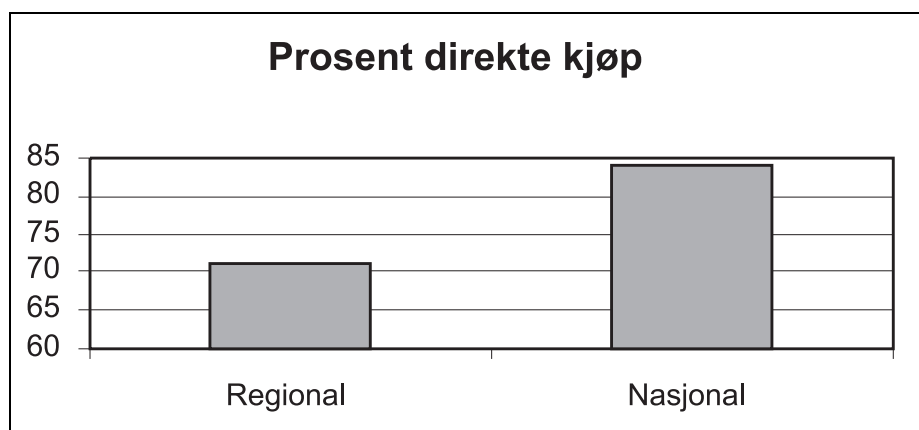
Det er ikke alle prosjekter som er egnet til en mer forskningsmessig oppfølging, men noen vil det alltid være. I slike tilfeller bør det være mulig å komme frem til en enighet med oppdragsgiver om at man deler oppdraget og dermed bevilgningen i to. Den første delen skal være utarbeidelsen av svar på de problemstillinger som stilles av oppdragsgiverne. Den andre delen bør bestå av egen bevilgning til å skrive meriterende publikasjoner rettet til forskersamfunnet. Dette krever sannsynligvis en modningsprosess både hos oppdragsgivere

og hos instituttene selv. En slik oppdeling kan imidlertid fort støte på et formelt hinder: kravet om at alle offentlige kjøp av varer og tjenester utover 200 000 kroner skal ut på offentlig anbud hvor det er ulovlig å dele opp prosjekter slik at de blir mindre enn 200 000 kroner for hver del. Modulisering eller også kalt salamatikk kan således være et hinder for den løsningen som her antydes.

2.7 Anbud versus direkte kjøp av oppdrag

Det forannevnte innkjøpsreglementet kan komme til å føre til at omfanget av mindre prosjekter kan komme til å øke for at oppdragsgivere skal slippe å gjennomføre en offentlig anbudsrunde. La prosjektene være under 200 000 kroner, og oppdragsgiverne slipper dette. NIFU har ikke tilgang til data som kan si noe om det er en tendens til dette blant oppdragsgiverne, men vi kan få et visst inntrykk av omfanget av problemet ved se på andelen av direkte kjøp av oppdrag i 2001. Vi har således bedt instituttene å gi et anslag over andelen av oppdragene i 2001 som kom som direkte kjøp fra oppdragsgiver uten en forutgående anbudsrunde. Det er grunn til å understreke at dette er anslag, og at anbud som innkjøpsmekanisme for FoU-tjenester var i sin vorden. De erfaringer instituttene har gjort etter 2001 tyder på at bruken av anbud har økt sterkt og er nå regelen fremfor unntaket.

Figur 2.2 Andel direkte kjøp

Knappt 85 % av oppdragene for de nasjonale instituttene kom etter direkte kjøp og ikke etter anbud. Hovedtyngden av oppdragene til de regionale instituttene

kommer også etter direkte kjøp, men her er prosentandelen lavere (71 %). Vi skal imidlertid merke oss at det er disse instituttene som også har den klart høyeste andelen av de små prosjektene (jf. pkt 2.6) og det er de som har mest oppdrag fra næringslivet som tradisjonelt har anvendt seg av anbudsprinsippet. Dette antyder en sammenheng, men vi har ikke materiale som kan si noe sikkert om det er en slik empirisk sammenheng. Det må forbli en hypotese som kanskje antyder et utviklingsmønster.

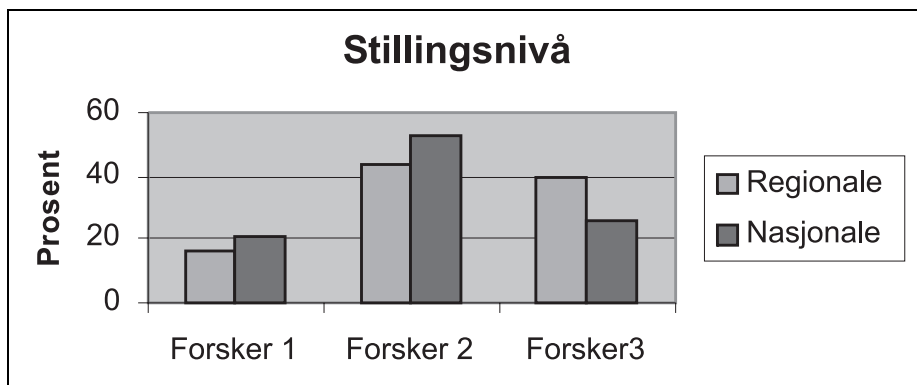
Det dette imidlertid peker på er at det bør foretas en systematisk gjennomgang av hensiktsmessigheten av de grenser som utløser behovet for en offentlig anbudsrunde. Det bør videre undersøkes hvor mye en slik ordning koster å praktisere både for oppdragsgiver og ikke minst for anbyderne som må bruke betydelige ressurser i forbindelse med anbuds rundene. Ordningen ble innført automatisk som en konsekvens av EØS uten, så vidt vi vet, at de økonomiske og administrative konsekvenser av ordningen, som man er pålagt å gjøre, ble gjennomført.

3 Personale

Den følgende fremstillingen bygger på informasjon som er gitt av de samfunnsvitenskapelige instituttene selv. Instituttene vil bli beskrevet etter stillingsnivå, aldersfordeling og fordeling på kjønn. Når det gjelder kjønnsfordelingen, vil vi foreta en sammenlikning med de aktuelle universitetsinstituttene. Videre vil vi beskrive mobiliteten inn og ut av instituttene med særlig vekt på hvor de kommer fra og hvor de går.

3.1 Stillingsnivå

I motsetning til ved universitetene har man i instituttsektoren ingen felles stillingsbetegnelser. Man finner et sant virvar av stillingskategorier som springer ut av det enkelte institutts forhistorie og tradisjoner. Det er heller ikke noen felles prosedyrer verken for hvordan man går frem ved ansettelse av personell i de ulike stillingskategoriene og ved opprykk mellom stillingskategoriene. Som et forsøk på å foreta en felleskategorisering av stillingsnivåene, ba vi instituttene forholde deres stillingskategorier til de kategorier som finnes ved universitetene, men da benevnt som forsker I, forsker II og forsker III hvor forsker I tilsvare personell med professorkompetanse eller tilsvarende, forsker II som forskere med førsteamanuensiskompetanse eller tilsvarende, og forsker III de med amanuensis kompetanse. En slik tilnærming innebærer et sterkt element av skjønn i de tilfeller hvor man ikke selv har relatert egne stillingskategorier eksplisitt til stillingsstrukturen ved universitetene. En sammenlikning mellom fordelingene ved de samfunnsvitenskapelige instituttene og universitetene gir derfor liten mening. Vi vil således kun foreta en sammenlikning mellom instituttene i sektoren.

Figur 3.1 Andel forskere i ulike stillingskategorier

Hovedtyngden av de ansatte, både blant de regionale og de nasjonale instituttene befinner seg i forsker II kategorien med henholdsvis 43 % og 53 %. Det er således en viss ulikhet mellom instituttene. Denne ulikheten forsterkes ved at vi finner at et langt større antall ansatte i den regionale gruppen er på forsker III nivå enn vi finner i den nasjonale gruppen. Tallene her er henholdsvis 40 % mot 26 %. Dette mønsteret er snudd når vi ser på forsker I kategorien, men her er ulikheten liten. 17 % i de regionale instituttene er forsker I og 21 % i de nasjonale instituttene. Stillingsprofilene i de to instituttgruppene er således relativt like, men det er en viss tendens til at de ansatte i de nasjonale instituttene i større grad befinner seg i forsker II og forsker I gruppene. Vi vil understreke at dette ikke nødvendigvis betyr at forskerne i de nasjonale instituttene faktisk har en høyere faglig kompetanse. Dette vet vi ingen ting om. En viss antydning kan vi imidlertid få ved å se på de ansettelses- og opprykksprosedyrer som brukes av instituttene.

3.2 Ansettelses- og opprykksprosedyrer

Et hovedskille når det gjelder prosedyrer, går mellom de institutter som anvender seg av komiteer med eksterne fagpersoner og de som kun bruker internt ansatte i slike prosedyrer. Et annet skille går mellom de institutter som bruker eksterne bare ved opprykk, men ikke ved ansettelse eller omvendt, og de som bruker eksterne i begge tilfeller. NIFU har bedt instituttene kort gjøre rede for deres prosedyrer. Tabellen under viser hovedmønsteret med hensyn til valgte prosedyrer.

Tabell 3.1 Bedømmelsesprosedyrer

	F III		F II		F I	
	Intern	Ekstern	Intern	Ekstern	Intern	Ekstern
Regional	6	5	5	6	5	6
Nasjonal	10	9	1	18	1	18

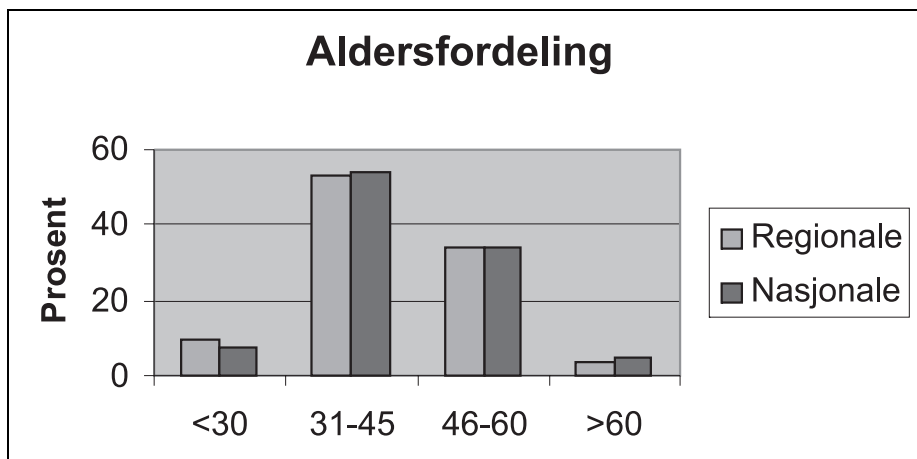
Kilde: opplysninger fra instituttene

Når det gjelder ansettelse i forsker 3 stillinger, varierer prosedyrene sterkt fra institutt til institutt. Om lag halvparten av instituttene foretar kun en intern bedømming. Noen av disse instituttene nedsetter interne komiteer mens andre overlater dette til forskningslederne. Her er det ikke noe klart mønster og ikke noe skarpt skille mellom de regionale og de nasjonale instituttene. Et slikt skille finner vi imidlertid når det gjelder bedømming til forsker 2 og forsker 1 stillingene. Med ett unntak så anvender de nasjonale instituttene seg av komiteer med eksterne bedømmere mens de regionale instituttene i større grad bruker interne komiteer også ved slike bedømmelser. Her er de regionale instituttene delt i to like store grupper: enten så har de internbedømming for alle stillingskategorier eller så bruker de gjennomført komiteer med ekstern representasjon. Det er også en tendens til at antallet eksterne bedømmere varierer avhengig av stillingsnivå. Ofte er det kun en ekstern bedømmer ved forsker 2 stillinger mens det ofte er et flertall av eksterne bedømmere ved vurderinger av forsker 1 stillinger.

Når det gjelder bedømmelseskriteriene, understreker flertallet av instituttene at de bruker de samme kriteriene som gjelder ved bedømmelser i universitets- og høyskolesektoren. Men mange understreker at de foretar en tilpasning til det faktum at de opererer som oppdragsinstitutter slik at man har en del tilleggskriterier. Hva disse består i er ikke nærmere presisert i svarene fra instituttene.

3.3 Aldersfordeling

Norges forskningsråd har gjennomført en rekke evalueringer av fagdisipliner i Norge, blant annet av statsvitenskap. Et hovedproblem som påpekes av samtlige evalueringspaneler, er den skjeve aldersfordelingen ved de norske universitetene. Universitetene er i ferd med å forgubbes slik at vi finner hovedtyngden av de ansatte i alderskategorier som innebærer at de vil gå av med pensjon i løpet av relativt få år, og så få år at universitetene vil få problemer med å få frem tilstrekkelig kompetent personale til å fylle disse stillingene. Figuren under viser aldersfordelingen i de to instituttgruppene.

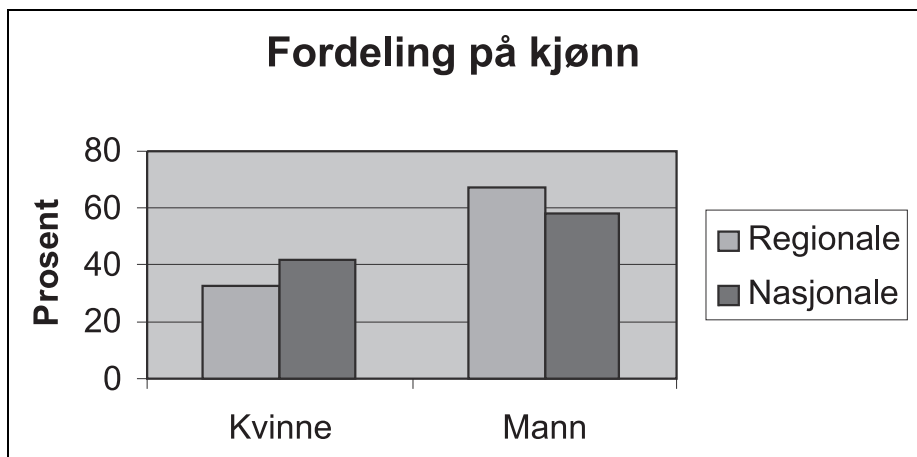
Figur 3.2 Instituttene alderssammensetning

Kilde: Opplysninger fra instituttene

Det første som slår en ved figuren er hvor forbløffende like aldersfordelingene er i de to gruppene. Det er ingen forskjell mellom dem. Det andre er at forskerpopulasjonen i instituttsektoren har en mye sunnere fordeling sammenliknet med universitetene i og med at over halvparten av forskerne befinner seg i alderskategorien 31 til 45 år og en tredjedel i kategorien 46 til 60 år. Konklusjonen er at for tiden har instituttene en «perfekt» aldersstruktur samlet sett, men det er viktig at man ikke går i samme felle som man gjorde ved universitetene hvor man fikk alderskohorter som «hindret» en jevn nyrekruttering. På samme måte som endrede økonomiske rammebetingelser gjorde det vanskelig med rekrutteringen ved universitetene, kan instituttene komme i den samme vanskelige situasjon hvor det ikke er økonomisk rom for å trekke inn yngre forskere, og på den måten gå glipp av «generasjoner» med talent. En aktiv rekrutteringspolitikk er derfor helt nødvendig for å hindre et potensielt problem fra å få utvikle seg.

3.4 Fordeling på kjønn

Som det fremgår av figur 3.3 er det en klar overvekt av menn ansatt i de vitenskapelige stillingene i begge instituttgruppene.

Figur 3.3 Fordeling på kjønn

Kilde: Opplysninger fra instituttene

I den regionale instituttgruppen utgjør de mannlige forskerne to tredjedeler av det vitenskapelige personalet. Skjevheten er ikke fullt så stor for de nasjonale instituttene hvor kvinnene utgjør drøyt 40 % av det vitenskapelige personalet. For å kunne sammenlikne med universitetsinstituttene har vi brukt forskerpersonalregistret som viser at kvinneandelen i de tre instituttgruppene er: de nasjonale instituttene 41 %, de regionale instituttene 37 % og ved universitetsinstituttene 33 % i 2001. Tallene viser at forskjellene ikke er særlig store, men at mønstret i forhold til instituttene egne opplysninger opprettholdes.

3.5 Mobilitet

En av instituttene hovedoppgaver er å fungere som en brobygger mellom akademia og samfunnet for øvrig hvor kunnskapsspredning og problemløsning står sentralt. Dette skjer gjennom den oppdragsvirksomhet instituttene utfører, ved deres vitenskapelige og populærvitenskapelige publiseringer, ved samarbeid med andre miljøer, og ved personellmobilitet mellom sektorene. I senere avsnitt vil vi drøfte samarbeid og publiseringsvirksomheten. Her er fokus på mobiliteten mellom instituttene, med næringslivet, offentlig virksomhet, universitets- og høyskolesektoren, samt med utlandet.

Tabell 3.2 Mobilitet i instituttsektoren – samfunnsvitenskapelige institutter

Avgang	Mobilitet i instituttsektoren 2001					Total N
	Andre inst	næringsliv	off.virksom	UH-sektor	Utland	
Regionale institutter	3 (8 %)	10 (27 %)	8 (22 %)	10 (27 %)	6 (16 %)	37
Nasjonale institutter	2 (10 %)	5 (24 %)	6 (29 %)	5 (24 %)	3 (14 %)	21
Total	5	15	14	15	9	58
Tilgang						
Regionale institutter	8 (25 %)	5 (16 %)	5 (16 %)	12 (38 %)	2 (6 %)	32
Nasjonale institutter	4 (15 %)	2 (7 %)	7 (27 %)	7 (27 %)	6 (23 %)	26
Total	12	7	12	19	8	58

Kilde: NIFU Nøkkeltallsbasen

Av tabellen fremgår det at det er 116 bevegelser til og fra instituttene i 2001. Det er en avgang på 58 personer samtidig som det er en tilgang på det samme antall personer slik at det verken er en netto tilgang eller en netto avgang i denne delen av instituttsektoren det året. Av de som beveger seg bort fra et institutt, går hovedtyngden ut av sektoren og over til annen virksomhet. Hvor de havner er jevnt fordelt mellom næringslivet, offentlig virksomhet og universitets- og høyskolesektoren. Hvis vi ser på de som kommer inn i sektoren, er det en viss overvekt av forskere som kommer fra UH-sektoren. Det er således en liten netto vekst i forhold til denne sektoren. Forholdet er omvendt når det gjelder mobiliteten til og fra næringslivet. Her ser vi at det er en netto avgang. Det samme gjelder i forholdet til den offentlige sektoren. Det er også en viss bevegelse innen instituttsektoren hvor vi ser at det er en netto tilgang. Dette kan se noe rart ut, men her må vi ta i betraktning at vi bare ser på den samfunnsvitenskapelige delen av instituttsektoren. Det er helt åpenbart bevegelser også mellom de ulike delene av instituttsektoren ellers burde det være en like stor tilgang som det er avgang.

Det har nærmest vært en trossetning i deler av den forskningspolitiske debatten at forskerne i større grad må bevege på seg. Det bilde som tegner seg her, gir liten støtte til et syn om at det er en for liten mobilitet i instituttsektoren. Når om lag femten prosent av de ansatte forskerne enten går eller kommer i forhold til de samfunnsvitenskapelige instituttene et gitt år (hvis 2001 er noenlunde representativt), er det et spørsmål om systemet har kapasitet til å håndtere et større bevegelsesvolum uten at dette går utover kvaliteten på virksomheten for øvrig.

En sammenlikning mellom de to instituttgruppene viser at det ikke er noen særlig forskjell mellom dem når det gjelder hvor de som slutter i de samfunnsvitenskapelige instituttene tar veien. Derimot er det klare forskjeller mellom instituttgruppene med hensyn til hvor de som finner seg arbeid i de samfunnsvitenskapelige instituttene kommer fra. De regionale instituttene utmerker seg ved at de trekker til seg forskere først og fremst fra UH-sektoren og fra andre institutter. De nasjonale instituttene rekrutterer også fra UH-sektoren, men i mindre omfang enn de regionale instituttene. På den annen side tiltrekker de nasjonale instituttene seg i større omfang personale fra den offentlige sektor og utlandet.

3.6 Samarbeid

I dette avsnittet vil vi først gjøre rede for omfanget av prosjektsamarbeid med universitet- og høyskolesektoren samt med næringslivet målt i antall årsverk. Deretter vil vi gjøre rede for omfanget av instituttens innsats i veiledning av doktorgradsstudenter og hovedfagsstudenter målt som antallet studenter som veiledes. Til slutt vil vi ta for oss antall årsverk ansatte ved universitetene og høyskolene utfører i de samfunnsvitenskapelige instituttene samt omfanget av UH-ansatte i bistillinger ved instituttene også målt i årsverk, og samhandlingen den motsatte veien.

Av tabellen ser vi at det er et betydelig prosjektsamarbeid både med UH-sektoren og med næringslivet. Til sammen utgjør dette 110 årsverk i 2001 fordelt på 58 årsverk i samarbeid med UH-sektoren og 52 med næringslivet. Det er grunn til å understreke at samarbeidsprofilen er forskjellig for de to instituttgruppene. De nasjonale instituttene samarbeider mest med UH-sektoren mens de regionale instituttene er tyngst inne i forhold til næringslivet. Den relativt sett nære kontakt vi finner mellom universitets- og høyskolesektoren og de nasjonale instituttene gjenspeiles også når vi ser på omfanget av instituttens deltakelse i veiledning av doktorgrads- og hovedfagsstudenter hvor de veiledet 8 doktorgradsstudenter og hele 107 hovedfagsstudenter i 2001 hvor tilsvarende tall for de regionale instituttene er henholdsvis 2 og 12.

Tabell 3.3 Instituttene samarbeidsrelasjoner

Samarbeid		
	UH-samarbeidsårsverk	Næringslivet – arbeidsmarkedsårsverk
Regionale	20	29
Nasjonale	38	23
	Dr.-veiledning	H-fagsveiledning
Regionale	2	12
Nasjonale	8	107
	Årsverk	
UH-ansatte	Arbeidsplass	UH i bistilling
Regionale	3	22
Nasjonale	18	4,7
Instituttansatte	Arbeidsplass	Bistilling i UH
Regionale	1,6	4
Nasjonale	9	4,5

Kilde: NIFU Nøkkeltallsbasen

Det er også forskjeller mellom de to instituttgruppene når det gjelder gjensidige ansettelsesforhold. Her skal vi legge merke til at universitets- og høyskoleansatte utfører hele 22 årsverk i bistillinger ved de regionale instituttene mens tilsvarende i de nasjonale instituttene som også er flere er 4,7 årsverk. Derimot når vi ser på antallet årsverk som utføres av UH-ansatte med arbeidsplass i instituttsektoren, er bildet motsatt. Her «dominerer» de nasjonale instituttene. Det gjør de også når det gjelder omfanget av instituttansatte med arbeidsplass ved universitetene eller høyskolene. Samlet sett så er interaksjonen mellom instituttene og UH-sektoren når det gjelder stillinger, preget av at instituttene trekker til seg universitets- og høyskoleansatte i større grad enn at UH-sektoren trekker til seg instituttansatte. Dette kan selvfølgelig ha noe med ulikhet i kvalitet å gjøre, men sannsynligvis gjenspeiler dette mer den større fleksibilitet instituttene har med hensyn til å ansette folk i midlertidige stillinger.

3.7 Publisering

Med utgangspunkt i nøkkeltallsbasen for instituttsektoren i 2001 samt universitetsundersøkelsen i 1991 og 2001 vil vi foreta en sammenlikning av publiseringsprofilene i de to årene for å undersøke om det er systematiske ulikheter

mellom de tre gruppene samfunnsvitenskapelige institutter. For å korrigere for ulikheter i størrelse bruker vi de relative andeler de forskjellige publiseringskategoriene utgjør av den totale vitenskapelige publiseringen for den enkelte gruppe institutter.

Tabell 3.4 Instituttens publiseringsprofiler i 1991 og 2001

Publiseringsprofiler 2001 og 1991 Prosent				
2001				
	Artikkel	Fagbok	Bokartikkel	Rapporter
Regional	10	3	13	74
Nasjonal	16	4	28	52
Universitet	33	9	38	19
1991				
Regional	8	2	5	85
Nasjonal	25	3	14	58
Universitet	38	8	29	25

De regionale instituttens publiseringsprofil domineres av rapporter. I 1991 utgjør disse hele 85 % av deres totalproduksjon. Denne kategorien dominerer også i 2001, men har avtatt noe og utgjør nå tre fjerdedeler av produksjonen. Artikler og fagbøker ligger omtrent på samme nivå i de to årene mens vi kan registrere en viss økning i produksjonen av bokartikler fra 5 % i 1991 til 13 % i 2001.

De nasjonale instituttene har en mer jevn fordeling mellom oppdragsrapporter og mer akademisk orienterte publiseringsformer hvor de to hovedgruppene utgjør om lag 50 % hver. Det skjer imidlertid en viss forskyvning mellom de akademisk rettede publiseringsformene. Artikkelproduksjonen avtar og går fra 25 % i 1991 til 16 % i 2001 samtidig som vi ser en relativt markant økning i andelen av bokartikler fra 14 % i 1991 til 28 % i 2001. Fagbokproduksjonen ligger stabilt på 3–4 %.

Som vi kunne forvente, skiller universitetsinstituttene seg ut ved at tre fjerdedeler av deres produksjon er rettet inn mot de akademiskorienterte publikasjonskanalene. Om lag en tredjedel av deres produksjon kommer som artikler og omtrent den samme andelen utgjøres av bokartikler. Her skal vi også legge merke til at det er en relativt markant økning i den siste kategorien som øker fra 29 % i 1991 til 38 % i 2001.

Sett under ett representerer universitetsinstituttene et ytterpunkt hvor hovedfokus er på de rent vitenskapelige publiseringskanalene. Det andre ytterpunktet representerer de regionale instituttene med en hovedvekt på rapporter rettet mot oppdragsgiverne. I mellom disse ligger de nasjonale instituttene med

et bein i hver leier. I del II foretar vi en nærmere bibliometrisk analyse av instituttens artikkelpublisering.

Tabell 3.5 viser publiseringsprofilene for de to instituttgruppene normert for antall FoU-årsverk. Tabellen gjenspeiler på mange måter det mønster vi finner i avsnittet foran hvor det fremgår at de nasjonale instituttene har et større fokus på en akademisk rettet produksjon enn de regionale instituttene. Likevel er det slik at også de nasjonale instituttene har en hovedvekt på rapportproduksjon. Tabellen viser at forskerne i de nasjonale instituttene skriver noen flere artikler per forskerårsverk, at de er omtrent jevnbyrdige med hensyn til skriving av fagbøker, men at det er en klar forskjell med hensyn til produksjon av kapitler og artikler i fagbøker hvor de nasjonale instituttene ligger et hestehode foran. Det omvendte mønsteret finner vi når det gjelder den oppdragsrettede virksomheten hvor de regionale instituttene er markert mer produktive per forskerårsverk når det gjelder publisering i egne rapportserier.

Tabell 3.5 Antall publikasjoner per forskerårsverk

	Int.artikler	Norske artikler	Fagbøker	Kap/art i bøker
Regional	0,13	0,05	0,13	0,3
Nasjonal	0,27	0,12	0,11	0,8
	Rapport egen serie	Rapport eksterne	Rapport oppdrgiver	Populærformidling
Regional	1,11	0,14	0,35	1,14
Nasjonal	0,64	0,18	0,3	1,64

4 Del II: Bibliometrisk analyse

4.1 Formål

Denne bibliometriske undersøkelse omfatter 30 institusjoner i den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren og landets fire samfunnsvitenskapelige fakulteter. Hensikten med undersøkelsen er å supplere og utdype de data for vitenskapelig publisering som NIFU ellers samler inn fra instituttene i forbindelse med sektorens årlige rapportering til Norges forskningsråd. Vi skal her bruke et datagrunnlag som ikke er samlet inn fra instituttene, men som er hentet fra NIFUs database for norske tidsskriftsartikler som er registrert av ISI (Institute for Scientific Information) 1991 – 2002. Denne databasen har blant annet bibliografisk referanse, publiserte forfatteradresser og akkumulert antall siteringer for hver enkelt artikkel. Disse data dekker ikke den vitenskapelige publiseringen ved instituttene fullstendig, men er til gjengjeld egnet til mer inngående analyser. Med ISI-data kan vi blant annet:

- bruke gjennomgående utvalgsriterier som ikke er avhengige av ulike rapporteringspraksis ved instituttene
- fastslå *hvilke* tidsskrifter som er dekket av kategorien «vitenskapelige tidsskrifter med referee» og dermed få et mer konkret bilde av instituttens publiseringsarenaer
- registrere tverrinstitusjonelt samarbeid der hvor publikasjonene har flere enn én forfatteradresse
- måle publikasjonenes innflytelse på videre forskning i form av siteringer fra senere utgitte publikasjoner i inn- og utland
- sammenligne med andre institusjoner i Norge som benytter de samme publiseringsarenaene

Ut fra disse mulighetene bruker vi følgende hovedindikatorer i denne undersøkelsen:

- Publiseringsaktivitet
- Tverrinstitusjonelt og internasjonalt samarbeid om publikasjonene
- Gjennomsnittlig siteringshyppighet og bidrag til mest siterte artikler.

4.2 Vitenskapelig publisering i instituttsektoren

Når ISI-data brukes i en undersøkelse av den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren, er det grunn til å understreke at disse data dekker den *vitenskapelige* publiseringen ved instituttene gjennom et *begrenset utvalg*. Dermed har vi betont to aspekter ved denne undersøkelsen som trenger nærmere omtale for at resultatene skal kunne tolkes riktig.

Den *vitenskapelige* publiseringen i instituttsektoren utgjør bare en mindre del av den samlede publiseringen i denne sektoren. Hovedtyngden av publikasjonene er oppdragsrapporter med oppdragsgivere og brukere av forskningen som målgruppe. Dessuten driver instituttene en samfunnsrettet formidling av sin forskning gjennom publisering, både på arenaer for allmenn samfunnsdebatt og i fagtidsskrifter og på nettsteder som leses av profesjonsgrupper i samfunnssektorene. Vi skal her drøfte hvorfor og i hvilket omfang vitenskapelig publisering kan forventes i instituttsektoren.

De *vitenskapelige* publikasjonene skiller seg fra de øvrige ved at andre forskere er den primære målgruppen og ved at instituttene som regel ikke selv er utgiver av dem. Vitenskapelig publisering skjer i *tverrinstitusjonelle fagfellesskap* hvor publikasjonene kvalitetsvurderes og formidles i en norsk, nordisk eller internasjonal infrastruktur av vitenskapelige publiseringskanaler (tidsskrifter, serier, bokforlag og nettsteder) som i hovedsak er felles møtesteder for grunnforskning og anvendt forskning. Å publisere anvendt forskning på slike arenaer innebærer et det må gjøres et *vitenskapelig* arbeid hvor resultater bearbeides og systematiseres på en slik måte at de får generell interesse og relevans for den vitenskapelige utviklingen i større fagfellesskap. Arbeidet med publisering innebærer derfor i seg selv en videreutvikling av det faglige grunnlaget for å drive anvendt forskning ved institusjonen. I tillegg oppnår forskerne ekstern kvalitetsvurdering og faglige nettverk og kontakter gjennom publiseringen. Dette kan også ha stor betydning for utviklingen av det faglige grunnlaget for virksomheten.

Innslaget av vitenskapelig arbeid og publisering i instituttsektoren er altså nøye knyttet til utviklingen og sikringen av det faglige grunnlaget for institusjonenes anvendte forskning og utadrettede virksomhet. Parallellen til dette ved de høyere utdanningsinstitusjonene er at *undervisningen* kvalitetssikres ved å være forskningsbasert, og at man derfor forventer et innslag av vitenskapelig arbeid og publisering. I tillegg er en del av disse institusjonene pålagt ansvaret for grunnforskningen i Norge. Det betyr at de er pålagt internt faglige oppgaver som andre institusjoner ikke har, og at de har rammebetingelser for et større innslag av vitenskapelig arbeid enn de fleste institusjonene i instituttsektoren og

den øvrige utdanningssektoren kan forventes å ha. Men dette betyr ikke at man kan sette likhetstegn mellom grunnforskning og innslag av vitenskapelig arbeid og publisering. Mens grunnforskning defineres gjennom internt faglige formål og fritt valg av problemstilling, kan innslaget av vitenskapelig arbeid og publisering anses som en mer eller mindre nødvendig komponent overalt hvor man har forsknings- og utdanningsoppgaver.

Det er heller ikke slik at de vitenskapelige publiseringarenaene er grunnforskningens «hjemmebane». Disse arenaene er felles for alle former for forskning, det er bare omfanget av publisering på arenaene som kan forventes å være forskjellig. Det er en utbredt oppfatning at vitenskapelig publisering som oftest vil være knyttet til utviklingen av *fagdisipliner*. Men dette er unntaket snarere enn hovedregelen, når man ser nærmere på de 5000 artiklene av norske forskere som årlig registreres ved ISI. Det er særlig tydelig i naturvitenskap og medisin, men også ganske klart i samfunnsvitenskap, at de fleste tidsskriftene og artiklene representerer forskning som foregår innenfor *tverrfaglige spesialiseringer*. De fleste internasjonale tidsskriftene som ISI dekker, har navn etter spesialiseringer, ikke etter disiplin, for eksempel *Agricultural Economics* og *Environmental & Resource Economics* versus *Scandinavian Journal of Economics*. Mange tidsskrifter er tverrfaglige uten noen henvisning til fag i tittelen, for eksempel *Work Employment and Society* og *World Development*. De to siste titlene er eksempler på tematiske avgrensninger som passer bedre i instituttsektoren enn ved universitetene. ISI dekker en god del slike tidsskrifter som representerer internasjonale arenaer for de enkelte institusjoner i den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren. De har en annen redaksjonell profil enn disiplintidsskriftene og ofte tverrfaglig sammensatte redaksjonsråd, men de har ikke mindre internasjonal betydning eller innholdskvalitet av den grunn. Interessant nok publiserer slike tidsskrifter ofte bidrag av universitetsforskere. Grunnen er at også universitetsforskere arbeider innenfor spesialiseringer, ofte av tverrfaglig art. «Disiplin» betyr *lærefag* (samme etymologi som «disippel») og avgrenses i praksis av et pensum, ikke i samme grad av universitetsforskernes valg av problemstillinger.

Innslaget av vitenskapelig arbeid og publisering i instituttsektoren er altså ikke i seg selv et «innslag av grunnforskning», men en komponent som sikrer kvaliteten på den forskningen som utføres etter de formålene som instituttene skal dekke. I øyeblikket er vi i en situasjon hvor universiteter og høyskoler satser mer på oppdragsmarkedet og dermed på sin side kan få større «innslag av anvendt forskning». Dette aktualiserer den grensedragningen vi har foretatt ovenfor: For det første må man da kunne forvente mer publisering *utenfor* de viten-

skapelige publiseringsarenaene ved universiteter og høyskoler, for eksempel i egne serier for oppdragsrapporter. For det andre skal innslaget av vitenskapelig arbeid og publisering ved universiteter og høyskoler i tilfelle kunne understøtte *tre* ulike formål: undervisningen, grunnforskningen, og kvaliteten på den anvendte forskningen. Mellom det første og siste av disse tre formålene finner vi spennvidden mellom disiplinorientert og samfunnsorientert forskning.

Instituttene oppdragsmarked finansierer oppdragsrapportering og formidling, men i liten grad vitenskapelig publisering. Det økonomiske grunnlaget for vitenskapelig arbeid er i første rekke knyttet til grunnbevilgningene, de strategiske instituttprogrammene og innslag av forskerutdanning. Slike inntektskilder utgjør en varierende andel av den samlede omsetningen ved den enkelte institusjon i sektoren. Ved enkelte institutter er andelen under 10 prosent, mens andre institutter har videre rammer for fri forskning. Dessuten varierer instituttene i størrelse. Innslaget og omfanget av vitenskapelig publisering må nødvendigvis være ulikt i sektoren. I vår undersøkelse har vi derfor ikke fokus på sammenligning av instituttene. Det enkelte institutt får selv vurdere egne resultater innenfor den konteksten vi gir.

4.3 Begrensninger ved ISI-data

Vi har nylig foretatt en studie av egenrapporterte referanser til vitenskapelig publikasjoner i universitets- og høyskolesektoren² som viser at 62 prosent av alle vitenskapelige tidsskriftsartikler blir indeksert av ISI. Andelen ville antakelig vært noe lavere, hvis vi hadde undersøkt samfunnsfagene spesielt. Det interessante funnet var imidlertid at av de gjenstående 38 prosent av artiklene som ISI *ikke* dekker blir 32 prosent publisert i et konsentrert antall tidsskrifter på nasjonalt eller nordisk nivå som hovedsakelig publiserer artikler på norsk eller andre nordiske språk. Begrensningen ved ISI gjelder altså i liten grad de *internasjonale* vitenskapelige tidsskriftene, men for eksempel organer som *Norsk statsvitenskapelig tidsskrift* eller *Nordisk pedagogik*. Dessuten dekker ISI bare tidsskriftsartikler som publikasjonsform. I en undersøkelse av vitenskapelig publisering er derfor dette de viktigste begrensningene ved ISI-data:

---

² Gunnar Sivertsen: Bibliografiske datakilder til dokumentasjon av vitenskapelige publikasjoner. NIFU skriftserie nr. 22/2003, s. 58ff.

- Med unntak av *Tidsskrift for samfunnsforskning* og *Internasjonal politikk* dekker ISI ikke norskspråklige organer for samfunnsvitenskapelige tidsskriftsartikler, og de er viktige i samfunnsforskningen.
- ISI dekker ikke vitenskapelig bokpublisering (monografier og antologiartikler), men bokpublisering er viktig i samfunnsforskningen.
- For måling av siteringshyppighet forsterkes disse begrensningene ved at den *siterende* publikasjonen må være ISI-registrert. Vår undersøkelse omfatter dessuten kunne *siterte* publikasjoner som er ISI-registrert.

Disse begrensningene gjør at vår undersøkelse bare dekker en del av den vitenskapelige publiseringen. Materialet er imidlertid bredt nok til å gi *indikatorer* og utvinklingsmønstre for vitenskapelig publisering innenfor en kontekst som omfatter den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren og de fire samfunnsvitenskapelige fakultetene. Problemet er snarere at de omtalte begrensningene ved ISI-data varierer i det samfunnsvitenskapelige fagspekteret. Begrensningene er større i antropologi, sosiologi og statsvitenskap enn de er i sosialøkonomi og psykologi. Sistnevnte fag har et publiseringsmønster som minner mer om det vi finner i naturvitenskap, og det innebærer at publisering i ISI-tidsskrifter skjer hyppigere og gir flere siteringer pr. publikasjon.

Dette problemet berører i høy grad vår undersøkelse. Enhetene i instituttsektoren har ulike fagprofiler som ikke begrenser seg til samfunnsfagene. Også i «samfunnsvitenskapelig» instituttsektor utføres for eksempel naturvitenskapelig miljøforskning eller epidemiologisk forskning på medisinsk eller biologisk faggrunnlag. Slik forskning har klart bedre dekning i ISI-data enn for eksempel anvendt sosiologisk forskning. Et lignende problem har vi ved at eksperimentell og klinisk psykologisk forskning har et større innslag ved de samfunnsvitenskapelige fakultetene enn i den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren. Dette gjør det vanskelig å sammenligne fakulteter og institutter.

I *vedlegg A* om datagrunnlaget forklarer vi hvordan vi til tross for disse problemene har forsøkt å skape et sammenlignbart datamateriale hvor samfunnsforskningen veier tyngst, men som likevel er representativt for instituttene og fakultetene. Likevel må vi ta forbehold om at *ulike fagprofiler* er utslagsgivende for beregningene. Dette forbeholdet er kanskje viktigere å ta enn påpekningen av at ISI bare dekker en del av den vitenskapelige publiseringen ved den enkelte institusjon.

4.4 Institusjoner som er med i undersøkelsen

Til undersøkelsen fikk vi oppgitt en liste over 33 institusjoner eller enheter i den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren. Blant disse var det to som vi manglet å finne artikler fra i NIFUs database, også etter en nærmere kontroll av aktuelle adresser: *SINTEF teknologiledelse* og *Telemarksforskning - Notodden*. Fra førstnevnte kan det være vitenskapelige artikler registrert generelt under SINTEF som NIFU ikke har kunnet fordele videre til enheten ut fra forfatteradressen. Når det gjelder *Telemarksforskning*, er denne enheten med i undersøkelsen, men bare med artikler fra Bø. Etter en faglig avgrensning av materialet (avsnitt 2.3 nedenfor) utgikk også *NORUT Finnmark AS*, som er registrert med 6 artikler, men alle er utenfor den faglige avgrensningen.

I analysene har vi skilt de gjenværende 30 instituttene eller enhetene i to grupper: *nasjonale* og *regionale* institutter. Vi bruker ordet «institutter» i begge tilfeller for å markere at dette er *instituttsektoren* overfor landets fire samfunnsvitenskapelige *fakulteter*, som er med i undersøkelsen som sammenligningsgrunnlag og i forbindelse med prosedyren for å foreta en faglig avgrensning. Dermed har vi de 34 institusjonene med den tredelingen som er vist i *tabell 4.1*.

Tabell 4.1 Inndeling, navn og forkortelse på de institusjonene som er med i undersøkelsen.

Inndeling	Forkortelse	Navn
Nasjonale inst.	AFI	ARBEIDSFORSKNINGSINSTITUTTET AS
	BYGDEFORSKNING	NORSK SENTER FOR BYGDEFORSKNING
	CICERO	SENTER FOR KLIMAFORSKNING
	CMI	CHR. MICHELSENS INSTITUTT
	FAFO	FORSKNINGSSTIFTELSEN FAFO
	FNI	FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
	FRISCHENTERET	STIFTELSEN FRISCHENTERET FOR SAMFUNNSØKONOMISK FORSKNING
	IFS	INSTITUTT FOR FORSVARSSTUDIER
	ISF	INSTITUTT FOR SAMFUNNSFORSKNING
	NIBR	NORSK INSTITUTT FOR BY- OG REGIONFORSKNING
NIFU	NORSK INSTITUTT FOR STUDIER AV FORSKNING OG UTDANNING	
NILF	NORSK INSTITUTT FOR LANDBRUKSØKONOMISK FORSKNING	
NOVA	NORSK INSTITUTT FOR FORSKNING OM OPPVEKST, VELFERD OG ALDRING	

Tabell 4.1 Inndeling, navn og forkortelse på de institusjonene som er med i undersøkelsen.

Inndeling	Forkortelse	Navn
	NUPI	NORSK UTENRIKSPOLITISK INSTITUTT
	PRIO	INSTITUTT FOR FREDSFORSKNING
	SIFO	STATENS INSTITUTT FOR FORBRUKSFORSK- NING
	SIRUS	STATENS INSTITUTT FOR RUSMIDDEL- FORSKNING
	SNF	SAMFUNNS- OG NÆRINGSLIVSFORSKNING AS
	STEP-GRUPPEN	STEP-GRUPPEN
	TØI	TRANSPORTØKONOMISK INSTITUTT – NORSK SENTER FOR SAMFERDSELSFORSK- NING
Regionale inst.	AGDERFORSKNING	AGDERFORSKNING
	MØREFORSKING	MØREFORSKING
	NORDLANDSFORSKNING	NORDLANDSFORSKNING
	NORD-TRØNDELAGS- FORSKNING	NORD-TRØNDELAGSFORSKNING
	NORUT SAMFUNNS- FORSKNING	NORUT SAMFUNNSFORSKNING AS
	ROGALANDSFORSKNING	ROGALANDSFORSKNING
	TELEMARKSFORSKING	TELEMARKSFORSKING – BØ
	VESTLANDSFORSKING	VESTLANDSFORSKING
	ØSTFOLDFORSKNING	STIFTELSEN ØSTFOLDFORSKNING
	ØSTLANDSFORSKNING	ØSTLANDSFORSKNING
Fakulteter	NTNU – SVT	NTNU – FAKULTET FOR SAMFUNNSVITEN- SKAP OG TEKNOLOGILEDELSE
	UiB – SV	UiB – SAMFUNNSVITENSKAPELIG FAKUL- TET
	UiO – SV	UiO – SAMFUNNSVITENSKAPELIG FAKUL- TET
	UiT – SV	UiT – SAMFUNNSVITENSKAPELIG FAKUL- TET

4.5 Hovedfunn

De fire *fakultetene* har publisert vel halvparten og instituttene nær halvparten av artiklene i de ISI-tidsskriftene som er med i undersøkelsen. Instituttsektorens artikler kommer i hovedsak fra de *nasjonale instituttene*. De *regionale instituttene* er kun representert i 4 prosent av artiklene.

Fakultetene og de regionale instituttene har en høyere enn normal vekst i antall ISI-artikler mellom 1991–96 og 1997–2002. De *nasjonale instituttene* skiller seg ut med en stagnasjon som er unormal i forhold til norsk forskning generelt (i og utenfor samfunnsforskningen).

Det er lite samarbeid om publisering (samforfatterskap) innbyrdes mellom instituttene eller mellom de fire fakultetene. Det samarbeides betydelig mer *mellom sektorene*, dvs. mellom enkelte institutter på den ene siden og enkelte fakulteter på den andre siden. *Fakultetene* har noe mer internasjonalt samarbeid enn instituttene, men forskjellen er ikke stor.

Når artiklenes innflytelse på videre forskning måles med antall siteringer i ettertid, viser det seg at særlig de *regionale instituttene* skiller seg ut ved å motta et lavere antall siteringer pr. artikkel. Artiklene blir også publisert i mindre siterte tidsskrifter.

Fakultetenes artikler blir noe mer sitert enn de nasjonale instituttens artikler. De blir også publisert i tidsskrifter med noe høyere siteringshyppighet. Forskjellen er større i første halvdel av 1990-årene enn i siste halvdel.

Vel 40 prosent av de artiklene som utkommer hvert år og senere blir mest internasjonalt sitert, er fra instituttsektoren. Denne andelen er noe lavere enn forventet ut fra instituttsektorens andel av artikler.

5 Publiseringsaktivitet

5.1 Fordeling

Publiseringsaktiviteten er undersøkt for årene 1991–2002. Utvalget av artikler er forklart i *Vedlegg A. Tabell 5.1* nedenfor viser antall og prosentandeler (medvirkninger til) artikler i hele perioden pr. gruppe av institusjoner.

Tabell 5.1 Antall og andeler artikler 1991–2002.

	Antall artikler	Andel
Nasjonale institutter	751	43 %
Regionale institutter	68	4 %
Fakulteter	934	53 %
Sum	1753	100 %

Våre data for ISI-artikler indikerer dermed at:

- Fakultetene står for vel halvparten av de vitenskapelige artiklene, instituttsektoren for litt underhalvparten.
- Det er likevel relativt få vitenskapelige artikler fra de regionale instituttene.

I *vedlegg A* viser vi at andre institusjoner enn de vi undersøker her, særlig universitetenes øvrige fakulteter og enkelte høyskoler, er relativt godt representert i vårt utvalg av ISI-tidsskrifter. *Tabell 5.2* viser den generelle fordelingen mellom universiteter, høyskoler og institutter i utvalget av tidsskrifter.

Tabell 5.2 Antall og andeler artikler fra alle norske universiteter, høyskoler og institutter innenfor tidsskriftsutvalget, 1991–2002.

	Antall artikler	Andel
Universiteter	2023	50 %
Høyskoler	539	13 %
Institutter	1448	36 %
Sum	4010	100 %

Som man ser, øker summen av norske artikler i tidsskriftsutvalget betydelig når vi inkluderer høyskolene og andre fakulteter. Det kommer også med en del artikler fra den øvrige instituttsektoren. Resultatet blir nå at universitetene står for

halvparten av publiseringen og instituttene for vel en tredjedel. Man må imidlertid regne med at det har kommet inn mye som ikke er samfunnsvitenskap i disse tallene. Inntrykket er imidlertid fortsatt at en relativt betydelig del av ISI-artiklene i norsk samfunnsforskning kommer fra instituttsektoren.

5.2 Endring over tid

Vi har målt endring over tid ved å dele de 12 årene med publisering i to perioder: 1991–96 og 1997–2002. *Tabell 5.3* viser antall artikler pr. institusjonstype og periode, samt endringen i prosent fra første til siste periode.

Tabell 5.3 Antall artikler fordelt på to seksårs-perioder, og prosentendring mellom periodene.

	1991–1996	1997–2002	Endring
Nasjonale institutter	365	397	9 %
Regionale institutter	22	46	109 %
Fakulteter	380	563	48 %
Sum alle	767	1006	31 %

Totalt sett øker antallet artikler med 31 prosent mellom siste og første perioden. Det er imidlertid markante forskjeller mellom de tre gruppene av institusjoner (sammenligning av de enkelte institusjoner er vanskelig, fordi de varierer i størrelse og innslag av samfunnsvitenskapelig arbeid):

- Ved de *regionale forskningsenhetene* er publiseringen i tidsskriftsutvalget mer enn fordoblet mellom første og andre periode, men økningen i antall er ikke på mer enn 24 artikler.
- Ved de fire *fakultetene* samlet er økningen på 48 prosent.
- Ved de *nasjonale instituttene* samlet er økningen klart lavere enn i de to andre gruppene, nemlig på 9 prosent.

Spørsmålet blir nå hvilken av vekstfaktorene som er «normal» i forhold til andre norske institusjoner. Den generelle økningen i NIFUs database med ISI-artikler – uavhengig av sektor og tidsskrifter – er på 36 prosent. Denne økningen kan dels forklares med økende internasjonal publisering blant norske forskere, dels med at ISI har utvidet sine indekser med flere tidsskrifter i perioden, og dels med økende tendens til internasjonal samforfatterskap.

Som nevnt har databasen en inndeling mellom tre sektorer for forskning. Ved universitetene øker antallet artikler med 31 prosent, ved høyskolene med 74 prosent og instituttsektoren med 42 prosent. Dette resultatet viser større økning i instituttsektoren enn ved universitetene, men i datagrunnlaget dominerer andre fagområder enn samfunnsvitenskapene. Derfor har vi undersøkt alle norske institusjoner som publiserer i vårt samfunnsvitenskapelige tidsskriftsutvalg etter samme metode som i *tabell 2.2*. Det viser seg at universitetene har hatt en vekst på 37 prosent, høyskolene på 96 prosent og instituttsektoren på 19 prosent. Mønsteret er det samme som i *tabell 2.3*, men forskjellene ikke like store som mellom de grupper av institusjoner som er med i vår undersøkelse. Likevel kan vi konstatere at stagnasjonen ved de nasjonale instituttene versus fakultetene er *særegen for samfunnsforskningen*. Vi bruker uttrykket stagnasjon, fordi vi sammenligner veksten på 9 prosent bør med den «normale» i databasen på 36 prosent. Forskjellen på 9 og 36 prosent vekst tilsvarer nesten 100 artikler som «mangler» ved de nasjonale instituttene i perioden 1997–2002.

5.3 Tverrinstitusjonelt og internasjonalt samarbeid

Av de 1658 artiklene som er med i undersøkelsen, er 676 artikler (41 prosent) publisert med to eller flere forfatteradresser som viser til ulike institusjoner. Bakgrunnen for dette er som regel at forfattere ved ulike institusjoner har publisert artikkelen i samarbeid. Men i noen tilfeller forekommer det at samme forfatter krediterer mer enn én institusjon i forfatteradressene, for eksempel når vedkommende har bistilling. Begge alternativer behandles i det følgende som uttrykk for tverrinstitusjonelt eller internasjonalt samarbeid.

Vi har undersøkt samarbeidet på tre nivåer (med mulighet for overlappinger):

- *Nivå 1- Samarbeid mellom de 34 institusjonene i undersøkelsen:* Det er 109 artikler med slikt samarbeid. I disse artiklene teller vi antall relasjoner pr. institusjon, i alt 166, som viser samarbeid mellom institutter og fakulteter, mellom ett institutt og et annet, og mellom ett fakultet og et annet. Nasjonale og regionale institutter er gruppert sammen i inndelingen av mulige samarbeidspartnere.

- *Nivå 2- Samarbeid med andre norske institusjoner:* Det er 329 artikler med slikt samarbeid. Her teller vi antall artikler pr. institusjon med en fordeling på tre sektorer: universitetene, høyskolene og instituttsektoren.
- *Nivå 3- Samarbeid med utenlandske institusjoner:* Det er 346 artikler med slikt samarbeid. Her teller vi antall artikler pr. institusjon. Fordi noen av disse artiklene også tilhører nivå 1, blir summen av artikler pr. institusjon 371.

Tabell 5.4 viser i første kolonne det totale antallet artikler pr. institusjon, dernest hvor mange relasjoner eller artikler blant disse som representerer samarbeid på de tre nivåene. Vi kommenterer ikke tallene for den enkelte institusjon, bare for de tre gruppene av institusjoner.

I relasjonene mellom de 34 institusjonene er det lite samarbeid mellom instituttene eller mellom fakultetene. Derimot er det relativt mye samarbeid mellom instituttene på den ene siden og fakultetene på den andre siden. Dette funnet samsvarer med at NIFU generelt i sine ISI data finner relativt mye samarbeid mellom universitetene og instituttsektoren. At det er lite samarbeid instituttene imellom kan forklares med at instituttene er spesialisert omkring ulike tematiske forskningsfelt.

I kolonnene for samarbeid med andre innenlandske institusjoner ser vi at de fire samfunnsvitenskapelige fakultetene samarbeider mer med andre fakulteter enn med hverandre, og at instituttene har like mye samarbeid med andre fakulteter som de har med de fire samfunnsvitenskapelige fakultetene. Instituttene har relativt mer samarbeid med høyskolene enn fakultetene har.

Tabell 5.4 Artikler med tverrinstitusjonelt og internasjonalt samarbeid. Første kolonne viser totalt antall artikler (med og uten samarbeid).

	Artikler totalt	Mellom institusjonene		Med andre norske institusjoner			Med utlandet
		Institutter	Fakulteter	Universiteter	Høyskoler	Inst. sektor	
Nasjonale institutter	762	13	59	50	48	38	135
Regionale institutter	68	1	8	7	12	3	14
Fakulteter	943	67	18	59	42	70	222
Sum	1773	81	85	116	102	111	371

Andelen artikler med internasjonalt samarbeid er 18 prosent for de nasjonale instituttene, 21 prosent for de regionale instituttene og 24 prosent for fakultetene. Fakultetene har altså noe mer internasjonalt samarbeid enn instituttene. *Ta-*

bell 5.5 viser hvilke land som opptrer hyppigst i samarbeidsartiklene (en artikkel kan vise samarbeid med flere land, derfor er summen i tabellen høyere enn antallet samarbeidsartikler). Tabellen bekrefter en observasjon som NIFU har gjort også i andre bibliometriske studier, nemlig at det internasjonale samarbeidet er mer konsentrert omkring USA i samfunnsforskningen enn på andre fagområder i norsk forskning.

Tabell 5.5 Land i artikler med internasjonalt samarbeid.

Land	Artikler
USA	125
Sverige	58
Storbritannia	48
Nederland	22
Danmark	21
Tyskland	21
Finland	18
Canada	15
Østerrike	13
Sveits	12
Russland	11
Italia	10
Australia	5
Frankrike	5
Andre	28
Sum	412

6 Siteringer

6.1 Indikatorer for siteringer

Ved ISI er artikkelens fullstendige referanseliste blant de data som registreres for hver artikkel. Referanselistene viser til tidligere utgitte publikasjoner både innenfor og utenfor de tidsskriftene som ISI indekserer. Hvis man ved ISI finner en sitert publikasjon blant de tidligere indekserte publikasjonene ved ISI, lager man en kobling mellom den siterende og den siterte publikasjonen. Denne koblingen kan utnyttes i litteratursøk, og dette er den primære hensikten med en «Citation Index». Men slike koblinger kan også benyttes til å måle hvor mange ganger en publikasjon blir sitert i senere indekserte publikasjoner. Dette kan brukes som en indikator på i hvilken grad publikasjonen har hatt innflytelse på videre forskning.

Det har etter hvert blitt vanlig at forskerne selv henter siteringsdata fra ISIs nettprodukt *Web of Science* ved hjelp av søkefeltet «Cited Author». Dette gir data for siterte publikasjoner både i og utenfor ISI-basen. NIFU bruker ikke denne metoden, fordi bare siteringer til ISI-publikasjoner gir sikre data som kan kontrolleres i forhold til forfatternavn, siteringstid og andre variabler som er viktige i siteringsstudier. Datagrunnlaget for undersøkelsen er følgende:

- De *siterte* publikasjonene er de samme artiklene som i undersøkelsen av publiseringsaktivitet. Disse artiklene er i utgangspunktet koblet til institusjon via forfatteradresse. For å tillate minimum to års siteringstid, inkluderer vi ikke artikler registrert etter år 2000. Antallet artikler blir dermed 1349. For å studere endring over tid, fordeler vi artiklene mellom periodene 1991–95 og 1996–2000.
- De *siterende* publikasjonene er artikler som ISI har indeksert på verdensbasis 1991–2002. Disse artiklene har gitt i alt 6024 siteringer til de 1349 artiklene i vårt utvalg.

Det er ikke uproblematisk å gjøre siteringsstudier i samfunnsvitenskap, især ikke i et faglig heterogent materiale som vårt. Vi skal drøfte og illustrere problemene i forbindelse med at vi presenterer resultatene. Delvis som følge av problemene deler vi undersøkelsen i to. Først bruker vi vanlige gjennomsnittsberegninger knyttet til to indikatorer:

- *Gjennomsnittlig siteringshyppighet*: Antall mottatte siteringer dividert på antall publiserte artikler (sit/art).
- *Forventet siteringshyppighet*: Sit/art for samtlige artikler i samme årgang av samme tidsskrift som artikkelen ble publisert i («Expected Citation Rate», XCR). Dette tallet finnes for hver artikkel i NIFUs database.

Siteringene er imidlertid ikke normalfordelt, men sterkt skjevfordelt mellom artiklene. Hvert år er det ti prosent av artiklene som har mottatt mellom 40 og 60 prosent av alle siteringer. Hele 29 prosent av artiklene fra 1991–2000 har aldri vært sitert. Derfor supplerer vi gjennomsnittberegningene med en enkel indikator:

- Antall og andel artikler blant de om lag ti prosent mest siterte hvert år i periodene.

6.2 Gjennomsnittsberegninger

Hovedresultatet av gjennomsnittsberegningene for siteringshyppighet i periodene 1991–95 og 1996–2000 er vist i *tabell 6.1*. I utgangspunktet bør man merke seg at indikatorene for de to periodene ikke kan sammenlignes, fordi de eldste artiklene har hatt lenger siteringstid. Fordi færre siteringer pr. artikkel inngår i siste periode, kan det forventes mindre forskjeller mellom gruppene av institusjoner og mellom observert og forventet siteringshyppighet.

Tabell 6.1 Artikler, siteringer og observert og forventet gjennomsnittlig siteringshyppighet i 1991–95 og 1996–2000. Beregningen for institusjonene samlet er uten dobbelttelling av artikler med tverrinstitusjonelt samforfatterskap.

	1991–1995				1996–2000			
	Artikler	Site- ringer	Sit/ art	Gj.sn. XCR	Artikler	Site- ringer	Sit/ art	Gj.sn. XCR
Nasjonale inst	296	1508	5,1	5,0	307	990	3,2	3,3
Regionale inst	18	74	4,1	3,9	38	66	1,7	1,8
Fakulteter	301	2168	7,2	6,6	429	1411	3,3	3,2
Samlet	587	3608	6,1	5,7	734	2274	3,1	3,2

Resultatene for *observert* gjennomsnittlig siteringshyppighet (sit/art) er at:

- I *første periode* har fakultetenes artikler klart høyere siteringshyppighet enn instituttsektorens. Samtidig har de nasjonale instituttene artikler klart høyere siteringshyppighet enn de regionale instituttene.
- Forskjellen mellom fakultetene og de nasjonale instituttene reduseres i *siste periode*, mens de regionale instituttene artikler fortsatt har klart lavere siteringshyppighet.

Resultatene etter sammenligning med forventet gjennomsnittlig siteringshyppighet er at:

- Forskjellene i *første periode* kan i stor utstrekning forklares med at hver gruppe av institusjoner publiserer i tidsskrifter med ulik gjennomsnittlig siteringshyppighet. Hertil kommer at fakultetenes artikler siteres vesentlig over «verdensgjennomsnittet» i vedkommende tidsskrifter, mens instituttsektorens artikler bare siteres litt over gjennomsnittet i tidsskriftene.
- I *andre periode* kan den lavere siteringshyppigheten for artikler fra regionale institutter forklares med lavere siteringshyppighet for vedkommende tidsskrifter. Når fakultetenes artikler har litt høyere siteringshyppighet enn de nasjonale instituttene artikler, kan dette imidlertid ikke forklares med forskjeller på tidsskriftenes gjennomsnittlige siteringshyppighet.

Hvis vi kombinerer de to synsvinklene på de tre gruppene og ikke hefter oss ved små desimalforskjeller blir hovedinntrykket at:

- Artikkene fra alle tre grupper av institusjoner blir sitert med samme hyppighet som verdensgjennomsnittet i tidsskriftene, med unntak av fakultetenes artikler, som siteres hyppigere enn gjennomsnittet i første periode.
- Fakultetene publiserer i mer siterte tidsskrifter enn instituttsektoren gjør. De regionale instituttene publiserer i mindre siterte tidsskrifter enn de nasjonale instituttene gjør.

Det siste punktet innebærer ikke nødvendigvis at institusjonene publiserer i ulike tidsskrifter innen *samme fagfelt*. Forskjellen kan også skyldes *ulike fagprofiler*. Som nevnt i avsnitt 4.3 blir fagforskjeller forsterket i siteringsstudier, fordi mye avhenger av i hvilken grad et fags siteringsnettverk ligger inne i den litteraturen som indekseres ved ISI. Problemet med fagforskjeller er aktuelt i forbindelse med vårt materiale, som er faglig heterogent og ikke fullstendig avgrenset til samfunnsvitenskap. Det er grunn til å forvente høyere antall siteringer for pub-

likasjoner i grenseområder mot naturvitenskap og medisin og i psykologi og sosialøkonomi, som har et publiseringsmønster som minner om det naturvitenskapelige.

Tabell 6.2 nedenfor kan være et grunnlag for å se nærmere på virkningen av fagprofiler. Her har vi tatt med de fagfeltene som har flest artikler i vårt materiale (se vedlegg A). Grunnlaget for tabellen er alle siteringer til artikler 1991–2000. Man kan konsentrere oppmerksomheten mot fagfelt med høye andeler av artiklene, for her vil forskjellene være mest utslagsgivende. For de regionale instituttene viser tabellen at i de fagfeltene hvor disse instituttene publiserer mest, er både den forventede og observerte siteringshyppigheten lavere enn ved de nasjonale instituttene og fakultetene. Disse forskjellene kan til en viss grad forklares med at de regionale instituttene har relativt mange artikler i siste periode. Men *tabell 6.1* viste at forskjellene som skal forklares finnes i begge perioder. Hovedinntrykket er derfor at fagprofilen ikke forklarer hvorfor de regionale instituttene artikler blir mindre sitert. Disse instituttene publiserer mindre siterte artikler i mindre siterte tidsskrifter.

Tabell 6.2 Fagfeltenes andeler av artiklene og observerte og gjennomsnittlige siteringshyppighet pr. gruppe av institusjoner

Fagfelt	Nasjonale inst			Regionale inst			Fakulteter		
	% av art	Sit/art	XCR	% av art	Sit/art	XCR	% av art	Sit/art	XCR
<i>Alle fagfelt samlet</i>	100 %	4,1	4,2	100 %	2,5	2,5	100 %	4,6	4,9
ECONOMICS	14,8 %	3,6	4,4	5,4 %	0,7	4,6	24,8 %	3,1	4,1
INTERNATIONAL RELATIONS	19,6 %	2,4	2,0	8,9 %	1,4	1,1	6,2 %	6,0	2,9
SOCIOLOGY	8,1 %	5,0	4,6	12,5 %	1,7	2,6	7,7 %	6,3	6,3
PUBLIC, ENVIRONMENTAL & OCCUPATIONAL HEALTH	8,5 %	6,7	6,7	1,8 %	8,0	10,4	6,2 %	13,2	8,7
POLITICAL SCIENCE	5,3 %	2,7	1,8	5,4 %	2,7	2,5	8,1 %	4,3	3,0
SOCIAL SCIENCES, INTERDISCIPLINARY	5,0 %	1,7	1,2	5,4 %	0,3	1,0	6,2 %	1,2	1,0
PSYCHIATRY	4,3 %	11,3	13,4				3,6 %	6,8	8,2
OPERATIONS RESEARCH & MANAGEMENT SCIENCE	0,8 %	0,4	3,0	5,4 %	2,0	1,8	3,4 %	1,8	3,5

Tabell 6.2 Fagfeltenes andeler av artiklene og observerte og gjennomsnittlige siteringshyppighet pr. gruppe av institusjoner

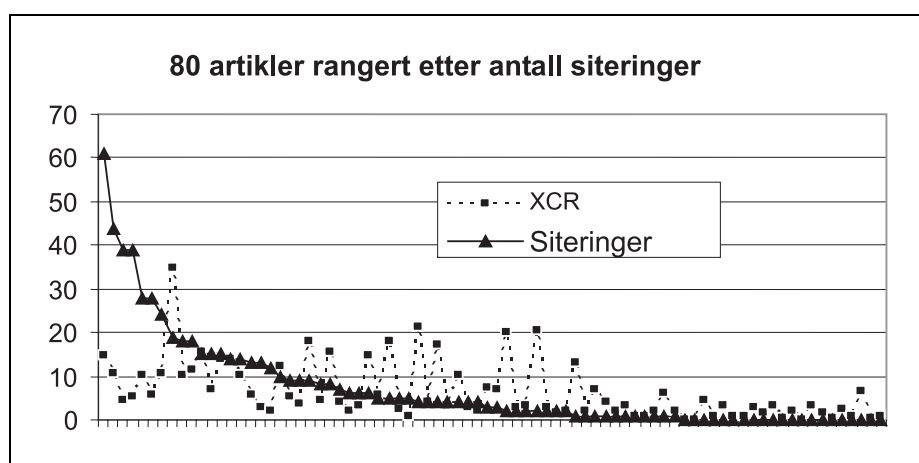
Fagfelt	Nasjonale inst			Regionale inst			Fakulteter		
	% av art	Sit/art	XCR	% av art	Sit/art	XCR	% av art	Sit/art	XCR
PLANNING & DEVELOPMENT	3,5 %	3,0	2,8	7,1 %	1,8	3,1	1,0 %	2,1	2,9
PSYCHOLOGY, SOCIAL HISTORY	1,5 %	9,0	8,0	1,8 %	10,0	9,0	2,9 %	4,1	6,0
BUSINESS	2,0 %	0,8	0,4				2,2 %	0,2	0,3
EDUCATION & EDUCATIONAL RESEARCH	0,7 %	11,0	7,7	3,6 %	4,0	3,1	2,9 %	7,5	8,3
MANAGEMENT	1,8 %	3,1	2,3	1,8 %	0,0	2,4	1,9 %	5,4	3,5
ENVIRONMENTAL STUDIES	1,5 %	4,8	8,6	8,9 %	0,0	0,8	1,4 %	3,4	3,3
PSYCHOLOGY, APPLIED	2,7 %	2,4	2,6	5,4 %	1,3	1,5	0,4 %	3,7	5,2
SUBSTANCE ABUSE				7,1 %	7,5	4,1	2,2 %	5,6	6,2
DEMOGRAPHY	2,3 %	4,0	7,8				0,5 %	2,5	7,3
GEOGRAPHY	0,8 %	3,2	4,2				1,8 %	2,3	2,1
ANTHROPOLOGY	1,2 %	2,4	3,8	1,8 %	2,0	1,7	1,2 %	3,6	5,2
REHABILITATION	0,2 %	39,0	5,4	5,4 %	1,7	1,5	1,6 %	3,5	3,1
INFORMATION SCIENCE & LIBRARY SCIENCE				3,6 %	4,5	3,6	1,8 %	6,6	4,4
PSYCHOLOGY	1,8 %	14,0	4,5	1,8 %	3,0	2,2	0,1 %	0,0	1,4
Andre fagfelt	0,3 %	16,5	13,9				1,2 %	18,1	6,3
	13,4 %	3,1	3,8	7,1 %	4,5	1,4	10,8 %	5,5	5,5

Forskjellene i siteringshyppighet mellom fakultetene og de nasjonale instituttene ser ut til å ha en mer variert forklaringsbakgrunn:

- Fagprofilene er ulike. Fakultetene har relativt flere av sine artikler i de mer siterte fagene økonomi og psykologi. Instituttene har relativt flere av sine artikler i det mindre siterte fagfeltet «International Relations».
- Fakultetene publiserer i mer siterte tidsskrifter og hevder seg bedre overfor verdensgjennomsnittet i sine tidsskrifter i følgende fagfelt med relativt mange artikler: «International Relations», «Sociology», «Public, Environmental & Occupational Health» og «Political Science». Det motsatte gjelder til en viss grad for «Economics».

På enkelte mindre fagfelt har instituttene høyere observert og forventet siteringshyppighet enn fakultetene, men disse fagfeltene er ikke i samme grad utslagsgivende for hovedresultatet i *tabell 6.1*. Vi forklarer derfor forskjellen i siteringshyppighet mellom fakulteter og nasjonale institutter (særlig i første periode) med at fakultetene dels har en mer gunstig fagprofil i materialet, dels med at de har publisert noe mer innflytelsesrik forskning i noe mer innflytelsesrike tidsskrifter.

6.3 Mest siterte artikler

Figur 6.1 Siteringer til artikler fra 1991

I enhver siteringsmåling vil man alltid finne en sterk *skjevfordeling* som innebærer at noen få artikler mottar en svært stor del av siteringene. Dette gjelder enten man måler siteringshyppighet innenfor en institusjon, et tidsskrift, et forfatter-skap eller et år. *Figur 6.1* viser et eksempel på det siste. Den viser antall siteringer og forventet siteringshyppighet for de 80 artiklene fra 1991 som er med i vårt materiale. Artiklene er rangert på x-aksen etter observert siteringshyppighet.

Figuren illustrerer at man mister mye informasjon ved å beregne gjennomsnitt i siteringsstudier. Den gjennomsnittlige siteringshyppigheten for alle 80 artikler fra 1991 er 7,3. Denne gjennomsnittsverdien ligger godt over medianen, og få artikler er i nærheten av den. Selv etter ti års siteringstid er 21 av artiklene aldri sitert. 11 artikler er bare sitert en gang og 7 artikler sitert to ganger. Dermed er vi oppe nesten halvparten av artiklene. De ti mest siterte artiklene har

mottatt 318 av de i alt 586 siteringene, altså godt over halvparten. Alt dette er normalt for siteringsfordelinger. *Tabell 6.3* viser tidsskrift, fagfelt og siteringstall for de ti mest siterte artiklene i 1981.

Tabell 6.3 De ti mest siterte artiklene i 1991.

Tidsskrift	Fagfelt	XCR	Siteringer
JOURNAL OF ENVIRONMENTAL ECONOMICS AND MANAGEMENT	BUSINESS	14,94	61
ERGONOMICS	PSYCHOLOGY	10,67	44
ENERGY ECONOMICS	ECONOMICS	4,55	39
AMERICAN JOURNAL OF HUMAN BIOLOGY	ANTHROPOLOGY	5,38	39
ACTA SOCIOLOGICA	SOCIOLOGY	10,13	28
COMPARATIVE POLITICAL STUDIES	POLITICAL SCIENCE	5,72	28
ERGONOMICS	PSYCHOLOGY	10,67	24
AMERICAN JOURNAL OF SOCIOLOGY	SOCIOLOGY	34,84	19
ACCIDENT ANALYSIS AND PREVENTION	PUBLIC, ENVIRONMENTAL & OCCUPATIONAL HEALTH	10,25	18
POLITICS & SOCIETY	SOCIOLOGY	11,53	18

Vi ser at ulike fagfelt kommer med blant de ti mest siterte artiklene, selv om noen av dem har større gjennomsnittlig siteringshyppighet enn andre. Vi ser også at XCR mangler å være klart korrelert med høyt siterte artiklers antall siteringer. Som eksempel er den mest siterte artikkelen i sosiologi dette året ikke publisert i det hyppig siterte *American Journal of Sociology*, men i det mindre siterte *Acta Sociologica*. Av *figur 6.1* kan man se at korrelasjonen mellom siteringer og XCR er svak for alle artikler. Dette fortjener en kommentar. I *Acta Sociologica* for 2002 ble det publisert en bibliometrisk studie av nordisk sosiologi³ hvor man blant annet konkluderte med at «These findings support the use of the journal impact factor as a predictor of the number of citations to the work of Nordic sociology faculty» (s. 264). («Journal Impact Factor» er det samme som XCR, bortsett fra at tidsskriftet bare får to års siteringstid.) Denne konklusjonen kan bare oppnås ved manipulering av data: «We corrected for skewness in the dependent variable by truncating the high end of the distribution at 40 or more citations» (s. 261). Denne studien baserer seg på artikler helt tilbake fra 1981. For å støtte den utbredte troen på at man kan erstatte observert siterings-

³ T. Bjarnason & I.D. Sigfusdottir: Nordic Impact: Article Productivity and Citation Patterns in Sixteen Nordic Sociology Departments, *Acta Sociologica*, 2002, 253-267.

hyppighet med «Journal Impact Factor» må forfatterne ha utelatt artikler som har mottatt en vesentlig andel av siteringene i deres materiale.

Etter vår oppfatning er derimot identifikasjonen av høyt siterte artikler viktig, særlig i samfunnsforskningen hvor det ellers er generelt lav siteringshyppighet og det er lett å overtolke desimalforskjeller på lave gjennomsnittverdier. Igjen med artiklene fra 1991 som materiale viser *tabell 6.4* at de er de høyt siterte artiklene som får flest siteringer fra utlandet. Mindre siterte artikler får en større del av dem fra forfatterne selv og deres kollegaer.

Tabell 6.4 Siteringer fra utlandet og fra Norge til 80 artikler fra 1991. Siteringene er mottatt til og med år 2000.

	Alle artikler	Ti mest siterte artikler	Øvrige 70 artikler
Alle siteringer	486	260	226
Siteringer fra utlandet	396	227	169
Siteringer fra Norge	90	33	57
Andel siteringer fra utlandet	81 %	87 %	75 %

For å se nærmere på de mest siterte artiklene i utvalget, avgrenset vi i utgangspunktet de ti prosent mest siterte artiklene fra hvert år. Minimum antall siteringer for å komme med i utvalget ble imidlertid også bestemt av observert og forventet siteringshyppighet for alle norske artikler dette året. I «sterkere» år inkluderte vi flere artikler. Dette er vist i *tabell 6.5*.

Tabell 6.5 Antall og andel artikler i utvalget av mest siterte artikler. Sit/art og XCR for vedkommende år er brukt til å justere utvalget, som i utgangspunktet er på 10 prosent fra hvert år.

År	Artikler	Andel av sit	Andel av art	Minimum siteringer	Maksimum siteringer	Sit/art	Gj.sn. XCR
1991	10	54 %	13 %	18	61	7,3	6,4
1992	11	64 %	11 %	18	60	6,0	5,8
1993	12	53 %	10 %	18	85	6,0	6,1
1994	12	41 %	10 %	13	63	5,4	5,6
1995	19	50 %	12 %	16	52	6,4	5,2
1996	14	41 %	10 %	15	34	4,8	5,1
1997	11	39 %	8 %	9	48	3,9	4,0
1998	15	41 %	10 %	9	24	3,0	3,1
1999	14	41 %	10 %	7	20	2,5	2,4
2000	13	43 %	9 %	4	14	1,3	1,3
Alle år	131	48 %	10 %				

Vi har undersøkt om det er forskjeller mellom fagfeltene i hvor store andeler av artiklene som er med blant de mest siterte. Dette er vist i *tabell 6.6*. Tabellen viser relativ overrepresentasjon i særlig i psykologi og helsefag, men også i «International Relations», som ellers har lav gjennomsnittlig siteringshyppighet. Sosiologi er ikke særlig underrepresentert, men det er derimot økonomi, som har høyere gjennomsnittlig siteringshyppighet. Muligheten for at en artikkel kommer med blant de mest siterte er altså ikke på noen klar måte betinget av at fagfeltet i seg selv er mye sitert.

Tabell 6.6 Prosentfordeling mellom fagfeltene blant mest siterte artikler og alle artikler i de fagfeltene hvor mest siterte artikler forekommer.

Fagfelt	Blant mest siterte artikler		Blant alle artikler	
	Artikler	Andel	Artikler	Andel
PUBLIC, ENVIRONMENTAL & OCCUPATIONAL HEALTH	25	8,4 %	94	9,2 %
SOCIOLOGY	17	9,2 %	107	10,4 %
PSYCHIATRY	16	13,0 %	51	5,0 %
INTERNATIONAL RELATIONS	12	19,1 %	155	15,1 %
ECONOMICS	11	3,8 %	252	24,5 %
PSYCHOLOGY	7	12,2 %	11	1,1 %
BUSINESS	5	1,5 %	26	2,5 %
POLITICAL SCIENCE	5	3,1 %	89	8,7 %
PSYCHOLOGY, SOCIAL	4	3,8 %	30	2,9 %
INFORMATION SCIENCE & LIBRARY SCIENCE	3	1,5 %	13	1,3 %
PSYCHOLOGY, APPLIED	3	0,8 %	17	1,7 %
REHABILITATION	3	0,8 %	14	1,4 %
GERIATRICS & GERONTOLOGY	2	2,3 %	2	0,2 %
MANAGEMENT	2	0,8 %	24	2,3 %
SOCIAL ISSUES	2	2,3 %	10	1,0 %
HEALTH CARE SCIENCES & SERVICES	2	2,3 %	9	0,9 %
PLANNING & DEVELOPMENT	2	5,3 %	31	3,0 %
Andre fagfelt	10	9,9 %	92	9,0 %

Likevel må vi konstatere at psykologi og helseforskning er representert blant de mest siterte artikler i så stor grad at vi må forvente høy siteringshyppighet ved de institusjonene som har innslag av slik forskning. Dermed har vi fått utdypet bildet av sammenhengen mellom siteringshyppighet og fagprofil i materialet. Med dette in mente kan man vurdere fordelingen av de mest siterte artiklene

mellom gruppene av institusjoner i *tabell 6.7*. Tabellen kan sammenlignes med målingen av gjennomsnittverdier i *tabell 6.1*. Hovedinntrykket endres ikke: Fakultetene har en noe høyere andel av de mest siterte artiklene enn av alle artikler. Det er likevel mulig at instituttsektorens andel på 40 prosent av de mest siterte artiklene kan regnes som høy siden vi her er utenfor grunnforskningen.

Tabell 6.7 Antall og prosentfordeling av mest siterte artikler og alle artikler mellom gruppene av institusjoner i 1991–95 og 1996–2000. Sumtallene innebærer dobbelttelling av artikler med tverrinstitusjonelt samforfatterskap.

	Artikler 1991–95			Artikler 1996–2000		
	Mest siterte artikler	Andel av mest siterte	Andel av alle art	Mest siterte artikler	Andel av mest siterte	Andel av alle art
Nasjonale inst	27	42 %	48 %	27	37 %	40 %
Regionale inst	1	2 %	3 %	2	3 %	5 %
Fakulteter	37	57 %	49 %	44	60 %	55 %
Sum for gruppene	65	100 %	100 %	73	100 %	100 %

7 Del III: Brukerundersøkelse

7.1 Utvalg

Instituttene ble bedt om å lage en oversikt over de ti viktigste brukerne/oppdragsgiverne for det enkelte institutt. NIFU fikk tilbakemelding fra samtlige institutter minus tre, hvorav to av dem oppga at dette ikke var relevant for dem. To institutter oppga færre en ti oppdragsgivere mens andre oppga flere. Bruttoutvalget var 301. Spørreskjemaet ble sendt til samtlige oppdragsgivere på de e-mail adresser som ble oppgitt av instituttene. Elleve av oppdragsgiverne ba, av ulike grunner, seg fritatt for å delta i undersøkelsen. Ved første utsendelse av spørreskjemaet viste det seg av 58 av de oppgitte adressene ikke var korrekte. Ved et systematisk søk i ulike hjemmesider og adresselister ble dette frafallet redusert til 27 personer. Nettoutvalget besto således av 263 personer. Av disse svarte 193 på spørreskjemaet etter en purrerunde. Dette tilsvarer 73 % svar av nettoutvalget og 64 % av bruttoutvalget. Av de innkomne skjemaene fremkommer det at 23 % omhandler de regionale instituttene og 77 % de nasjonale instituttene. Det er således et langt større frafall blant de regionale instituttene respondenter enn fra de nasjonale instituttene. Svarprosenten blant de regionale instituttene respondenter er likevel 54 %, hvilket må sies å være tilfredsstillende.

7.2 Respondentenes profiler

Ved å fordele respondentene etter hvem de representerer, hvorvidt det instituttet de svarer med utgangspunkt er blant de tre største forskningsmiljøene brukerne gjør seg nytte av, og om de har brukt instituttet i mer eller mindre enn fem år, kan vi få et inntrykk av respondentenes brukerprofiler.

Nær to tredjedeler av respondentene er knyttet til statlig virksomhet. Her er det imidlertid signifikante forskjeller mellom de regionale og de nasjonale instituttene idet 75 % av de nasjonale instituttene respondenter kommer fra den statlige sektor mens tilsvarende tall for de regionale er 40 %. Til gjengjeld kommer henholdsvis 33 % og 27 % av respondentene for de regionale instituttene fra den kommunale sektor og fra næringslivet. Tilsvarende tall for de nasjonale er 8 % og 16 %. Etter vår vurdering gir disse variasjonene uttrykk for ulikheter i in-

stituttene oppdragsporteføljer hvor de nasjonale instituttene har en klart tyngre forankring i den statlige sektor og de regionale i det lokale/regionale miljø.

Når det gjelder hvor store(viktige) instituttene er som forskningsmiljøer for oppdragsgiverne, er det også ulikheter mellom de to instituttgruppene i det drøyt to tredjedeler av respondentene svarer at de regionale instituttene hører til de tre største oppdragsmiljøene de bruker mens tilsvarende for de nasjonale instituttene er drøyt halvparten. Samlet svarer nær 60 % av respondenten at instituttene er blant de tre største forskningsmiljøene de gjør bruk av.

Med hensyn til oppdragenes lengde er det ingen forskjell mellom de to gruppene av institutter. Begge kjennetegnes ved at hovedtyngden av oppdragene enten er av under tre måneders innsats eller at de varer mer enn 6 måneder. Kun 25 % oppgir at prosjektene varer mellom 3 og 6 måneder.

8 Kjennetegn ved samhandlingen mellom instituttene og oppdragsgivere

8.1 Initiativ

Respondentenes syn på samhandlingen mellom instituttene og oppdragsgiverne kan oppsummeres i følgende hovedinntrykk: Vanligvis er det oppdragsgiver som tar initiativ til prosjektene. Hele 80 % av respondentene gir uttrykk for dette. Her finner vi heller ingen forskjell mellom de to instituttgruppene. Oppdragsgiverne er også aktive overfor begge gruppene når det gjelder å delta i avgrensningen av prosjektens temaer (70 %). Det samme gjelder oppdragsgivernes deltakelse når det gjelder å utforme selve prosjektet. Her finner vi imidlertid en klar forskjell mellom de regionale og de nasjonale instituttene. Oppdragsgiverne til de regionale instituttene er langt mer aktive i denne fasen (83 %) enn de nasjonale instituttene oppdragsgivere som i noe større grad overlater dette til instituttene (60 %).

8.2 Oppfølging av prosjektene

Det hovedinntrykk respondentene gir er at det er en relativt tett oppfølging også i gjennomføringsfasen av prosjektene. De ikke bare holder seg orientert om fremdriften (71 %), men de har også en løpende kontakt med prosjektene (67 %), men her er det en klar forskjell mellom instituttgruppene idet hele 82 % av de regionale oppdragsgiverne deltar i slik virksomhet mens tilsvarende tall for de nasjonale instituttene er 60 %

Hovedkjennetegnet ved samhandlingen mellom oppdragsgiverne og instituttene er således at det er oppdragsgiver som stort sett tar initiativet til prosjektene og at det er en relativt tett oppfølging også i gjennomføringsfasen av prosjektene. Dette er kanskje også årsaken til at oppdragsgiverne er meget fornøyd med instituttene evner til å holde seg innenfor de avtalte økonomiske (92 %) og tidsmessige rammer (88 %).

9 Vurdering av instituttene formidlingsvirksomhet

I det følgende vil vi presentere oppdragsgivernes vurdering av de viktigste formidlingskanalene instituttene benytter seg av i forhold til oppdragsgiverne. Vi fokuserer på rapporter, artikler, muntlig formidling til oppdragsgivere, seminarvirksomhet og direkte møter med oppdragsgivere. Formidling til offentligheten generelt i form av foredrag populærvitenskapelige artikler og innlegg samt debattinnlegg er således holdt utenfor

Tabell 9.1 Vurdering av formidlingskanaler

Nyttig/svært nyttig	Totalt	Regionalt	Nasjonalt
Rapport	79 %	67 %	84 %
Artikkel	49 %	31 %	57 %
Muntlig	72 %	68 %	73 %
Seminar	55 %	32 %	65 %
Møter	50 %	76 %	38 %

Tabellen viser at det er klare forskjeller i vurderingen av de ulike formidlingskanalene. Det er åpenbart at oppdragsgiverne vurderer rapporter og den muntlige formidlingen som klart nyttigst i deres øyne. Rundt tre fjerdedeler av respondenten gir uttrykk for dette. Oppdragsgiverne til de nasjonale instituttene opplever imidlertid rapportene fra disse instituttene i større grad som nyttige eller svært nyttige enn oppdragsgiverne for de regionale instituttene. Artikler, seminarer og møter oppleves som langt mindre nyttige kanaler generelt. Men her er det klare forskjeller mellom de to instituttgruppene. Artikler er åpenbart ikke den rette formidlingskanalen i forhold til regionale instituttene kunder da kun 31 % vurderer dette som en nyttig eller svært nyttig formidlingskanal sammenliknet med de nasjonale instituttene hvor nær femti prosent vurderer kanalen som nyttig eller svært nyttig. Videre er det klare ulikheter i vurdering av nytten av instituttene seminarvirksomhet som en formidlingskanal av forskningsresultater i forbindelse med oppdragsvirksomheten. Seminarer er åpenbart noe som hører de nasjonale instituttene til hvor nær to tredjedeler av respondentene vurderer dette som en nyttig eller svært nyttig formidlingskanal. Dette i motsetning til de regionale instituttene oppdragsgivere hvor 32 % deler denne vurderingen. Derimot er møter mellom oppdragsgivere og de regionale instituttene en nyttig formidlingskanal. Her viser tabellen at tre fjerdedeler av oppdragsgiverne synes dette er en nyttig formidlingskanal i motsetning til de nasjonale in-

stituttene oppdragsgivere hvor i underkant av førti prosent deler denne oppfatningen.

Konklusjonen er således at det er forskjeller mellom nytten av de ulike formidlingskanalene, og at det er forskjeller i nyttevurderingen mellom de to gruppenes oppdragsgivere. De mer akademisk orienterte formidlingskanalene som artikler og seminarer finner en større gjenklang blant de nasjonale instituttene oppdragsgivere enn hos de regionale instituttene oppdragsgivere.

9.1 Samlet vurdering av instituttene formidlingsvirksomhet

I undersøkelsen ble respondenten bedt om å vurdere instituttene formidlingsvirksomhet langs en skala fra dårlig til svært god. Tabellen under viser fordelingen.

Tabell 9.2 Vurdering av formidlingsvirksomheten

	Dårlig	Akseptabel	God	Svært god
Regionale	0 0 %	6 10 %	31 52 %	23 38 %
Nasjonale	0 0 %	17 13 %	84 63 %	32 24 %
Total	0 0 %	23 12 %	115 60 %	55 28 %

Det er ingen av respondentene som vurderer instituttene formidlingsvirksomhet som dårlig, og det er heller ikke mange som kun vurderer den til å være akseptabel. Det store flertallet samler seg i kategorien god hvor 60 % av respondentene samler seg. Det er således et godt skussmål instituttene får med hensyn til deres formidlingsvirksomhet, men samtidig er det ikke til å legge skjul på at instituttene har et betydelig forbedringspotensiale. Man skal imidlertid merke seg at det er forskjeller mellom de to instituttgruppene i og med at 38 % av respondentene for de regionale instituttene gir uttrykk for at de finner disse instituttene formidlingsvirksomhet svært god mens det tilsvarende tallet for de nasjonale er 24 %. Her kommer således de regionale instituttene klart bedre ut.

10 Bruk av forskningsresultater

I de to følgende avsnittene vil vi analysere oppdragsgivernes bruk og nytte av den forskningen som kommer som et resultat av oppdragsvirksomheten. I første omgang vil vi ta for oss bruk av forskningsresultatene for å få et inntrykk av omfanget av bruken. Deretter vil vi spesifisere bruken på ulike brukstyper: skaffe ny faktisk kunnskap, underbygge vedtak, sette en sak på dagsorden, gi nye ideer til et saksfelt, vurdere alternative tiltak, forbedre tiltak, gi nye begreper og perspektiver, og utvikle nye analysemetoder. Disse bruksområdene kan subsummeres under to hovedkategorier bruk: Instrumentell bruk og konseptuell bruk. Til en viss grad vil det å underbygge vedtak kunne sies å være en legitimerende bruk av forskning. Nye ideer, nye begreper og perspektiver, samt utvikle nye metoder kan sammenfattes som en konseptuell bruk av forskningsresultatene. De resterende kategoriene er å oppfatte som en instrumentell bruk av forskning knyttet til konkrete vedtakssituasjoner.

10.1 Bruk av forskningsresultater: omfang

Tabell 10.1 Bruk av forskningsresultater

	Sjelden	Av og til	Ofte	Som regel
Regionale	0 0 %	6 10 %	17 28 %	37 61 %
Nasjonale	5 3 %	33 28 %	64 48 %	31 23 %
Total	5 2 %	39 20 %	81 42 %	68 35 %

Drøyt tre fjerdedeler av respondentene hevder at de bruker forskningsresultatene ofte eller som regel. Dette tyder på at instituttene leverer de produkter oppdragsgiverne etterspør og at oppdragsgiverne er målrettet i de forskningsbestillingene de kommer med overfor instituttene. Av tabellen ser vi imidlertid at det er en viss forskjell i bruksprofilen mellom de to instituttgruppene. Nå skal man ikke legge for stor vekt på distinksjonen mellom kategoriene ofte og som regel, men det er helt tydelig at de regionale oppdragsgiverne bruker forskningsresultatene de får i noe større omfang enn brukerne av de nasjonale instituttene. Det

er nesten bemerkelsesverdig at to tredjedeler av de regionale instituttene brukere sier de som regel bruker forskningsresultatene, og at 90 % av dem sier de bruker resultatene ofte eller som regel. Også brukerne av de nasjonale instituttene anvender resultatene hyppig i og med at drøyt 70 % anvender resultatene ofte eller som regel, men her er tyngdepunktet på ofte og ikke som regel.

10.2 Brukstyper

Den foranstående tabellen gir en grov oversikt over i hvilket omfang oppdragsgiverne faktisk gjør bruk av forskningsresultatene i deres virksomhet. Den følgende tabellen gir en nærmere beskrivelse av hva forskningen brukes til. Tabellen viser andelen av respondentene som oppgir at de bruker forskningen ofte eller som regel.

Tabell 10.2 Oversikt over brukstyper

	Totalt	Regional	Nasjonal
Ny faktisk kunnskap	86 %	95 %	81 %
Underbygge vedtak	59 %	75 %	52 %
Sette på dagsorden	48 %	52 %	46 %
Gi nye ideer	47 %	53 %	35 %
Vurdere alt tiltak	33 %	63 %	19 %
Forbedre tiltak	45 %	40 %	47 %
Nye begreper	39 %	23 %	45 %
Nye metoder	39 %	52 %	33 %

Tabellen viser at oppdragsgiverne primært bruker forskningsresultatene til det vi har kalt en instrumentellbruk knyttet til konkrete saker. Det suverent viktigste bruksområde er å skaffe tilveie ny faktisk kunnskap på et saksfelt, fulgt av det å bruke resultatene til å underbygge vedtak. Vi kan registrere en viss forskjell langs disse dimensjonene mellom de to instituttgruppene hvor dette fremheves i noe sterkere grad blant de regionale instituttene oppdragsgivere. Dette gjelder særlig bruken av resultatene for å underbygge vedtak hvor hele tre fjerdedeler av de regionale instituttene oppdragsgivere sier at de ofte eller som regel anvender resultatene i en slik sammenheng hvor tilsvarende svar blant de nasjonale instituttene oppdragsgivere er drøyt halvparten. Det er således liten tvil om at oppdragsgiverne spesielt knytter bruken av forskningen til konkrete saksfelt og løsningen av konkrete saker og at dette kjennetegner i særlig grad de re-

gionale instituttene. Forskningens instrumentelle karakter i den regionale sektoren understrekes ytterligere ved at knapt to tredjedeler av de regionale instituttene oppdragsgivere bruker forskningen til å vurdere alternative tiltak på et saksfelt. Dette i motsetning til de nasjonale instituttene oppdragsgivere hvor knapt en femtedel av oppdragsgiveren opplyser at de bruker forskningen ofte eller som regel til slike formål.

Selv om den instrumentelle bruken av forskningen inntar en sentral plass, er den ikke enerådende. Instituttene forskning brukes også i stor grad til å sette saker på dagsorden og gi nye ideer på et saksfelt. Forskingen bidrar således også med resultater som peker utover den konkrete sak i en vedtakssammenheng. Dette inntrykket forsterkes ved at drøyt en tredjedel av oppdragsgiverne oppgir at de ofte eller som regel bruker forskningen til å introdusere nye begreper, perspektiver og metoder. Forskingen har således også åpenbart en mer konseptuell side som påvirker oppdragsgivernes referanse- og forestillingsrammer. Det er en viss tendens til at denne type bruk er mer fremtredende blant de nasjonale instituttene oppdragsgivere enn blant de regionale. Men bildet er langt fra entydig. Blant annet viser tabellen at de regionale instituttene oppdragsgivere i langt større grad en tilfellet er blant de nasjonale instituttene oppdragsgivere, fremhever at de bruker forskningen til å få frem nye metoder. Derimot er bildet omvendt når det gjelder forskningens evne til å introdusere nye begreper og perspektiver. Her skårer de nasjonale instituttene best.

Konklusjonen er således at den instrumentelle bruken av forskningsresultatene er den dominerende bruksformen, men at det er et betydelig innslag av en konseptuell bruk av forskningen som peker ut over den enkelte sak og som bidrar til å utvikle beslutningstakernes analytiske referanserammer. Det er en viss tendens til at den instrumentelle bruken er noe mer fremtredende blant de regionale instituttene oppdragsgivere mens den konseptuelle bruken står noe sterkere blant de nasjonale instituttene oppdragsgivere.

10.3 Nytte av forskningen

For å få et inntrykk av hvilken nytte oppdragsgiverne har av forskningen, har NIFU bedt respondentene vurdere dette etter de samme kategoriene som i rapporteringen av bruksområdene for forskningen. Den følgende tabellen rapporterer prosentandelene som vurderer forskningen til «nyttig» eller «svært nyttig».

Tabell 10.3 Nytte av forskningen

	Total	Regional	Nasjonal
Nye fakta	70 %	59 %	75 %
Underbygge vedtak	60 %	58 %	62 %
Sette på dagsorden	43 %	38 %	47 %
Nye ideer	40 %	30 %	44 %
Vurdere alt. tiltak	34 %	42 %	30 %
Forbedre tiltak	48 %	37 %	51 %
Nye begreper	50 %	45 %	53 %
Nye metoder	31 %	23 %	34 %

Tabellen viser klart at oppdragsgiverne finner den mest instrumentelt rettede forskningen nyttigst. Det å bringe frem ny fakta og underbygge enkeltvedtak vurderes som nyttig eller svært nyttig, men også den mer konseptuelle bruken oppleves som nyttig om enn ikke i samme omfang. Det mest interessante trekket ved tabellen er imidlertid at oppdragsgiverne for de nasjonale instituttene systematisk vurderer nytten som høyere enn oppdragsgiverne for de regionale instituttene. Kun i ett tilfelle, nytten av forskningen for å vurdere alternative tiltak, finner vi prosentvis flere oppdragsgivere som synes forskningen er nyttig eller svært nyttig blant de regionale instituttene. En slik systematisk ulikevurdering skyldes sannsynligvis ikke tilfeldigheter, men hva dette bunner i vil vi fraholde oss fra å spekulere om.

10.4 Forskningens innretning, kvalitet og relevans

I dette avsnittet vil vi presentere oppdragsgivernes vurderinger av forskningens innretning målt a) som instituttens forskningsprofil langs en akse som går fra «for forskningsorientert» til «for utredningsorientert» og b) samsvaret mellom forskningsprofilen og oppdragsgivers kunnskapsbehov. Deretter vil vi sammenfatte oppdragsgivernes vurderinger av forskningens kvalitet, relevans og nytte.

Tabell 10.4 Forskningens profil

	For forskningsorientert	Passe blanding	For utredningsorientert
Regionale	6 11 %	41 75 %	8 15 %
Nasjonale	18 14 %	99 75 %	15 11 %
Total	24 13 %	140 75 %	23 12 %

En innvending som av og til trekkes frem mot de samfunnsvitenskapelige instituttene, er at de enten er for forskningsorientert eller at de er for utredningsorientert i deres oppdragsporteføljer. Slike syn finner liten gjenklang blant instituttenes oppdragsgivere. De gir uttrykk for at instituttene har lyktes i å ha en passe blanding av utredninger og rene forskningsprosjekter i sine oppdragsporteføljer. Hele tre fjerdedeler av respondentene gir uttrykk for at det er en passe blanding. Her skal vi også merke oss at det ikke er forskjell i vurderingene uansett om respondentene svarer med utgangspunkt i et regionalt eller nasjonalt institutt. Neste tabell viser at det også er et godt samsvar mellom instituttenes virkefelt og oppdragsgivernes kunnskapsbehov slik disse vurderer egne kunnskapsbehov.

Tabell 10.5 Forskningens samsvar med oppdragsgivers kunnskapsbehov

	I liten grad samsvar		I svært stor grad samsvar		
Regionale	0	0	23	10	27
	0	0	38 %	17 %	45 %
Nasjonale	1	11	34	62	25
	1 %	8 %	26 %	47 %	18 %
Total	1	11	57	72	52
	0,5 %	6 %	30 %	37 %	27 %

For begge instituttgruppene vedkommende svarer drøyt seksti prosent av oppdragsgiverne at det er et stort og til dels svært stort samsvar mellom instituttenes virksomhet og oppdragsgivernes kunnskapsbehov. Det hersker således liten tvil om at instituttene har forskningsprofiler som godt dekker opp de kunnskaper oppdragsmarkedet etterspør. Det betyr selvsagt ikke at det ikke er rom for forbedringer, men det vil være en «skivebom» å påstå at instituttene ikke er i samsvar med markedets kunnskapsbehov.

10.5 Forskningens kvalitet

Ved siden av forskningens relevans er forskningens kvalitet den andre sentrale dimensjonen for en vurdering av instituttene livsberettigelse. Det hjelper lite om forskningen oppfattes som relevant hvis forskningen ikke er av høy kvalitet. Kvalitet på forskningen er noe som primært bør vurderes ved fagfelleevalueringer hvor forskersamfunnet vurderer kvaliteten ved hjelp av internvitenskapelige kriterier. Like fullt er det nyttig å få oppdragsgiverne til å vurdere denne dimensjonen. Til syvende og sist er det de som betaler for storparten av den forskning som bedrives av instituttene jf. den tidligere analysen av instituttene inntektsprofiler. Nedenforstående tabell sammenfatter oppdragsgivernes vurderinger av instituttene forskningsmessige kvalitet. Respondentene ble bedt om å vurdere kvaliteten etter en fempunktsskala fra «svært dårlig kvalitet» til svært god kvalitet».

Tabell 10.6 Forskningens kvalitet

	Svært dårlig kvalitet		Svært god kvalitet		
Regionale	0	0	12 20 %	21 35 %	27 45 %
Nasjonale	0	0	29 22 %	65 49 %	39 29 %
Total	0	0	41 21 %	86 45 %	66 34 %

Det er verdt å merke seg at ingen av respondentene vurderer kvaliteten som dårlig eller svært dårlig. Derimot hevder nær 80 % at kvaliteten på forskningen er god eller svært god. Her fremkommer det imidlertid visse forskjeller mellom de to gruppene. De regionale instituttene har en overrepresentasjon i kategorien svært god kvalitet mens de nasjonale instituttene har et tyngdepunkt i kategorien god kvalitet. Det er åpenbart at de nasjonale instituttene har et forbedringspotensiale når det gjelder den forskningsmessige kvaliteten. Samlet sett er det imidlertid klart at oppdragsgiverne vurderer kvaliteten i den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren som god og til dels svært god.

10.6 Vurdering av samarbeidets nytte

Som en sammenfattende vurdering av samarbeidet mellom oppdragsgiverne og instituttene, ba vi respondentene vurdere samarbeidets nytte sett fra deres ståsted langs en fempunktsskala fra «ingen nytte» til «stor nytte».

Tabell 10.7 Nytte av samarbeid med instituttene

	Ingen nytte			Stor nytte		
Regionale	0	0	20 %	21	35 %	45 %
Nasjonale	0	2	15 %	52	39 %	44 %
Total	0	2	17 %	73	38 %	44 %

Igjen tegner oppdragsgiverne et svært positivt bilde av nytten de har av samarbeidet med de samfunnsvitenskapelige instituttene. Over 80 % av respondentene sier at de finner samarbeidet nyttig eller av stor nytte. Dette bildet er helt entydig uavhengig av om respondentene svarer i forhold til de regionale eller de nasjonale samfunnsvitenskapelige instituttene.

10.7 Fremtidig utvikling

Instituttsektoren generelt har stått overfor store økonomiske utfordringer de senere årene. Dels har det vært en nedgang i etterspørselen etter instituttens tjenester, og dels har instituttene blitt utsatt for en hardere konkurranse fra andre tjenesteleverandører. Ikke minst vil det nye finansieringssystemet for universitets- og høyskolesektoren med dets vekt på en større inntjening fra et oppdragsmarked kunne innebære et ytterligere press på instituttsektoren. I dette avsnittet vil vi presentere oppdragsgivernes syn på den fremtidige bruken av de samfunnsvitenskapelige instituttene. Vi vil videre presentere deres vurdering av hvilke alternative forskningsmiljøer som de oppfatter som instituttens faktiske konkurrenter.

Som et utgangspunkt for en analyse av den fremtidige markedsutviklingen, ba vi respondentene vurdere deres fremtidige bruk av FoU generelt langs en skala fra «avta», «samme nivå», «vokse noe» til og «vokse sterkt». Tabellen nedenfor viser svarene.

Tabell 10.8 Fremtidig bruk av FoU generelt

	Avta	Sammenivå	Voksenoe	Voksesterkt
Regionale	5 9 %	35 64 %	15 27 %	0
Nasjonale	19 15 %	60 47 %	49 38 %	1
Total	24 13 %	95 52 %	64 35 %	1 .5 %

Hovedinntrykket er at oppdragsgiverne forventer at markedet dvs. deres etterspørsel etter FoU-tjenester vil være relativt stabilt i den nærmeste tiden. Hvis man forventer endringer, vil det i så fall være at etterspørselen vil øke noe. Vi er noe overrasket over at relativt få forventer at den generelle etterspørselen etter FoU vil avta gitt den noe ublide skjebne FoU-postene i de offentlige budsjettene har lidd i de senere år. Hvordan fortøner bildet seg når vi ser på oppdragsgivernes vurderinger i forhold til de samfunnsvitenskapelige instituttene?

Tabell 10.9 Fremtidig bruk av instituttene

	Avta	Sammenivå	Voksenoe	Voksesterkt
Regionale	15 25 %	26 43 %	16 27 %	3 5 %
Nasjonale	16 12 %	76 58 %	35 27 %	5 4 %
Total	31 16 %	102 53 %	51 27 %	1 4 %

Som i forrige tabell viser hovedmønsteret at oppdragsgiverne forventer stabilitet, eventuelt en viss vekst. Men vi ser at det skjer en ikke ubetydelig skifte når det gjelder de regionale instituttene hvor langt flere nå befinner seg i kategorien «avta» og langt færre i kategorien «samme nivå». Rett nok er det små tall og må derfor tas med en klype salt, men det er grunn til å merke seg denne bevegelsen. Varsler dette at de regionale instituttene går vanskeligere tider i møte? Vurderingen av de nasjonale instituttene endrer seg lite i forhold til vurderingen av utviklingen av det generelle FoU-markedet.

10.8 Instituttens konkurrenter

Som allerede nevnt, innebærer det nye finansieringssystemet av UH-sektoren en mulighet for en større konkurranse i oppdragsmarkedet. Samtidig legger de

forskningspolitiske myndigheter stadig større vekt på internasjonaliseringen av forskningen, også det at oppdrag skal ut på internasjonale anbud slik det er nedfelt i EØS-regelverket. Slike utviklingstendenser gjør det interessant å kartlegge hvordan oppdragsgiverne ser på hvilke FoU-miljøer de oppfatter som reelle konkurrenter til de samfunnsvitenskapelige instituttene. Den følgende tabellen gir en grov oversikt over respondentenes vurderinger hvor vi presenterer hovedmønstrene og ikke skiller mellom de to instituttgruppene.

Tabell 10.10 Instituttene konkurrenter – hovedmønster

	Ikke viktig	Lite viktig	Nokså viktig	Viktig	Svært viktig
Egen institusjon	109 57 %	15 8 %	33 17 %	29 15 %	7 4 %
Institutter i Norge	33 17 %	27 14 %	48 25 %	54 28 %	31 16 %
UH-institutter i Norge	61 32 %	35 18 %	35 18 %	47 25 %	12 6 %
Institutter i utlandet	85 44 %	27 14 %	60 31 %	20 10 %	0
UH-institutter i utlandet	123 64 %	37 19 %	21 11 %	12 6 %	0

Av tabellen fremgår det at egen institusjon og UH-institutter i utlandet oppfattes som marginale konkurrenter til de samfunnsvitenskapelige instituttene. Hovedkonkurrentene finner vi blant andre institutter og blant UH-institutter i Norge. Til en viss grad vil også institutter i utlandet kunne bli reelle konkurrenter til de norske instituttene, men de oppfattes ikke som «viktige» eller «svært viktige». I den videre analysen vil vi derfor konsentrere oss om institutt- og UH-sektoren i Norge og fordele respondentene etter om de svarer som oppdragsgivere for de regionale eller de nasjonale instituttene.

Tabell 10.11 Instituttene konkurrenter – andre institutter i Norge

Andre institutter i Norge	Ikke viktig	Lite viktig	Nokså viktig	Viktig	Svært viktig
Regionale	5 8 %	9 15 %	20 33 %	10 17 %	16 27 %
Nasjonale	28 21 %	18 14 %	28 21 %	44 33 %	15 11 %

Det er ikke store forskjeller mellom de to gruppene av respondenter vurderer andre institutter som konkurrenter. Det er en klar tendens til at oppdragsgiver-

ne til de nasjonale instituttene i langt større grad opplever andre institutter som mindre viktige konkurrenter enn de regionale instituttene oppdragsgivere i det drøyt en tredjedel gir uttrykk for at andre institutter er lite eller ikke viktige konkurrenter. I den andre ytterkanten av fordelingen ser vi imidlertid at det er ingen forskjell med hensyn til andelene som angir at andre institutter er viktige eller svært viktige konkurrenter. Det er imidlertid en viss ulikhet i tyngdepunktet i fordelingen i det 27 % av de «regionale» oppdragsgiverne mener at andre institutter er svært viktige konkurrenter mot bare 11 % blant de «nasjonale» oppdragsgiverne. Omvendt finner vi at det er vesentlig flere i kategorien «viktig» blant de «nasjonale» (33 %) enn blant de «regionale» (11 %). «Trusselbildet» fra andre institutter oppleves således på samme måte av de to respondentgruppene.

Tabellen nedenfor viser respondentenes vurderinger av UH-sektorens institutter som konkurrenter til de samfunnsvitenskapelige instituttene.

Tabell 10.12 Instituttene konkurrenter – UH-institutter i Norge

UH-institutter i Norge	Ikke viktig	Lite viktig	Nokså viktig	Viktig	Svært viktig
Regionale	16 27 %	12 20 %	14 23 %	13 22 %	5 8 %
Nasjonale	45 35 %	23 18 %	21 16 %	34 26 %	7 5 %

Det er interessant å registrere at om lag halvparten av oppdragsgiverne i begge gruppen ikke opplever UH-institutter i Norge som noen stor konkurrent. Fordelingen mellom de to gruppene er forbausende lik. Vi hadde forventet at oppdragsgivere som bruker de nasjonale instituttene i større grad ville oppleve UH-instituttene som konkurrenter enn de faktisk gjør i og med at profilene på de nasjonale instituttene er mer lik disse instituttene enn profilen på de regionale instituttene. En mulig konsekvens av disse resultatene kan bli at det ikke vil bli så enkelt å etablere seg i oppdragsmarkedet for UH-instituttene som det av og til gis uttrykk for. Det kan virke som om de samfunnsvitenskapelige instituttene har etablert sine oppdragsnisjer med tilhørende lojale kunder. Her skal vi imidlertid merke oss at respondentene er valgt ut av instituttene selv og at svarene derfor kunne blitt annerledes hvis repondenter valgt av UH-sektoren hadde vært med.

10.9 Internasjonalisering av oppdragsmarkedet

Det offentlige innkjøpsreglement sier entydig at alle oppdrag av en størrelsesorden på mer enn 200.000 kroner skal lyses ut i en offentlig anbudsrunde. Dette åpner opp for at også utenlandske aktører kan komme på banen. Vi er eksempelvis kjent med at enkelte utenlandske forskningsmiljøer systematisk finkjemmer relevante utlysningskanaler i de europeiske land samt EU på søk etter relevante prosjekter. I utgangspunktet skulle således forholdene ligge til rette for at innslaget av utenlandske forskningsmiljøer vil øke. Hvordan vurderer oppdragsgiverne de utenlandske instituttene som konkurrenter til de norske?

Tabell 10.13 Instituttene konkurrenter – utenlandske institutter

Utenlandske institutter	Ikke viktig	Lite viktig	Nokså viktig	Viktig	Svært viktig
Regionale	28 47 %	11 18 %	21 35 %	0 %	0 %
Nasjonale	57 43 %	16 12 %	39 30 %	20 15 %	0 %

Det er en stor grad av samstemthet mellom de to gruppene respondenter i at utenlandske institutter ikke er viktige konkurrenter til de norske samfunnsvitenskapelige instituttene. Det er likevel grunn til å merke seg at 15 % oppfatter at de utenlandske instituttene er viktige konkurrenter til de norske nasjonale instituttene. Dette er et lite varsel om at disse instituttene kan komme til å bli mer konkurransutsatt fra utlandet i fremtiden.

11 Myter i norsk forskningspolitikk?

Instituttpolitikken er satt på den forskningspolitiske dagsorden. Regjeringen har varslet at det skal foretas en systematisk gjennomgang av instituttsektoren. I forkant av denne gjennomgangen har instituttpolitiske spørsmål vært drøftet gjentatte ganger i ulike fora. Ikke minst har Norges forskningsråd vært en aktiv aktør. En rekke synspunkter, av til dels kritisk karakter, har blitt fremmet, ofte uten at det kan vises til et empirisk belegg for påstandene. Vi har tatt for oss disse påstandene og bedt oppdragsgiverne ta standpunkt til påstandene. Følgende påstander inngår i denne analysen:

- Instituttene er ikke nok utsatt for konkurranse
- Instituttenes kapasitet er for dårlig
- Instituttene har god kjennskap til oppdragsgivernes kunnskapsbehov
- Instituttene er for dyre
- Instituttene har en høy og verdifull kompetanse
- Instituttene mangler en langsiktig finansiering som kan bidra til deres kompetanseutvikling
- Instituttene trekker til seg personale som andre har bedre behov for
- Instituttene er til hinder for samarbeid mellom oppdragsgivere og UH-sektoren i Norge.

Vi vil først presentere totaltallene samlet for settet av påstander. Deretter vil vi dele fordelingene opp etter om respondentene er oppdragsgivere for de regionale eller de nasjonale samfunnsvitenskapelige institutter. Disse analysene vil være et utgangspunkt for å foreta en sammenlikning med de svar som 460 bedrifter har avgitt på en tilsvarende undersøkelse rettet primært mot den teknologiske instituttsektoren. Til sammen burde det gi et utgangspunkt for å drøfte om disse påstandene har et empirisk fundament eller om de springer ut av mer ideologisk betingede ståsteder. Vi foregir ikke å kunne gi et endelig svar, men håper det kan bidra til et bedre empirisk grunnlag for det instituttpolitiske arbeid som nå er i ferd med å settes i gang.

Av tabellen nedenfor ser vi at hovedtyngden av oppdragsgiverne ikke har noen sterke oppfatninger om disse påstandene i og med at flesteparten markerer for kategorien «verken enig eller uenig». Det interessante ved tabellen befinner seg imidlertid i de to endene av fordelingene dvs. de som er helt eller nokså

enig/uenig i påstandene. Det er i disse kategoriene vi skal forvente at respondentene faller hvis det er noe empirisk hold i den kritikken som er reist mot instituttsektoren.

Tabell 11.1 Myter i norsk forskningspolitikk – påstander

	Helt uenig	Nokså uenig	Verken enig eller uenig	Nokså enig	Helt enig
Ikke nok konkurranse	29 15 %	38 20 %	86 45 %	37 19 %	1 .5 %
Kapasiteten er for dårlig	22 12 %	63 33 %	79 41 %	24 13 %	3 2 %
God kjennskap til oppdragsgivers kunnskapsbehov	3 2 %	19 10 %	69 36 %	88 46 %	12 6 %
Instituttene er for dyre	37 19 %	26 14 %	87 46 %	38 20 %	3 2 %
Har høy og verdifull kompetanse	0	1 .5 %	37 19 %	107 56 %	46 24 %
Mangler langsiktig finansiering	22 12 %	12 6 %	102 53 %	48 25 %	7 4 %
Trekker til seg kompetanse som andre har bedre behov for	67 35 %	42 22 %	78 41 %	1 .5 %	3 2 %
Hindrer samarbeid oppdragsgiver og UH-sektor	101 53 %	31 16 %	55 29 %	4 2 %	0 %

Instituttene anklages av og til for at de er for dyre og at de har for liten kapasitet til å utføre prosjekter når oppdragsgiverne har behov for dette. Ingen av de to påstandene finner særlig stor støtte i tabellen foran. Om lag en femtedel av respondentene sier at de er nokså eller helt enige i påstandene. Snarere er det slik at de er nokså eller helt uenig i de to påstandene. Særlig gjelder dette påstanden om at instituttene har for dårlig kapasitet. Her er over halvparten av oppdragsgiverne nokså eller helt uenig i dette. Tendensen går i samme retning når det gjelder påstanden om at de er for dyre hvor om lag en tredjedel er nokså eller helt uenig i dette.

Som vi skulle forvente ut i fra respondentenes vurdering av instituttenes faglige kvalitet og relevans, er det store flertallet av oppdragsgiverne av den oppfatning at instituttene har en høy og verdifull kompetanse i det hele 80 % av dem er nokså eller helt enige i påstanden om at instituttene har en høy og verdifull kompetanse. Tabellen gir også et bilde av at de samfunnsvitenskapelige instituttene har en god kjennskap til oppdragsgiverne kunnskapsbehov, men her er

enigprosenten falt til drøyt halvparten. Det er således liten tvil om at her ligger det et klart forbedringspotensiale.

Det er interessant å registrere at så vidt mange som nær 30 % av oppdragsgiverne gir uttrykk for at sektoren mangler en langsiktig finansiering som kan sikre en videre kompetanseutvikling i instituttene. Flere av respondentene gir i kommentarer uttrykk for at det er et problem og kan utvikle seg i enda mer negativ retning at instituttene foretar et «kapitalslit» ved at de ikke har et tilstrekkelig finansielt grunnlag til å videreutvikle kompetansen. Man driver et høstningsbruk noe som vil kunne få negative effekter på sikt.

Den klareste uttalte kritikken mot instituttsektoren generelt ble fremmet i Technopolis evaluering av Norges forskningsråd hvor de pekte på at instituttsektoren trekker til seg dyktige folk som andre deler av forsknings- og innovasjonssystemet skulle ha bedre bruk for. Videre understreket man i evalueringen sterkt at instituttene utgjorde en effektiv barriere for et bedre samspill mellom markedet og universitets- og høyskolesektoren. Denne kritikken ble senere fulgt opp av Forskningsrådet selv. Det er derfor meget interessant å registrere at det kun er 2 % av oppdragsgiverne som sier seg nokså eller helt enig i de to påstandene hver seg. Det er snarer slik at knapt 60 % av dem er nokså eller helt uenig i påstanden om at instituttene kaprer dyktige forskere som kunne ha gjort bedre nytte for seg i andre deler av forsknings- og innovasjonssystemet. Og at nesten 70 % er nokså eller helt uenige i påstanden om at instituttene virker som en barriere for et samarbeid mellom oppdragsgivere og forskere i universitets- og høyskolesektoren. I forhold til den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren er det således intet empirisk grunnlag for den kritikken som ble reist i evalueringen av Norges forskningsråd. Vi må imidlertid ta et visst forbehold i og med at det ikke er trukket et tilfeldig utvalg blant instituttene oppdragsgivere. Det er instituttene som selv har plukket ut respondentene. Dette kan selvfølgelig innebære en viss fare for at instituttene systematisk har trukket ut «vennlignede oppdragsgivere» og at vi derfor underestimerer den kritikk som faktisk eksisterer blant oppdragsgiverne. Men gitt den systematiske skjevfordelingen vi finner i tabellen, er det lite sannsynlig at de kritiske røster vil dominere i et tilfeldig utvalg av instituttene oppdragsgivere.

11.1 Ulikheter i påstandsprofiler?

Det er en viss ulikhet mellom de regionale og nasjonale instituttene oppdragsgivere kun i profilen for tre av påstandene: instituttene kapasitet er for dårlig,

instituttene har god kjennskap til oppdragsgiverens kunnskapsbehov, og instituttene er for dyre.

Tabell 11.2 Ulikheter mellom de regionale og de nasjonale instituttene

Nokså enig/helt enig	Regionale	Nasjonale
Instituttens kapasitet for dårlig	21 %	10 %
Instituttene har god kjennskap til oppdragsgivers kunnskapsbehov	72 %	44 %
Instituttene er for dyre	41 %	13 %

Når det gjelder kapasitetsspørsmålet er drøyt en femtedel av de regionale instituttens respondenter nokså eller helt enig i at det er en for dårlig kapasitet sammenliknet med de nasjonale instituttens respondenter hvor om lag en tiendedel er av en slik oppfatning. Forskjellen er relativt marginal, men dog til stede noe som tyder på at det kan være tilløp til et kapasitetsproblem i den regionale instituttsektoren, men dette bør ikke overdrives. Derimot er det en større ulikhet i vurderingen av instituttens kjennskap til oppdragsgivernes kunnskapsbehov. Drøyt 70 % av respondentene for den regionale sektoren gir uttrykk for at instituttene har en god kjennskap til kundenes kunnskapsbehov. Dette i motsetning til de nasjonale instituttene hvor drøyt 40 % er av samme oppfatning. Det virker derfor som om de regionale instituttene er tettere koplet til deres oppdragsgivere enn de nasjonale instituttene – noe disse burde ta inn over seg. På den annen side oppfattes de regionale instituttene som dyre i deres oppdragsgiveres øyne. Drøyt 40 % er av en slik oppfatning. Det tilsvarende tall for de nasjonale instituttene er litt over 10 %. Pris er tydeligvis ikke et hovedproblem for de nasjonale instituttene, men kan representere et problem for de regionale.

11.2 Sammenlikning på tvers av sektorene

I 2002 gjennomførte NIFU en analyse av bedrifters erfaringer med kjøp av FoU fra instituttene. 460 bedrifter deltok i undersøkelsen. I hovedsak knyttet bedriftens erfaringer seg til deres bruk av de teknologiske instituttene. Ved at enkelte av spørsmålene i den undersøkelsen er sammenfallende med de spørsmål vi har stilt til oppdragsgiverne til de samfunnsvitenskapelige instituttene, gjør at det er mulig å foreta en sammenlikning på tvers av den teknologiske og den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren. Dette gir oss et bedre utgangspunkt for å undersøke om det er systematiske forskjeller i vurderingene avhengig av sektor, og om noen av de synspunkter man støter på i diskusjonen om instituttsektoren

er fundert i empiri eller er en ren mytedannelse. Følgende påstander kan sammenliknes: Instituttene er for dyre, instituttene er for lite konkurranseutsatt, instituttene har for liten kapasitet, instituttene trekker til seg kompetent personale som andre har mer behov for, og instituttene er til hinder for samarbeid mellom oppdragsgiver og universiteter og høyskoler i Norge.

Tabell 11.3 Sammenlikning mellom den teknologiske og den samfunnsvitenskapelige instituttsektor

Nokså enig/helt enig	Samfunnsvitenskap	Teknologisk
Instituttens kapasitet for dårlig	14 %	19 %
Instituttene er ikke nok konkurranseutsatt	20 %	54 %
Instituttene er for dyre	23 %	56 %
Instituttene trekker til seg personale som andre har mer behov for	2 %	7 %
Instituttene hindrer samarbeid mellom oppdragsgivere og UH-sektoren	2 %	6 %

Tabellen viser fordelingen av svar for de to hovedgruppene av respondenter. På to områder skiller oppdragsgiverne for teknologi instituttene og de samfunnsvitenskapelige instituttene klart lag i deres vurderinger. Et flertall av bedriftene synes at instituttene er for dyre og at de er for lite utsatt for konkurranse mens om lag 20 % av oppdragsgiverne til de samfunnsvitenskapelige instituttene er av samme oppfatning. Dette indikerer at de opererer i to svært ulike markeder mot det private næringsliv og mot det offentlige (noe vi vet) hvor det ikke vil være enkelt å utvikle én instituttpolitikk som skal favne institutter som operer under svært forskjellige markedsbetingelser. Pris er en sentral rammebetingelse for de teknologiske instituttene. Det er det ikke for de samfunnsvitenskapelige. Ingen av respondentgruppene gir uttrykk for at man står overfor kapasitetsproblemer i instituttsektoren det være seg den teknologiske eller den samfunnsvitenskapelige delen.

Det mest interessante trekket i tabellen er imidlertid fordelingen av svarene når det gjelder hvorvidt instituttene trekker til seg kompetente forskere som kunne gjort bedre nytte for seg andre steder og hvorvidt instituttene hindrer samarbeid mellom oppdragsgivere og universitets- og høyskolesektoren. Det er ytterst få som gir en tilslutning til disse påstandene. Verken for den teknologiske sektor eller den samfunnsvitenskapelige er det noen tilslutning til påstandene. Denne samstemmighet indikerer sterkt at vi her står overfor en mytedannelse i norsk forskningspolitikk – en mytedannelse som ikke bør få ligge til grunn for

den fremtidige instituttpolitikken. Det må i så fall dokumenteres som en empirisk realitet før det kan handles på grunnlag av en slik oppfatning.

Vedlegg A: Datagrunnlag for bibliometrisk analyse

Fra Institute for Scientific Information (ISI) kjøper NIFU inn og oppdaterer en database (National Citation Report for Norway) med alle referanser til artikler som har minst én norsk forfatteradresse (dvs. den adressen forfatteren publiserer i tidsskriftet, og som ISI registrerer derfra). Databasen har foreløpig data for 90 000 vitenskapelige artikler som er registrert fra 1981 til 2002. NIFU har fordelt data fra og med 1991 til institusjonsnivå ved å knytte de publiserte forfatteradressene til NIFUs institusjonsregister. Ved universitetene er artiklene fordelt ned til fakultetsnivå, i instituttsektoren ned til det enkelte institutt.

Prosedyren med å koble en publisert forfatteradresse til en institusjon i Norge er ikke alltid så enkel. Betegnelse på institusjonene er ikke standardisert og kan forekomme i mange og til dels mangelfulle varianter hos forfatterne. I denne undersøkelsen vil det kunne mangle data for enkelte artikler som er registrert av ISI, men som NIFU ikke har kunnet fordele videre.

Utvalget av data til denne undersøkelsen er i utgangspunktet bestemt av at:

- Artikkelen er publisert med en forfatteradresse som viser til vedkommende institusjon, og som NIFU har koblet til institusjonen.
- Artikkelen er registrert av ISI i årene 1991–2002. Vi bruker registreringsåret i tidsseriene, som i enkelte tilfeller kan være et senere år enn tidsskriftets årgang er knyttet til.
- Artikkelen har en *vitenskapelig* publikasjonsform. Utelatt fra vårt materiale ble dermed i utgangspunktet 60 artikler kategorisert som «Book Review», 29 som «Editorial Material», 27 som «Meeting Abstract», 3 som «Item about an individual», 2 som «Bibliography» og 1 som «Correction, Addition».

Ut over dette har vi foretatt en *faglig avgrensning* av materialet. Grunnen er at både fakultetene og instituttene er mer faglig heterogene enn man vanligvis tenker seg, og at bruken av ISI-data «forstørker opp» innslaget av publisering utenfor samfunnsvitenskapene. Ved har vi forsøkt å avgrense en «samfunnsvitenskapelig» publiseringsarena ved å velge ut tidsskrifter. Samtidig har vi tatt hensyn til at ingen av institusjonene i instituttsektoren – med et mulig unntak for Institutt for samfunnsforskning – har som oppgave å utføre samfunnsforskning i og for seg. Vi står overfor tverrfaglige spesialiseringer som må kunne komme til uttrykk i utvalget av tidsskrifter. Derfor blir vårt utvalg av tidsskrifter

mer inkluderende enn om formålet for eksempel hadde vært evaluering av forskningen i en fagdisiplin. Dette har ført til at utvalget av tidsskrifter også blir bredt fra fakultetenes synspunkt.

For å velge ut tidsskrifter, utnyttet vi muligheten i vår database for å undersøke hvilke *andre norske institusjoner* som publiserer i de samme tidsskriftene, og i hvilket omfang. Vi brukte også muligheten for å kontrollere tidsskriftets tilknytning til et *fagfelt* ut fra en inndeling av tidsskriftene i mer enn 200 ulike disipliner eller emner som er foretatt ved ISI.

Vi undersøkte tilknytningen til fagfelt som et siste steg i utvalgsprosedyren, fordi det er vår erfaring at faginndelingen ved ISI er problematisk (blant annet fordi de fleste ISI-tidsskrifter ikke er disiplintidsskrifter). Først undersøkte vi hvilken andel av alle norske artikler de 34 institusjonene har i det enkelte tidsskrift. Tidsskrifter med en representasjon på 25 prosent eller mer ble merket «A», mens tidsskrifter med andeler under 25 prosent ble merket «B». Deretter undersøkte vi hvordan A- og B-tidsskriftene var fordelt i faginndelingen i ISI. Visse fagfelt var meget godt representert i A-tidsskriftene og nesten ikke i B. Alle tidsskrifter i slike fagfelt ble inkludert. Andre fagfelt var nesten ikke representert i A-tidsskriftene, men derimot i B-tidsskriftene. Alle tidsskrifter i slike fagfelt ble ekskludert. Enkelte fagfelt var i en mellomstilling. Her gikk vi ned på tidsskriftsnivå og selekterte tidsskrifter hvor institusjonene i undersøkelsen er relativt godt representert sammenlignet med andre institusjoner. Slike fagfelt er kursivert i *tabell A.1*, som viser antall inkluderte og ekskluderte artikler pr. fagfelt. Som vi ser av summene i denne tabellen, innebærer den faglige avgrensningen at vi utelater 971 artikler og inkluderer 1658 artikler. Det siste tallet tilsvarer 63 prosent. 439 tidsskrifter blir utelatt, mens vi inkluderer 459, altså vel halvparten. De ekskluderte artiklene er spredd på flere tidsskrifter enn de inkluderte.

Tabell A.1 Fagfelt og antall artikler for inkluderte og ekskluderte tidsskrifter i utvalget av data. Fagfelt som forekommer i begge kategorier er kursivert.

Inkluderte tidsskrifter		Ekskluderte tidsskrifter	
Fagfelt	Ar- tikler	Fagfelt	Ar- tikler
ECONOMICS	317	PSYCHOLOGY, MULTIDISCIP- LINARY	116
INTERNATIONAL RELATIONS	182	NEUROSCIENCES	84
SOCIOLOGY	121	GEOSCIENCES, MULTIDISCIP- LINARY	79
PUBLIC, ENVIRONMENTAL & OC- CUPATIONAL HEALTH	119	<i>PSYCHIATRY</i>	51
POLITICAL SCIENCE	108	PSYCHOLOGY, EXPERIMENTAL	37
SOCIAL SCIENCES, INTERDISCIP- LINARY	80	FISHERIES	31
<i>PSYCHIATRY</i>	63	PSYCHOLOGY, DEVELOP- MENTAL	31
PLANNING & DEVELOPMENT	45	ECOLOGY	28
PSYCHOLOGY, SOCIAL	42	<i>ENVIRONMENTAL SCIENCES</i>	27
OPERATIONS RESEARCH & MAN- AGEMENT SCIENCE	40	PSYCHOLOGY, CLINICAL	25
HISTORY	34	MATHEMATICS, APPLIED	22
BUSINESS	33	CHEMISTRY, PHYSICAL	21
ENVIRONMENTAL STUDIES	31	MARINE & FRESHWATER BIOL- OGY	21
MANAGEMENT	30	CLINICAL NEUROLOGY	20
EDUCATION & EDUCATIONAL RESEARCH	28	PHYSIOLOGY	20
DEMOGRAPHY	25	TOXICOLOGY	18
PSYCHOLOGY, APPLIED	24	ENERGY & FUELS	17
ANTHROPOLOGY	22	ONCOLOGY	17
SUBSTANCE ABUSE	21	MEDICINE, GENERAL & IN- TERNAL	16
GEOGRAPHY	19	SPORT SCIENCES	16
REHABILITATION	17	PSYCHOLOGY, EDUCATIONAL	15
<i>PSYCHOLOGY</i>	16	PSYCHOLOGY	13
AREA STUDIES	15	METEOROLOGY & ATMOSPHE- RIC SCIENCES	12
INFORMATION SCIENCE & LI- BRARY SCIENCE	14	<i>HEALTH CARE SCIENCES & SER- VICES</i>	11
<i>HEALTH CARE SCIENCES & SER- VICES</i>	13	MULTIDISCIPLINARY SCIENCES	11

Tabell A.1 Fagfelt og antall artikler for inkluderte og ekskluderte tidsskrifter i utvalget av data. Fagfelt som forekommer i begge kategorier er kursivert.

Inkluderte tidsskrifter		Ekskluderte tidsskrifter	
Fagfelt	Ar- tikler	Fagfelt	Ar- tikler
PUBLIC ADMINISTRATION	13	COMPUTER SCIENCE, SOFTWARE ENGINEERING	10
SOCIAL SCIENCES, MATHEMATICAL METHODS	13	ENGINEERING, CHEMICAL	10
COMMUNICATION	12	GEOLOGY	10
SOCIAL ISSUES	12	CHEMISTRY, ANALYTICAL	9
SOCIAL WORK	12	ASTRONOMY & ASTROPHYSICS	8
BUSINESS, FINANCE	11	PSYCHOLOGY, BIOLOGICAL	8
WOMEN'S STUDIES	11	GENETICS & HEREDITY	7
<i>ENVIRONMENTAL SCIENCES</i>	10	OCEANOGRAPHY	7
LAW	10	RHEUMATOLOGY	7
<i>ENERGY & FUELS</i>	9	GEOCHEMISTRY & GEOPHYSICS	6
HEALTH POLICY & SERVICES	9	IMMUNOLOGY	6
BEHAVIORAL SCIENCES	7	OBSTETRICS & GYNECOLOGY	6
FAMILY STUDIES	7	PHYSICS, MATHEMATICAL	5
INDUSTRIAL RELATIONS & LABOR	6	ACOUSTICS	4
NUTRITION & DIETETICS	6	AGRICULTURE, DAIRY & ANIMAL SCIENCE	4
TRANSPORTATION	6	AUTOMATION & CONTROL SYSTEMS	4
CRIMINOLOGY & PENOLOGY	5	BIOLOGY, MISCELLANEOUS	4
MATHEMATICS, INTERDISCIPLINARY APPLICATIONS	5	BIOTECHNOLOGY & APPLIED MICROBIOLOGY	4
STATISTICS & PROBABILITY	5	CHEMISTRY, MULTIDISCIPLINARY	4
ETHICS	4	COMPUTER SCIENCE, CYBERNETICS	4
FOOD SCIENCE & TECHNOLOGY	4	MATERIALS SCIENCE, MULTIDISCIPLINARY	4
GERIATRICS & GERONTOLOGY	4	MECHANICS	4
Andre fagfelt	18	Andre fagfelt	77
Sum	1658	Sum	971

En liste over de 459 inkluderte tidsskriftene med antall artikler pr. tidsskrift er gitt i vedlegg B. Listen kan brukes til å bedømme den faglige avgrensningen vi har foretatt.

Utelatelsen av tidsskifter berører i ulik grad de institusjonene som er med i undersøkelsen. Dette er vist med antall og prosentandel inkluderte artikler i *tabell A.2*.

Tabell A.2 Antall og andel inkluderte artikler pr. institusjonstype.

	Registrerte art.	Inkluderte art.	Andel inkludert
Nasjonale institutter	894	762	85 %
Regionale institutter	312	68	22 %
Fakulteter	1555	943	61 %
Sum	2761	1773	64 %

Hvis utvalget av tidsskrifter er gjort riktig, skal prosentandelen inkluderte artikler samstemme noenlunde med innslaget av samfunnsforskning ved institusjonene. Når andelen inkluderte artikler blir så lav for de regionale instituttene, er årsaken først og fremst at Rogalandforskning har mange naturvitenskapelige artikler som utgår.

Det samlede antallet (medvirkninger til) artikler innenfor utvalget fra de 34 institusjonene er 1773. Mange andre norske institusjoner publiserer i de samme tidsskriftene. Det samlede antallet artikler blant disse er i samme periode og ut fra samme kriterier er 2742, altså betydelig høyere enn for de 34 institusjonene. Vårt utvalg av tidsskrifter er altså ganske bredt. Dette er nødvendig for å få med alle sentrale forskningsfelt i den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren. *Tabell A.3* viser de andre institusjonene som publiserer mest i utvalget av tidsskrifter.

Tabell A.3 Andre institusjoner med artikler i de tidsskriftene som er inkludert. (Samme utvalgskriterier, registrering 1991 – 2002.)

Institusjon	Artikler
UiO – MEDISINSK FAKULTET	256
NORGES HANDELSHØGSKOLE	186
NÆRINGSLIVET	119
STATENS INSTITUTT FOR FOLKEHELSE	111
UiB – MEDISINSK FAKULTET	108
STATISTISK SENTRALBYRÅ	96
HANDELSHØYSKOLEN BI	81
UiT – MEDISINSK FAKULTET	80
UiB – PSYKOLOGISK FAKULTET	75
UiO – HISTORISK-FILOSOFISK FAKULTET	69
STATENS ARBEIDSMILJØINSTITUTT	68

Tabell A.3 Andre institusjoner med artikler i de tidsskriftene som er inkludert. (Samme utvalgskriterier, registrering 1991–2002.)

Institusjon	Artikler
HØGSKOLEN I STAVANGER	66
NTNU – DET MEDISINSKE FAKULTET	61
NORGES LANDBRUKSHØGSKOLE	53
STIFTELSEN FOR INDUSTRIELL OG TEKNISK FORSKNING VED NTH – SINTEF	46
KREFTREGISTERET	44
UiO – MATEMATISK/NATURVITENSKAPELIG FAKULTET	42
UiT – NORGES FISKERIHØGSKOLE	35
HØGSKOLEN I BODØ	32
SYKEHUS TELEMARK	31
UiO – UTDANNINGSVITENSKAPELIG FAKULTET	27
NORGES BANK	26
NORSK INSTITUTT FOR NÆRINGSMIDDELFORSKNING	25
UiB – MATEMATISK/NATURVITENSKAPELIG FAKULTET	24
UiB – HISTORISK FILOSOFISK FAKULTET	22
NTNU – FAKULTET FOR MASKINTEKNIKK	21
NTNU – HISTORISK-FILOSOFISK FAKULTET	21
HØGSKOLEN I OSLO	20
HØGSKOLEN I AGDER	19
UiO – ODONTOLOGISK FAKULTET	18
Andre	860
Sum	2742

Fem ISI-tidsskrifter i utvalget har fast redaksjonsadresse ved tre av de nasjonale instituttene: *Tidsskrift for samfunnsforskning* ved ISF, *Internasjonal politikk* ved NUPI, og *Journal of Peace Research* og *Security Dialogue* (tidligere *Bulletin of Peace Proposals*) ved PRIO. Disse fem tidsskriftene har relativt mange artikler i utvalget (se vedlegg A). Tallene for utgiverinstitusjonene er: *Tidsskrift for samfunnsforskning* har publisert 13 fra ISF. *Internasjonal politikk* har publisert 35 artikler fra NUPI. *Journal of Peace Research*, *Bulletin of Peace Proposals* og *Security Dialogue* har publisert til sammen 48 artikler fra PRIO. *Tidsskrift for samfunnsforskning* tilhører fagfeltet «Interdisciplinary Social Sciences», mens de fire øvrige tilhører fagfeltet «International Relations».

Vedlegg B: Inkluderte tidsskrifter

Tidsskriftene er rangert etter antall artikler, dernest alfabetisk. Listen omfatter 459 tidsskrifter. Utvalget er forklart i vedlegg A.

Tidsskrift	Artikler
TIDSSKRIFT FOR SAMFUNNSFORSKNING	71
INTERNASJONAL POLITIKK	64
ACTA SOCIOLOGICA	41
SCANDINAVIAN JOURNAL OF ECONOMICS	37
ADDICTION	36
JOURNAL OF PEACE RESEARCH	35
SCANDINAVIAN POLITICAL STUDIES	34
ACCIDENT ANALYSIS AND PREVENTION	29
HISTORISK TIDSSKRIFT	26
SECURITY DIALOGUE	25
MARINE POLICY	24
SOCIAL SCIENCE & MEDICINE	23
EUROPEAN JOURNAL OF POLITICAL RESEARCH	19
PUBLIC CHOICE	19
ANNALS OF OPERATIONS RESEARCH	18
EUROPEAN ECONOMIC REVIEW	16
APPLIED ECONOMICS	14
ECONOMICS LETTERS	13
SOCIOLOGIA RURALIS	13
ENERGY POLICY	12
PERSONALITY AND INDIVIDUAL DIFFERENCES	12
SAFETY SCIENCE	12
EUROPEAN SOCIOLOGICAL REVIEW	11
INTERNATIONAL JOURNAL OF INDUSTRIAL ORGANIZATION	11
BULLETIN OF PEACE PROPOSALS	10
ENVIRONMENTAL & RESOURCE ECONOMICS	10
ERGONOMICS	10
EUROPEAN JOURNAL OF OPERATIONAL RESEARCH	10
JOURNAL OF ECONOMIC BEHAVIOR & ORGANIZATION	10
JOURNAL OF PUBLIC ECONOMICS	10
RESOURCE AND ENERGY ECONOMICS	10
SCIENTOMETRICS	10
ENERGY ECONOMICS	9
HIGHER EDUCATION	9
JOURNAL OF ENVIRONMENTAL ECONOMICS AND MANAGEMENT	9

Tidskrift	Artikler
JOURNAL OF RURAL STUDIES	9
JOURNAL OF THEORETICAL POLITICS	9
OCEAN DEVELOPMENT AND INTERNATIONAL LAW	9
OXFORD ECONOMIC PAPERS-NEW SERIES	9
JOURNAL OF ECONOMIC DYNAMICS & CONTROL	8
JOURNAL OF HEALTH ECONOMICS	8
SCANDINAVIAN HOUSING & PLANNING RESEARCH	8
WORK AND STRESS	8
CHILDHOOD-A GLOBAL JOURNAL OF CHILD RESEARCH	7
ENERGY JOURNAL	7
EUROPE-ASIA STUDIES	7
JOURNAL OF CONFLICT RESOLUTION	7
JOURNAL OF POPULATION ECONOMICS	7
JOURNAL OF PRODUCTIVITY ANALYSIS	7
PARTY POLITICS	7
SUICIDE AND LIFE-THREATENING BEHAVIOR	7
WORLD DEVELOPMENT	7
ECONOMIC THEORY	6
EUROPEAN JOURNAL OF POPULATION-REVUE EUROPEENNE DE DEMOGRAPHIE	6
INTERNATIONAL JOURNAL OF INDUSTRIAL ERGONOMICS	6
JOURNAL OF DEVELOPMENT ECONOMICS	6
JOURNAL OF ECONOMICS-ZEITSCHRIFT FUR NATIONALOKONOMIE	6
JOURNAL OF PERSONALITY DISORDERS	6
OXFORD BULLETIN OF ECONOMICS AND STATISTICS	6
POPULATION STUDIES-A JOURNAL OF DEMOGRAPHY	6
SCANDINAVIAN JOURNAL OF HISTORY	6
SCANDINAVIAN JOURNAL OF SOCIAL MEDICINE	6
SOCIOLOGY OF HEALTH & ILLNESS	6
THIRD WORLD QUARTERLY	6
ANNALS OF TOURISM RESEARCH	5
APPLIED ERGONOMICS	5
BIJDRAGEN TOT DE TAAL- LAND- EN VOLKENKUNDE	5
ECONOMIC AND INDUSTRIAL DEMOCRACY	5
ELECTORAL STUDIES	5
EUROPEAN PLANNING STUDIES	5
GLOBAL ENVIRONMENTAL CHANGE-HUMAN AND POLICY DIMENSIONS	5
HEALTH ECONOMICS	5
HEALTH POLICY	5
INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL WELFARE	5
JOURNAL OF BEHAVIORAL DECISION MAKING	5
JOURNAL OF COMMON MARKET STUDIES	5

Tidsskrift	Artikler
JOURNAL OF EPIDEMIOLOGY AND COMMUNITY HEALTH	5
JOURNAL OF MODERN AFRICAN STUDIES	5
JOURNAL OF THE AMERICAN ACADEMY OF CHILD AND ADOLESCENT PSYCHIATRY	5
POST-SOVIET GEOGRAPHY AND ECONOMICS	5
RELIABILITY ENGINEERING & SYSTEM SAFETY	5
ROUTLEDGE/ECPR STUDIES IN EUROPEAN POLITICAL SCIENCE	5
SCANDINAVIAN JOURNAL OF SOCIAL WELFARE	5
SCANDINAVIAN JOURNAL OF WORK ENVIRONMENT & HEALTH	5
SCIENCE TECHNOLOGY & HUMAN VALUES	5
SOCIAL INDICATORS RESEARCH	5
SOUTHERN ECONOMIC JOURNAL	5
TECHNOVATION	5
WOMENS STUDIES INTERNATIONAL FORUM	5
AGRICULTURAL ECONOMICS	4
ALCOHOL AND ALCOHOLISM	4
APPETITE	4
ECONOMICA	4
FEMINIST ECONOMICS	4
HUMAN RELATIONS	4
INTERNATIONAL ARCHIVES OF OCCUPATIONAL AND ENVIRONMENTAL HEALTH	4
INTERNATIONAL ECONOMIC REVIEW	4
INTERNATIONAL POLITICAL SCIENCE REVIEW	4
INTERNATIONAL REVIEW OF ADMINISTRATIVE SCIENCES	4
INTERNATIONAL TAX AND PUBLIC FINANCE	4
JOURNAL OF COMMUNITY & APPLIED SOCIAL PSYCHOLOGY	4
JOURNAL OF REGULATORY ECONOMICS	4
JOURNAL OF STUDIES ON ALCOHOL	4
LAND ECONOMICS	4
LOCAL GOVERNMENT STUDIES	4
POLITICAL GEOGRAPHY	4
POLITICAL STUDIES	4
POLITICS & SOCIETY	4
PUBLIC ADMINISTRATION	4
RISK ANALYSIS	4
SCHIZOPHRENIA RESEARCH	4
WORK EMPLOYMENT AND SOCIETY	4
WORLD TODAY	4
AMERICAN ECONOMIC REVIEW	3
AMERICAN JOURNAL OF SOCIOLOGY	3
AMERICAN POLITICAL SCIENCE REVIEW	3
ANTHROZOOS	3

Tidskrift	Artikler
BRITISH JOURNAL OF ADDICTION	3
COMPARATIVE EDUCATION	3
ECONOMIC MODELLING	3
ECONOMIC POLICY	3
ENVIRONMENT AND PLANNING C-GOVERNMENT AND POLICY	3
EUROPEAN ADDICTION RESEARCH	3
EUROPEAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH	3
EUROPEAN JOURNAL OF SOCIAL PSYCHOLOGY	3
GOVERNMENT AND OPPOSITION	3
HEALTH EDUCATION RESEARCH	3
INTERNATIONAL JOURNAL OF COMPARATIVE SOCIOLOGY	3
INTERNATIONAL JOURNAL OF PUBLIC OPINION RESEARCH	3
INTERNATIONAL JOURNAL OF STRESS MANAGEMENT	3
JOURNAL OF CURRICULUM STUDIES	3
JOURNAL OF EUROPEAN PUBLIC POLICY	3
JOURNAL OF INDUSTRIAL ECONOMICS	3
JOURNAL OF LABOR ECONOMICS	3
JOURNAL OF LEISURE RESEARCH	3
JOURNAL OF PERSONALITY AND SOCIAL PSYCHOLOGY	3
JOURNAL OF PERSONALITY ASSESSMENT	3
JOURNAL OF POLICY MODELING	3
JOURNAL OF THE ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE	3
JOURNAL OF TRANSPORT ECONOMICS AND POLICY	3
LABOUR ECONOMICS	3
MATURITAS	3
OPERATIONS RESEARCH	3
OSTEUROPA	3
PHILOSOPHY OF THE SOCIAL SCIENCES	3
POPULATION AND DEVELOPMENT REVIEW	3
RAND JOURNAL OF ECONOMICS	3
RATIONALITY AND SOCIETY	3
REGIONAL SCIENCE AND URBAN ECONOMICS	3
RESEARCH POLICY	3
REVIEW OF INTERNATIONAL POLITICAL ECONOMY	3
RURAL SOCIOLOGY	3
SOCIAL STUDIES OF SCIENCE	3
SOCIETY & NATURAL RESOURCES	3
SYSTEM DYNAMICS REVIEW	3
TOTAL QUALITY MANAGEMENT	3
ADDICTION RESEARCH	2
AMERICAN JOURNAL OF AGRICULTURAL ECONOMICS	2

Tidsskrift	Artikler
AMERICAN JOURNAL ON MENTAL RETARDATION	2
AMERICAN SOCIOLOGICAL REVIEW	2
APPLIED ECONOMICS LETTERS	2
BRITISH JOURNAL OF CRIMINOLOGY	2
BRITISH JOURNAL OF INDUSTRIAL MEDICINE	2
BRITISH JOURNAL OF POLITICAL SCIENCE	2
CAMBRIDGE JOURNAL OF ECONOMICS	2
CHILD ABUSE & NEGLECT	2
COASTAL MANAGEMENT	2
COMPARATIVE POLITICAL STUDIES	2
CRIME LAW AND SOCIAL CHANGE	2
CULTURAL STUDIES	2
DAEDALUS	2
DEVELOPMENT AND CHANGE	2
DISABILITY & SOCIETY	2
DISASTERS	2
DRUG AND ALCOHOL REVIEW	2
EAST EUROPEAN POLITICS AND SOCIETIES	2
ECOLOGY OF FOOD AND NUTRITION	2
ECONOMIC JOURNAL	2
ECONOMICS OF EDUCATION REVIEW	2
EUROPEAN JOURNAL OF COMMUNICATION	2
EUROPEAN JOURNAL OF DISORDERS OF COMMUNICATION	2
EUROPEAN JOURNAL OF PERSONALITY	2
EUROPEAN JOURNAL OF WOMENS STUDIES	2
EUROPEAN URBAN AND REGIONAL STUDIES	2
FILTRATION & SEPARATION	2
FOOD QUALITY AND PREFERENCE	2
FUTURES	2
GAMES AND ECONOMIC BEHAVIOR	2
HUMAN ECOLOGY	2
INTERNATIONAL ENVIRONMENTAL AFFAIRS	2
INTERNATIONAL JOURNAL OF AVIATION PSYCHOLOGY	2
INTERNATIONAL JOURNAL OF EPIDEMIOLOGY	2
INTERNATIONAL JOURNAL OF GAME THEORY	2
INTERNATIONAL JOURNAL OF TECHNOLOGY MANAGEMENT	2
JOURNAL OF CONSUMER POLICY	2
JOURNAL OF COUNSELING AND DEVELOPMENT	2
JOURNAL OF CROSS-CULTURAL PSYCHOLOGY	2
JOURNAL OF DEVELOPMENT STUDIES	2
JOURNAL OF DRUG ISSUES	2

Tidskrift	Artikler
JOURNAL OF ECONOMIC PERSPECTIVES	2
JOURNAL OF EUROPEAN SOCIAL POLICY	2
JOURNAL OF ORGANIZATIONAL CHANGE MANAGEMENT	2
JOURNAL OF POLITICS	2
JOURNAL OF SOCIAL PSYCHOLOGY	2
JOURNAL OF THE AMERICAN SOCIETY FOR INFORMATION SCIENCE	2
KYKLOS	2
LEISURE SCIENCES	2
MAN	2
MANAGEMENT SCIENCE	2
MARRIAGE AND FAMILY REVIEW	2
MEDIA CULTURE & SOCIETY	2
MILLENNIUM-JOURNAL OF INTERNATIONAL STUDIES	2
MOUNTAIN RESEARCH AND DEVELOPMENT	2
OCEAN & COASTAL MANAGEMENT	2
ORGANIZATIONAL BEHAVIOR AND HUMAN DECISION PROCESSES	2
PACIFIC REVIEW	2
PSYCHIATRY-INTERPERSONAL AND BIOLOGICAL PROCESSES	2
PUBLIC FINANCE QUARTERLY	2
PUBLIC OPINION QUARTERLY	2
READING AND WRITING	2
RESOURCES AND ENERGY	2
RESOURCES POLICY	2
REVIEW OF INTERNATIONAL STUDIES	2
SCANDINAVIAN JOURNAL OF CARING SCIENCES	2
SCANDINAVIAN JOURNAL OF REHABILITATION MEDICINE	2
SCANDINAVIAN JOURNAL OF STATISTICS	2
SCOTTISH JOURNAL OF POLITICAL ECONOMY	2
SMALL BUSINESS ECONOMICS	2
SOCIAL FORCES	2
STUDIES IN HIGHER EDUCATION	2
TRANSPORTATION	2
TRANSPORTATION JOURNAL	2
TRANSPORTATION RESEARCH RECORD	2
TRANSPORTATION SCIENCE	2
URBAN STUDIES	2
WORK AND OCCUPATIONS	2
ADDICTIVE BEHAVIORS	1
ADMINISTRATIVE SCIENCE QUARTERLY	1
ADULT EDUCATION QUARTERLY	1
ADVANCES IN ARCHITECTURE SERIES	1

Tidsskrift	Artikler
ADVANCES IN GLOBAL CHANGE RESEARCH	1
AFRICA	1
AIDS CARE-PSYCHOLOGICAL AND SOCIO-MEDICAL ASPECTS OF AIDS/HIV	1
AIDS EDUCATION AND PREVENTION	1
ALBERTA JOURNAL OF EDUCATIONAL RESEARCH	1
ALCOHOL HEALTH & RESEARCH WORLD	1
ALTERNATIVES-SOCIAL TRANSFORMATION AND HUMANE GOVERNANCE	1
AMERICAN ANNALS OF THE DEAF	1
AMERICAN ANTHROPOLOGIST	1
AMERICAN ANTIQUITY	1
AMERICAN EDUCATIONAL RESEARCH JOURNAL	1
AMERICAN INDUSTRIAL HYGIENE ASSOCIATION JOURNAL	1
AMERICAN JOURNAL OF HUMAN BIOLOGY	1
AMERICAN JOURNAL OF INDUSTRIAL MEDICINE	1
AMERICAN STATISTICIAN	1
ANIMAL LEARNING & BEHAVIOR	1
ANNALS OF THE AMERICAN ACADEMY OF POLITICAL AND SOCIAL SCIENCE	1
ANNUAL REVIEW OF SOCIOLOGY	1
ANTIPODE	1
ANTIQUITY	1
APPLIED GEOGRAPHY	1
ARCHIVE FOR HISTORY OF EXACT SCIENCES	1
ARCHIVES OF GERONTOLOGY AND GERIATRICS	1
BIOLOGICAL PSYCHOLOGY	1
BRITISH JOURNAL OF SOCIAL PSYCHOLOGY	1
BRITISH JOURNAL OF SOCIOLOGY	1
BULLETIN OF THE ATOMIC SCIENTISTS	1
CANADIAN JOURNAL OF AFRICAN STUDIES-REVUE CANADIENNE DES ETUDES AFRICAINES	1
CANADIAN JOURNAL OF ECONOMICS-REVUE CANADIENNE D ECONOMIQUE	1
CHILDREN AND YOUTH SERVICES REVIEW	1
COMMONWEALTH & COMPARATIVE POLITICS	1
COMMUNICATION RESEARCH	1
COMPARATIVE EDUCATION REVIEW	1
COMPARATIVE STUDIES IN SOCIETY AND HISTORY	1
CONTEMPORARY SOCIOLOGY-A JOURNAL OF REVIEWS	1
CRITICAL STUDIES IN MASS COMMUNICATION	1
DEMOGRAPHY	1
DEUTSCHE ZEITSCHRIFT FUR PHILOSOPHIE	1
DIPLOMATIC HISTORY	1

Tidskrift	Artikler
DISABILITY AND REHABILITATION	1
ECONOMETRICA	1
ECONOMIC INQUIRY	1
ECONOMICS AND PHILOSOPHY	1
ECONOMICS OF TRANSITION	1
EDUCATION AND TRAINING IN MENTAL RETARDATION AND DEVELOPMENTAL DISABILITIES	1
EKONOMICKY CASOPIS	1
EKONOMISKA SAMFUNDETS TIDSKRIFT	1
ENVIRONMENT AND PLANNING B-PLANNING & DESIGN	1
ENVIRONMENT AND URBANIZATION	1
ENVIRONMENTAL POLITICS	1
ENVIRONMENTAL VALUES	1
ESPRIT	1
ETHNIC AND RACIAL STUDIES	1
EUROPEAN JOURNAL OF INDUSTRIAL RELATIONS	1
EUROPEAN JOURNAL OF INTERNATIONAL RELATIONS	1
EUROPEAN REVIEW OF AGRICULTURAL ECONOMICS	1
EVALUATION AND PROGRAM PLANNING	1
EXPERIMENTAL AGING RESEARCH	1
FAMILY RELATIONS	1
GENDER & SOCIETY	1
GENEVA PAPERS ON RISK AND INSURANCE THEORY	1
GEOFORUM	1
GEOGRAPHICAL JOURNAL	1
GERONTOLOGIST	1
GOVERNANCE-AN INTERNATIONAL JOURNAL OF POLICY AND ADMINISTRATION	1
HARVARD INTERNATIONAL JOURNAL OF PRESS-POLITICS	1
HEALTH EDUCATION QUARTERLY	1
HEALTH POLICY AND PLANNING	1
HISTORY OF EUROPEAN IDEAS	1
HUMAN ORGANIZATION	1
HUMAN RIGHTS QUARTERLY	1
INFORMATION SOCIETY	1
INQUIRY-AN INTERDISCIPLINARY JOURNAL OF PHILOSOPHY	1
INTERNATIONAL INSTITUTE OF ADMINISTRATIVE SCIENCES MONOGRAPHS	1
INTERNATIONAL INTERACTIONS	1
INTERNATIONAL JOURNAL	1
INTERNATIONAL JOURNAL OF EDUCATIONAL DEVELOPMENT	1
INTERNATIONAL JOURNAL OF FOOD SCIENCES AND NUTRITION	1

Tidsskrift	Artikler
INTERNATIONAL JOURNAL OF HEALTH PLANNING AND MANAGEMENT	1
INTERNATIONAL JOURNAL OF HEALTH SERVICES	1
INTERNATIONAL JOURNAL OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT	1
INTERNATIONAL JOURNAL OF INFORMATION MANAGEMENT	1
INTERNATIONAL JOURNAL OF LIFE CYCLE ASSESSMENT	1
INTERNATIONAL JOURNAL OF MANPOWER	1
INTERNATIONAL JOURNAL OF MIDDLE EAST STUDIES	1
INTERNATIONAL JOURNAL OF URBAN AND REGIONAL RESEARCH	1
INTERNATIONAL MARKETING REVIEW	1
INTERNATIONAL ORGANIZATION	1
INTERNATIONAL POLITICAL ECONOMY SERIES	1
INTERNATIONAL REVIEW OF EDUCATION	1
INTERNATIONAL REVIEW OF PSYCHIATRY	1
INTERNATIONAL STUDIES QUARTERLY	1
JOURNAL OF ADVERTISING RESEARCH	1
JOURNAL OF AGRICULTURAL ECONOMICS	1
JOURNAL OF APPLIED ECONOMETRICS	1
JOURNAL OF ASIAN AND AFRICAN STUDIES	1
JOURNAL OF BALTIC STUDIES	1
JOURNAL OF BANKING & FINANCE	1
JOURNAL OF BIOSOCIAL SCIENCE	1
JOURNAL OF BUSINESS VENTURING	1
JOURNAL OF CLEANER PRODUCTION	1
JOURNAL OF COMPARATIVE ECONOMICS	1
JOURNAL OF COMPARATIVE FAMILY STUDIES	1
JOURNAL OF COMPUTER ASSISTED LEARNING	1
JOURNAL OF CONTEMPORARY ASIA	1
JOURNAL OF CONVEX ANALYSIS	1
JOURNAL OF CRIMINAL JUSTICE	1
JOURNAL OF DEVELOPMENTAL AND PHYSICAL DISABILITIES	1
JOURNAL OF DRUG EDUCATION	1
JOURNAL OF ECONOMIC LITERATURE	1
JOURNAL OF ECONOMIC SURVEYS	1
JOURNAL OF ECONOMICS & MANAGEMENT STRATEGY	1
JOURNAL OF ENVIRONMENTAL MONITORING	1
JOURNAL OF FAMILY ISSUES	1
JOURNAL OF FORECASTING	1
JOURNAL OF HEALTH POLITICS POLICY AND LAW	1
JOURNAL OF HUMAN NUTRITION AND DIETETICS	1
JOURNAL OF INFORMATION TECHNOLOGY	1
JOURNAL OF INTERNATIONAL ECONOMICS	1

Tidskrift	Artikler
JOURNAL OF INTERNATIONAL MARKETING	1
JOURNAL OF INTERPERSONAL VIOLENCE	1
JOURNAL OF LATIN AMERICAN STUDIES	1
JOURNAL OF LEARNING DISABILITIES	1
JOURNAL OF MACROECONOMICS	1
JOURNAL OF MANAGEMENT STUDIES	1
JOURNAL OF MARRIAGE AND THE FAMILY	1
JOURNAL OF MULTILINGUAL AND MULTICULTURAL DEVELOPMENT	1
JOURNAL OF NUTRITION EDUCATION	1
JOURNAL OF OCCUPATIONAL AND ORGANIZATIONAL PSYCHOLOGY	1
JOURNAL OF ORGANIZATIONAL BEHAVIOR	1
JOURNAL OF PERSONALITY	1
JOURNAL OF PHENOMENOLOGICAL PSYCHOLOGY	1
JOURNAL OF POLITICAL ECONOMY	1
JOURNAL OF POLITICAL PHILOSOPHY	1
JOURNAL OF PORTFOLIO MANAGEMENT	1
JOURNAL OF PSYCHOACTIVE DRUGS	1
JOURNAL OF SAFETY RESEARCH	1
JOURNAL OF SOCIAL AND CLINICAL PSYCHOLOGY	1
JOURNAL OF SOCIAL POLICY	1
JOURNAL OF SOCIAL POLITICAL AND ECONOMIC STUDIES	1
JOURNAL OF SOUTHERN AFRICAN STUDIES	1
JOURNAL OF SUBSTANCE ABUSE TREATMENT	1
JOURNAL OF THE AMERICAN STATISTICAL ASSOCIATION	1
JOURNAL OF THE MARKET RESEARCH SOCIETY	1
JOURNAL OF THE OPERATIONAL RESEARCH SOCIETY	1
JOURNAL OF URBAN ECONOMICS	1
JOURNAL OF VISUAL IMPAIRMENT & BLINDNESS	1
JOURNAL OF VOCATIONAL BEHAVIOR	1
JOURNAL OF WORLD TRADE	1
KOREAN JOURNAL OF DEFENSE ANALYSIS	1
MANCHESTER SCHOOL	1
MATERIALS AND SOCIETY	1
MATHEMATICAL SOCIAL SCIENCES	1
MEDICAL ANTHROPOLOGY QUARTERLY	1
MIDDLE EAST JOURNAL	1
NATIONALOKONOMISK TIDSSKRIFT	1
NATO ADVANCED SCIENCE INSTITUTES SERIES, SUB-SER 2, ENVIRONMENTAL SECURITY	1
NONPROFIT AND VOLUNTARY SECTOR QUARTERLY	1
NUMEN-INTERNATIONAL REVIEW FOR THE HISTORY OF RELIGIONS	1

Tidsskrift	Artikler
NUTRITION RESEARCH	1
OPERATIONS RESEARCH LETTERS	1
ORGANIZATION	1
ORGANIZATION SCIENCE	1
OXFORD REVIEW OF ECONOMIC POLICY	1
PERSONALITY AND SOCIAL PSYCHOLOGY BULLETIN	1
PHYSIOLOGY & BEHAVIOR	1
POLICY SCIENCES	1
POLITICAL PSYCHOLOGY	1
POPULATION AND ENVIRONMENT	1
POPULATION RESEARCH AND POLICY REVIEW	1
POST-COMMUNIST ECONOMIES	1
POST-SOVIET GEOGRAPHY	1
PROFESSIONAL GEOGRAPHER	1
PROGRESS IN PLANNING	1
PSYCHOLOGY & HEALTH	1
PUBLIC ADMINISTRATION AND DEVELOPMENT	1
PUBLIC FINANCE REVIEW	1
PUBLIC HEALTH NUTRITION	1
PUBLIC UNDERSTANDING OF SCIENCE	1
QUALITATIVE HEALTH RESEARCH	1
QUALITY & QUANTITY	1
QUEST	1
REGIONAL STUDIES	1
RESEARCH MONOGRAPHS IN GEOGRAPHIC INFORMATION SYSTEMS	1
RESEARCH ON LANGUAGE AND SOCIAL INTERACTION	1
REVIEW OF ECONOMIC STUDIES	1
REVIEW OF INCOME AND WEALTH	1
REVIEW OF INDUSTRIAL ORGANIZATION	1
REVIEW OF METAPHYSICS	1
SCANDINAVIAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH	1
SCANDINAVIAN STUDIES	1
SCIENCE COMMUNICATION	1
SERVICE INDUSTRIES JOURNAL	1
SOCIAL CHOICE AND WELFARE	1
SOCIAL COGNITION	1
SOCIAL POLITICS	1
SOCIAL SERVICE REVIEW	1
SOCIOLOGICAL RESEARCH ONLINE	1
SOCIOLOGICAL REVIEW	1
SOCIOLOGICAL THEORY	1

Tidskrift	Artikler
SOCIOLOGY-THE JOURNAL OF THE BRITISH SOCIOLOGICAL ASSOCIATION	1
SOUTH AFRICAN JOURNAL OF ECONOMICS	1
SOVIET GEOGRAPHY	1
SOZIALE WELT-ZEITSCHRIFT FUR SOZIALWISSENSCHAFTLICHE FORSCHUNG UND PRAXIS	1
SYSTEMS PRACTICE	1
TECHNOLOGY IN SOCIETY	1
TELECOMMUNICATIONS POLICY	1
THIRD WORLD PLANNING REVIEW	1
TIJDSCHRIFT VOOR ECONOMISCHE EN SOCIALE GEOGRAFIE	1
TOURISM MANAGEMENT	1
TRANSACTIONS OF THE INSTITUTE OF BRITISH GEOGRAPHERS	1
TRANSPORT REVIEWS	1
TRANSPORTATION RESEARCH PART A-POLICY AND PRACTICE	1
TRANSPORTATION RESEARCH PART D-TRANSPORT AND ENVIRONMENT	1
WOMEN & HEALTH	1
WORLD ECONOMY	1
ZEITSCHRIFT FUR GERONTOLOGIE UND GERIATRIE	1
ZEITSCHRIFT FUR PADAGOGIK	1
ZEITSCHRIFT FUR SOZIOLOGIE	1